

Evaluering av *Hverdagsintegrering* - strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024

Utarbeidet for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Proba-rapport nr.2025-22, prosjekt nr. 25025.

ISSN: 1891-8093

IG/AFJ,HK,LS, VH

--

Offentlig

--

Evaluering av Hverdagsintegrering - strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024

Rapport

Utarbeidet for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Forord

Proba samfunnsanalyse, i samarbeid med ideas2evidence, presenterer med dette rapport for evaluering av *Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024*.

Evalueringen er gjennomført på oppdrag for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet i perioden juni - desember 2025. Vi vil takke alle som har besvart spørreundersøkelsen, og alle som har stilt opp til intervjuer.

Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært Bjørn Rygh.

Prosjektleder har vært Ida Gram (Proba). Prosjektmedarbeidere har vært Lise Solvoll, Hilde Kullerud og Ane Furst Juul (Proba), og Gard Ringen Høibjerg og Eivind Hageberg (ideas2evidence). Vibeke Heidenreich (Proba) har vært kvalitetssikrer.

Oslo, 23. januar 2026

Innhold

SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	6
1.1 Evalueringstemaer og problemstillinger	6
1.2 Metode og datakilder	7
1.2.1 Evalueringsdesign	7
1.2.2 Utdfordringer med en tilbakeskuende evaluering	8
1.2.3 Datakilder	8
1.2.4 Referansegruppe	12
2 NÆRMERE OM STRATEGIEN	13
2.1 Bakgrunn	13
2.2 Tiltakene i strategien	13
2.3 Tiltakstyper og målgrupper	15
2.4 Implementering av strategien	16
2.4.1 Samvirkning mellom strategien og andre hendelser	16
3 AKTØRENES KJENNSKAP TIL STRATEGI OG TILTAK	18
3.1 Kjennskap til strategien	18
3.1.1 Frivillige organisasjoners kjennskap til strategien	18
3.1.2 Funn fra fritekstsvar	19
3.1.3 Funn fra intervjuer	19
3.2 Kommuners og fylkeskommuners kjennskap til og bruk av strategien og tiltakene	20
3.3 Frivillige organisasjoners kjennskap til og bruk av tiltakene i strategien ..	22
3.3.1 Kjennskap og bruk blant innvandrersorganisasjoner og organisasjoner der halvparten eller mer har innvanderbakgrunn	24
3.4 Oppsummering av kjennskap til strategien og tiltakene	25
4 FLERE MED INNVANDRERBAKGRUNN DELTAR I SIVILSAMFUNNET	26
4.1 Utlyse forskningsoppdrag om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet ..	27
4.2 Øke mangfoldig rekruttering av frivillige i organisasjonslivet	30
4.3 Prøve ut en ordning for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet	31
4.4 Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet	34
4.5 Kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger	35
5 LØFTE OG STØTTE SIVILSAMFUNNETS INNSATS	40
5.1 Informere frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting	41
5.2 Styrke samhandling mellom IMDi og UDI om tilskudd til aktiviteter for beboere i mottak	45
5.3 Tilby livsmestringskurs for barn, unge og voksne	48
5.4 Legge til rette for at flere kan bidra som frivillige norsktrenere	49
5.5 Øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid	52
5.6 Systematisere og i større grad gjøre informasjon om tilbudene i frivillig sektor lettere tilgjengelig for Nav-veiledere	54
5.7 Oppmuntre til at frivillige organisasjoner tar i bruk digitale verktøy i sine aktiviteter	55
6 BEDRE SAMARBEID OG RAMMEBETINGELSER	57
6.1 Oppfordre om tilgang til lokaler	58
6.2 Etablere en idébank for formidling av god praksis og synliggjøre sivilsamfunnets arbeid for integrering	60

6.3	Kampanje og filmer	63
6.4	Arrangere regionale konferanser om integrering og sivilsamfunn	64
6.5	Utrede kompetansesentre for frivillig innsats for integrering	67
6.6	Innhente systematisk kunnskap om sivilsamfunnets rolle i informasjonsformidlingen under covid-19-pandemien.....	68
6.7	Videreutvikle opplæringstilbud for brobygging	69
6.8	Øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	70
6.9	Utvikle gode rammer for et mer strukturert og langsiktig samarbeid mellom staten og frivillige organisasjoner på integreringsfeltet	72
6.10	Gjennomføre en evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner	73
6.11	Arrangere nordisk konferanse om sivilsamfunnet og integrering.....	74
6.12	Mobilisere sivilsamfunnet til å delta i internasjonalt samarbeid	75
7	GJENNOMFØRING AV STRATEGIEN.....	77
7.1	Etablere ungdomspanel og referansegruppe.....	77
7.2	Følgeevaluering av hvordan strategien og tiltakene iverksettes.....	80
8	RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE	81
8.1	Gjennomføring av tiltakene i strategien	81
8.1.1	Flere med innvandrerbakgrunn deltar i sivilsamfunnet.....	81
8.1.2	Løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering	82
8.1.3	Bedre samarbeid og rammebetingelser.....	83
8.1.4	Gjennomføring av strategien	83
8.2	Relevante aktørers erfaringer med ulike tiltak.....	83
8.2.1	Informasjons- og kompetansetiltak	84
8.2.2	Økonomiske tiltak	84
8.2.3	Øvrige tiltak	84
8.3	Tiltakenes bidrag til å nå hovedmålene i strategien	85
8.3.1	Innvanderers deltakelse i frivillige organisasjoner.....	85
8.3.2	Frivillige organisasjoners integreringsinnsats	87
8.4	Perspektiver fra kommunene.....	88
8.5	I hvilken grad og hvordan har tiltakene bidratt til økt samarbeid eller nye samarbeidsformer mellom aktørene på feltet?.....	89
8.6	Behov fremover	90
8.7	Samlet vurdering av måloppnåelse.....	91
9	ANBEFALINGER FOR VIDERE ARBEID	92
9.1	Vår vurdering av IMDis anbefalinger.....	92
9.2	Tilskuddsordningene rettet mot frivillige organisasjoner bør videreføres.....	93
9.3	IMDis ungdomspanel bør videreføres.....	94
9.4	Regionale integreringskonferanser bør videreføres	94
9.5	Kvalitet på og informasjon om IMDis nettressurser bør styrkes	95
9.6	IMDi bør sørge for flere kanaler til sivilsamfunnet	96
	REFERANSER	97
	VEDLEGG: SPØRRESKJEMA	100

Sammendrag

Resymé

Proba samfunnsanalyse og ideas2evidence har evaluert «Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024», på oppdrag for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Vi har vurdert i hvilken grad tiltakene i strategien har bidratt til å nå de tre hovedmålene i strategien. Evalueringen er gjennomført ved hjelp av dokumentanalyse, intervjuer med statlige myndigheter, kommuner og frivillighet, samt en spørreundersøkelse blant frivillige organisasjoner.

Av de 26 tiltakene i strategien er de fleste gjennomført, men ikke alltid på den måten som var intendert. Vi finner at strategien og tiltakene i den er lite kjent blant frivillighet og kommuner. Videre finner vi at organisasjonene arbeider med integrering omtrent på samme måte som før. Evalueringen viser at det mest betydningsfulle tiltaket i strategien er økningen av tilskudd for integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner.

Bakgrunn

Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024 har hatt som mål å 1) øke personer med innvandrerbakgrunn sin deltakelse i sivilsamfunnet, 2) løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering, og 3) utvikle bedre samarbeid og rammebetingelser for involverte aktører. Syv departementer har samarbeidet om strategien.¹

Strategien består av totalt 26 tiltak fordelt over fire kapitler, eller målområder. Tiltakene i strategien legger både opp til at sivilsamfunnet skal få gode rammevilkår for å bidra i integreringsarbeidet, og å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. Flere av tiltakene i strategien legger opp til bedre internt samarbeid mellom offentlige virksomheter og aktører på ulike nivåer, for å bedre disse rammevilkårene. Ti tiltak handler om kompetanseheving, åtte er samarbeidstiltak, sju er FoU-tiltak, to er konferansetiltak og ett er et økonomisk tiltak.

De ulike tiltakstypene har ulike målgrupper, med noe overlapp. 13 av tiltakene er rettet mot organisasjoner i sivilsamfunnet, åtte mot departementer og direktorater (i hovedsak FoU-tiltakene), to mot kommuner og fylkeskommuner, to mot sluttbrukere og ett er mot Nav-veiledere. To tiltak, begge knyttet til konferanser, er rettet mot aktører på feltet generelt. Innretningen på tiltakene og de ulike målgruppene viser at strategien har ambisjoner om å nå bredt ut til og styrke sivilsamfunnets innsats på integreringsfeltet.

Problemstillinger

Evalueringen har vurdert i hvilken grad tiltakene har bidratt til å nå de tre hovedmålene i strategien. Vi har undersøkt følgende hovedproblemstillinger:

1. Hvordan har tiltakene i strategien blitt gjennomført og organisert?
2. Hva er de viktigste resultatene og erfaringene fra tiltakene i strategien?
3. Hvilke mål er oppnådd?
4. Bør tiltakene videreføres og eventuelt hvordan?

¹ Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Evalueringen er gjennomført ved hjelp av dokumentanalyse, intervjuer med representanter for berørte departementer og direktorater, frivillige organisasjoner, kommuner og fylkeskommuner, samt en spørreundersøkelse blant organisasjoner som var registrert med e-post i Frivillighetsregisteret i midten av september 2025.

Konklusjoner

Evalueringen viser at av de 26 tiltakene i strategien, er de fleste gjennomført. Men det er også flere som ikke er gjennomført, som er gjennomført på en annen måte enn det strategien la opp til, eller som i stor grad er implementert i direktoratenes ordinære arbeid. Det er utfordrende å isolere virkninger av tiltak i strategien fra virkninger av to store hendelser som sammenfalt med strategiperioden, og som har hatt betydelig innvirkning på sivilsamfunnet. Både koronapandemien og flyktningestrømmen i kjølvannet av Russlands fullskala invasjon av Ukraina mobiliserte sivilsamfunnet og frivilligheten. Dette bidro til at offentlige myndigheter nasjonalt og lokalt fikk økt bevissthet om frivillige organisasjoner, og da særlig innvandrersamfunnenes, sentrale rolle i integrering og informasjonsformidling rettet mot innvandrerbefolkningen.

Vårt inntrykk er at hverdagsintegreringen står sterkere i dag enn før strategiperioden. Vi finner økt bevissthet og mer forventninger om samarbeid mellom offentlige og frivillige aktører enn tidligere. Slike samarbeid har fått høyere prioritet og status, og det pågår en profesjonalisering av dem. Men denne utviklingen tilskrives ikke strategien, da heller hendelsene nevnt over.

Evalueringen viser at strategien og tiltakene er relativt lite kjent blant kommuner og frivillige organisasjoner. Kjennskap til strategi og tiltak er imidlertid høyere blant det som kan betegnes som «innvandrersamfunn».

Vår vurdering er at tiltakene samlet sett har hatt begrenset betydning for å oppnå målene i strategien. Men noen skiller seg positivt ut. Det viktigste er *Økt tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*. Denne tilskuddsordningen har løftet og støttet frivillige organisasjoners innsats på integreringsfeltet og ført til mer og bedre samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommuner.

Anbefalinger for videre arbeid

IMDi har i notat til Arbeids- og inkluderingsdepartementet vurdert hvilke tiltak i strategien som bør videreføres.² Vi er enige i flere av IMDis anbefalinger.

Vi mener at **tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner bør videreføres**. Vi mener også at **IMDis ungdomspanel bør videreføres**, og at referansegruppen for sivilsamfunn kan ha en viktig funksjon.

Vi mener generelt at **IMDi bør sørge for å etablere flere kanaler for kommunikasjon ut mot en større bredde av sivilsamfunnet**. Vårt inntrykk er at IMDis nåværende kontakt med sivilsamfunnet i stor grad er knyttet til tilskuddsordningene for integreringsarbeid rettet mot frivillige organisasjoner. Men for å styrke frivilliginnsatsen på feltet, bør IMDi prioritere kanaler inn mot og kontakt med sivilsamfunnet i bredt, ikke kun organisasjoner knyttet til tilskuddordningene. Dette er for eksempel lokale kunst- og kulturforeninger, miljø- og naturvernorganisasjoner, politiske partier og trossamfunn, samt velforeninger, grendelag og senior- og pensjonistforeninger.

² Se utdyping av vurderingene i «Oppdrag 2025-04 Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet (2021–2024)». Tilsendt Proba juni 2025.

De regionale konferansene om integrering og sivilsamfunn bør videreføres, men med fylkeskommunene som ansvarlig arrangør for konferansene og IMDi som samarbeidspartner.

IMDi påpeker at FoU-prosjekter er en viktig kilde til kunnskap. Strategien har utløst flere FoU-prosjekter, men FoU-virksomhet er også del av IMDis ordinære oppdrag. Generelt mener vi at **det er potensial for å formidle resultater fra IMDis FoU-prosjekter på en bedre måte**, og at IMDi bør vurdere alternative arenaer og metoder for formidling for å sikre at kunnskapen når ut til og kan brukes i praksisfeltet.

Videre støtter vi IMDis innspill om **øremerking av tilskuddsmidler til drift av små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet**. Her bør innvandrersamfunnene involveres for å sikre at ordningen er nyttig for organisasjonene det gjelder.

Utover dette mener vi at det er **behov for at IMDi forbedrer, vedlikeholder og formidler nettressursene rettet mot frivillige organisasjoner** i større grad. IMDi bør for eksempel legge til og kvalitetssikre gode eksempler på lokale prosjekter og aktiviteter. Det er også behov for å formidle kunnskap om inkludering og mangfold, for eksempel hvordan frivilligheten kan rekruttere, inkludere og beholde personer med innvandrerbakgrunn, siden det er noe relativt mange organisasjoner etterspør.

1. Innledning

Regjeringen Solberg la frem *Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024* (videre omtalt som 'strategien') i juni 2021. Dette var første gang en regjering laget en strategi for å styrke sivilsamfunnets innsats på integreringsfeltet. Strategien fremhever det sivile samfunnet som nøkkelaktør for sosial inkludering gjennom møteplasser og nettverk.

Strategiens tiltak har som mål å bidra til å:

1. Øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn.
2. Løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering.
3. Utvikle bedre samarbeid og rammebetingelser.

To begreper er særlig viktige i strategien – og i denne rapporten.

Begrepet «Sivilsamfunn» er den delen av samfunnslivet som verken ligger innenfor offentlig eller privat sektor (næringslivet), men som består av frivillige organisasjoner, pressgrupper og andre sammenslutninger som arbeider for å løse en oppgave i fellesskap, på frivillig grunnlag. Sivilsamfunnet organiserer og tilbyr tjenester og aktiviteter som bidrar til inkludering og deltakelse i samfunnet, inkludert språkopplæring, sosiale nettverk, veiledning og støtte. Begrepet «hverdagsintegrering» peker mot interaksjonen mellom innvandrere og den øvrige befolkningen utenom de formelle arenaene som er regulert av det offentlige.

I stortingsmeldingen «Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp» løftes strategien for hverdagsintegrering frem. I meldingen kommer det frem at denne evalueringen skal bidra med kunnskap som «skal brukes til å vurdere ytterligere tiltak for å videreutvikle og styrke sivilsamfunnets bidrag på integreringsfeltet framover» (Meld. St. 17 (2023-2024), s. 158).

1.1 Evalueringstemaer og problemstillinger

Formålet med evalueringen har vært å vurdere i hvilken grad tiltakene i strategien har bidratt til å nå hovedmålene for strategien. I utlysningen av evalueringen presenterte oppdragsgiver åtte problemstillinger som skulle belyses. Vi har organisert disse i fire temaer. Hvert tema har en hovedproblemstilling som skal besvares ved hjelp av en rekke spørsmål. Temaer og problemstillinger oppsummeres i tabell 1-1.

Tabell 1-1 Evalueringstemaer og problemstillinger

Tema	Hovedproblemstilling og underspørsmål
<i>Gjennomføring og organisering</i>	<i>Hvordan har tiltakene i strategien blitt gjennomført og organisert?</i> a. I hvilken grad har rolle- og ansvarsfordelingen i gjennomføring og oppfølgingen av tiltakene vært hensiktsmessig? b. I hvilken grad er tiltakene relevante for strategiens mål og behovene strategien skal møte? c. I hvilke tiltak har gjennomføringen og organiseringen av tiltaket fungert bra? Kan det identifiseres suksesskriterier, i så fall hvilke? d. I hvilke tiltak har det oppstått utfordringer i gjennomføringen og organiseringen av tiltakene? Hvilke utfordringer er det snakk om? Hvordan har de blitt forsøkt løst?

<i>Resultater og erfaringer</i>	<p><i>Hva er de viktigste resultatene og erfaringene fra tiltakene i strategien?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Hvilke konkrete og målbare resultater har tiltakene hatt? Hvilke erfaringer har relevante aktører med de enkelte tiltakene? Hva kjennetegner tiltak som har ført til konkrete og målbare resultater? Hvilke suksesskriterier kan identifiseres? Kan det identifiseres barrierer som hindrer at tiltak i strategien har medført konkrete og målbare resultater?
<i>Måloppnåelse</i>	<p><i>Hvilke mål er oppnådd?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> I hvilken grad har tiltakene bidratt til å 1) øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn, 2) løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering og 3) bedre samarbeid og rammebetingelser for organisasjoner? Hvordan har tiltakene i strategien bidratt til å nå disse målene? I hvilken grad har ulike sivilsamfunnsaktører opplevd å bli styrket og fått en mer fremtredende rolle i integreringsarbeidet? I hvilken grad og hvordan har tiltakene bidratt til økt samarbeid eller nye samarbeidsformer mellom aktørene på feltet?
<i>Anbefalinger</i>	<p><i>Bør tiltakene videreføres?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Hvilke tiltak bør videreføres og styrkes for å støtte sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet og innvandreres deltakelse i samfunnet? Er det potensial for at tiltakene kan få enda større effekt for å styrke frivillighetens innsats på feltet? Er det områder/temaer som krever nye/andre tiltak enn de som er gjennomført i perioden, eller kan tiltakene innrettes annerledes? Hvordan sammenfaller IMDis anbefalinger for oppfølging og videreføring av erfaringer fra strategiperioden, med evalueringens øvrige funn og anbefalinger?

1.2 Metode og datakilder

1.2.1 Evalueringsdesign

Evalueringen er både en prosessevaluering og en summativ evaluering.

I **prosessevalueringen** har vi sett på gjennomføring og organisering av hvert enkelt tiltak i strategien. Vi har kartlagt hvilke aktører som har vært involvert i gjennomføringen av tiltakene, ansvarsfordeling mellom aktører, former for samarbeid og kjennskap til strategien og tiltakene. Vi har undersøkt i hvilken grad rolle- og ansvarsfordelingen i gjennomføring og oppfølgingen av tiltakene har vært hensiktsmessig, med særlig blick på rolle- og ansvarsfordelingen på myndighets- og forvaltningsnivå.

Basert på kartleggingen og involverte aktørers erfaringer har vi hatt som mål å identifisere tiltak der gjennomføring og organisering har fungert bra, og hva som er

suksesskriteriene for disse. Vi har også belyst hvordan noen tiltak har møtt utfordringer med tanke på gjennomføring og organisering og hvordan de har blitt håndtert.

Vi har videre vurdert i hvilken grad tiltakene er relevante for strategiens mål og behovene strategien skal møte. Det betyr at vi har undersøkt om tiltakene, slik de er gjennomført og organisert, er i tråd med det strategien forsøker å oppnå. For å vurdere strategiens og tiltakenes relevans har vi også undersøkt hvor godt kjent strategien og tiltakene er blant aktører i sivilsamfunnet.

I **den summative evalueringen** legger vi frem og belyser konsekvenser av hvert enkelt tiltak i strategien. Ved hjelp av ulike datakilder har vi undersøkt hvilke aktiviteter hvert tiltak har utløst, hvilke konkrete og målbare resultater disse aktivitetene har hatt, og hvilke erfaringer relevante aktører har hatt med de enkelte tiltakene.

I evalueringen har vi søkt å se funnene knyttet til henholdsvis prosess og resultat- og måloppnåelse i sammenheng. Dette utfra perspektivet om at resultater av strategiarbeid kan påvirkes både av interne forhold i organisasjonene som skal iverksette den, og av eksterne forhold i omgivelsene. For eksempel kan det at aktører har eierskap til målene påvirke resultater positivt, mens ustabile og uforutsigbare omgivelser gjør strategiarbeid vanskelig (Boyne og Walker, 2010).

Hva vi mener med 'relevans'

I forbindelse med gjennomgangen av hvert enkelt tiltak, gjør vi en vurdering av tiltakets relevans. Med *relevans* mener vi her om tiltaket fremstår som å *ha betydning* og *være nyttig* for å oppnå målene i strategien. Det vil si hvorvidt tiltakene treffer utfordringer og barrierer som hindrer måloppnåelse, eller som bidrar til å oppfylle målene. Tiltakene er, slik vi vurderer det, relevante dersom de bidrar til at flere med innvandrerbakgrunn deltar i sivilsamfunnet, eller til å løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering, eller at de bidrar til bedre samarbeid og rammebetingelser for aktørene på feltet.

1.2.2 Utfordringer med en tilbakeskuende evaluering

Evalueringen er gjennomført etter at strategiperioden er ferdig. Opprinnelig var planen at strategien skulle følgeevalueres, men av ulike årsaker skjedde ikke det. Dette omtales nærmere i avsnitt 7.2.

En tilbakeskuende evaluering byr på flere utfordringer. Vi har for eksempel ikke hatt noe nullpunkt for evalueringen, og vet ikke hva som var utgangsbetingelsene da strategien ble iverksatt i 2021. Vi har ikke fulgt tiltakene underveis, og følgelig har vi ikke kunnet systematisk måle utvikling i strategiperioden. I stedet har vi som nevnt spurt respondenter og informanter om hva de husker og hva de mener har endret seg i perioden 2021 – 2024.

Informanter og respondenter gir i en del tilfeller uttrykk for at det er vanskelig å huske aktiviteter og hendelser som ligger flere år tilbake i tid. Det kan ha gjort at vi har ufullstendig eller også feil informasjon om aktiviteter og tiltak knyttet til strategien. Videre sammenfaller strategiperioden i tid med to hendelser med stor betydning for så vel sivilsamfunn som for hverdagsintegrering: Koronapandemien og krigen i Ukraina. Det kan dermed ha vært utfordrende for informanter og respondenter å skille mellom ulike påvirkningsfaktorer. Dette er også omtalt i avsnitt 2.4.1.

1.2.3 Datakilder

I evalueringen har vi benyttet et design som kombinerer kvalitative og kvantitative metoder. Vi har gjennomført intervjuer og dokumentanalyser og gjort en kvantitativ breddeundersøkelse (spørreundersøkelse) i frivillig sektor. I datainnsamlingen har vi inkludert offentlige aktører som har utformet og iverksatt strategien, det vil si involverte

departementer og direktorater. Vi har også inkludert kommuner og frivillig sektor, siden det er der tiltakene skal iverksettes og virke.

Dokumentanalyse

Vi har gjennomført en omfattende dokumentanalyse, der vi har gjennomgått både relevant forskning og aktuelle policydokumenter.

Strategien for hverdagsintegrering har resultert i flere forskningsrapporter. Disse er i flere tilfeller tilsvar på konkrete tiltak. Et eksempel er tiltaket «Utlyse forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet», som har resultert i en rapport fra Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor (Eimhjellen mfl., 2023).

Når det gjelder policydokumenter, har vi gått gjennom årsrapporter og tildelingsbrev (med tillegg) fra IMDi, UDI, Kulturdirektoratet, AVdir, HK-dir, og Bufdir. Vi har innhentet og gjennomgått totalt 182 dokumenter. Formålet med gjennomgangen har vært å undersøke hvordan tiltakene i strategien har blitt implementert. Gjennomgangen av styrings- og rapporteringsdokumenter viser hvilke tiltak som har blitt gitt i oppdrag og hvordan de har blitt gjennomført, blant annet hvordan de er omtalt i etatenes årsrapporter.

Spørreundersøkelse til frivillige organisasjoner

Formålet med spørreundersøkelsen har vært å kartlegge hvordan aktører i sivilsamfunnet arbeider med integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn, deres kjennskap til strategien og tiltakene i den, samt deres vurdering av hvorvidt tiltakene har bidratt til å nå målene med strategien. Vi har også bedt respondentene oppgi hva organisasjonen har behov for fremover for å styrke innsatsen for integrering og inkludering. Spørreskjemaet er vedlagt rapporten.

Sivilsamfunnet inkluderer både trossamfunn, fagforeninger, interesseorganisasjoner og andre sosiale bevegelser, som ikke alle nødvendigvis baserer seg på frivillig arbeid. I denne evalueringen har vi valgt å samle inn data fra den delen av sivilsamfunnet som er registrert i Frivillighetsregisteret. Vi bruker derfor begrepet «frivillig sektor» eller «frivilligheten» i rapporten, fordi det er den delen av sivilsamfunnet som vi har undersøkt.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut på e-post i midten av september 2025 til alle frivillige organisasjoner i Frivillighetsregisteret med en registrert e-post-adresse. Dette er i alt 40 937 organisasjoner pr. 6. august 2025. Vi sendte tre påminnelser på e-post. Feltperioden var nesten fem uker, og undersøkelsen ble lukket 20. oktober 2025.

Når vi trekker fra organisasjoner vi ikke fikk kontakt med, satt vi igjen med en netto populasjon på 36 812 organisasjoner. Fra disse fikk vi inn 5 103 svar. Det gir en svarandel på 14 prosent.

Representativitet: Det er ikke store avvik i typen organisasjon mellom de som har svart på undersøkelsen, og populasjonen, altså *alle* frivillige organisasjoner i Frivillighetsregisteret. Det største avviket er for idrettsforeninger. De utgjør 25 prosent av foreningene i registeret, men kun 19 prosent i utvalget vårt. Vi har litt overrepresentasjon av frivillige organisasjoner innenfor feltet kunst og kultur og av interesseorganisasjoner, jamfør tabell 1-2.

Tabell 1-2 Beskrivelse av populasjon og deltakere i spørreundersøkelsen

Variabel	Kategori	Andel deltakere	Andel totalt	Avvik
Utvalgte ICNPO-kategorier ³	Barne- og ungdomsorganisasjoner	3.7	4.3	-0.6
	Idrett	19.3	25.2	-5.9
	Interesseorganisasjoner	11.5	9.0	2.5
	Kunst og kultur	22.0	17.6	4.4
	Mangfold og inkludering	1.7	1.7	0.0
	Rekreasjon og sosiale foreninger	19.1	17.5	1.6
	Sosiale tjenester	3.7	2.4	1.3
Kommunestørrelse	Liten kommune	12.5	12.8	-0.3
	Mellomstor kommune	22.8	24.7	-1.9
	Stor kommune	50.0	47.6	2.4
	Oslo og Bergen	14.6	14.8	-0.2
Ansatte ⁴	Org. har registrerte ansatte	6.3	5.0	1.3

Vi vurderer det som sannsynlig at de som har valgt å delta, i større grad er opptatt av tematikken for undersøkelsen enn organisasjoner som har valgt å ikke delta. Undersøkelsen er ikke representativ for frivillige organisasjoner i stort, men må vurderes som å gjelde blant frivillige organisasjoner med en viss interesse for integrering. Anslagene for blant annet kjennskap til og bruk av tiltak i strategien må derfor tolkes som «maks-anslag.»

Intervjuer

Vi har intervjuet aktører i tre informantgrupper: 1) Representanter fra departementer og direktorater med ansvar for oppfølging av tiltak i strategien, 2) ansatte med ansvar for integrering i kommuner og fylkeskommuner og 3) representanter for frivillige organisasjoner.

Intervjuer med departementer og direktorater

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) og IMDi har hatt ansvar for langt de fleste tiltakene. Vi kontaktet disse og i tillegg alle departementer og direktorater med ansvar for oppfølging av tiltak i strategien: Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), Utlendingsdirektoratet (UDI), Utdanningsdirektoratet (Udir), Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og Arbeids- og velferdsdirektoratet (AV-dir).

Vi har intervjuet seks representanter fra IMDi. Alle har hatt ansvar for gjennomføring av konkrete tiltak. Videre gjennomførte vi intervjuer med to representanter fra AID, to representanter fra UDI og tre representanter fra Bufdir. De øvrige direktoratene (Udir,

³ Her ser vi på andelene av organisasjonene totalt og blant deltakerne i surveyen som hører til blant de vanligste og for undersøkelsen mest interessante ICNPO-kategorier i Frivillighetsregisteret.

⁴ Her ser vi på andelen av organisasjonene totalt og blant deltakerne i surveyen som står oppført med en eller flere ansatte i enhetsregisteret. Organisasjoner som er registrert med ukjent status antas å ikke ha ansatte.

HK-dir og AVdir) oppgir å ikke ha mottatt oppdrag eller å ikke ha hatt spesifikt oppfølgingsansvar for strategien.

I intervjuene spurte vi om kjennskap til strategien, hvordan intervjupersonene har opplevd arbeidet med strategien som helhet og med tiltakene, hvordan de har jobbet konkret med gjennomføring av tiltak og hva tiltakene har ført til av resultater.

Intervjuer med kommuner og fylkeskommuner

Vi har intervjuet representanter for til sammen ni kommuner. Kommunene ble valgt ut med hensyn til variasjon i størrelse og geografi og ligger i fylkene Agder, Rogaland, Møre og Romsdal, Vestfold og Telemark, Akershus, Østfold, Buskerud, Nordland og Finnmark. Alle kommunene har en relativt høy andel personer med innvandrerbakgrunn i befolkningen. Vi valgte fire kommuner som var blant de første som forvaltet IMDis tilskuddsordning for integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, og tre kommuner som ble lagt til da ordningen ble utvidet i forbindelse med hverdagsintegreringsstrategien. I tillegg intervjuet vi to kommuner som står utenfor ordningen.

Intervjupersonene hadde ulike funksjoner: spesialrådgiver for frivillighet i kommunens stab for helse og velferd, spesialkonsulent på kultur for integreringsprosjekter, avdelingsleder og ansatt ved bosetting og integreringsteamet under Nav, leder for bosetting og introduksjonsprogrammet, leder ved en frivillighetssentral, rådgiver for flerkulturell dialog i kommunen, ansatt ved kommunenes frivillighetsenhet, migrasjonsrådgiver og avdelingsleder ved kvalifisering og integrering i flyktningetjenesten. Ett intervju var et gruppeintervju med en representant for kommunens kulturkontor, leder og ansatt ved flyktningkontoret samt inkluderingskoordinator ved idrettsrådet i kommunen.

I tillegg intervjuet vi representanter for tre fylkeskommuner. Fylkeskommunene ble valgt ut med tanke på geografisk spredning og for at de skulle ha erfaring fra IMDis regionale integreringskonferanser. Disse intervjuene var gruppeintervjuer med to intervjupersoner i hvert intervju, og omfatter personer som arbeider som rådgivere eller koordinatører på integreringsområdet.

Vi spurte kommunene og fylkeskommunene om deres kjennskap til strategien, hvilke tiltak de var kjent med og eventuelt har benyttet, samt om kommunenes og fylkeskommunenes generelle arbeid med integrering og samarbeid med frivillige organisasjoner.

Intervjuer med frivillige organisasjoner

Organisasjonene ble rekruttert gjennom spørreundersøkelsen som gikk til frivillige organisasjoner. Der kunne respondenter takke ja til å bli kontaktet for intervju og oppgi kontakinformasjon.

Utvalget av organisasjoner ble gjort på bakgrunn av hvem som takket ja til å bli kontaktet i spørreundersøkelsen, og ut fra en samlet vurdering. Idrettslag ble inkludert som en viktig kategori ettersom mange idrettslag hadde gode refleksjoner over sin betydning for hverdagsintegreringen.

Vi har gjort ett gruppeintervju med tre paraplyorganisasjoner/nasjonale organisasjoner og fem individuelle intervjuer. De individuelle intervjuene var med representanter for lokale frivillige organisasjoner innenfor integrering, tros- og livssyn, menneskerettigheter og idrettsfeltet.

I intervjuene ba vi informantene fortelle om sin organisasjons virksomhet, hvilken kjennskap de har til strategien og tiltakene i den, på hvilke måter de samarbeider med

kommune/fylkeskommune og hva de ønsker å samarbeide mer med kommunene/fylkeskommunen om.

1.2.4 Referansegruppe

Evalueringen har blitt fulgt av en referansegruppe med representanter for relevante myndigheter, frivillig sektor og kommunesektoren. Følgende har vært representert i gruppa:

- Frivillighet Norge
- IMDi, IMDi (oppdragsgiver)
- MiRA-senteret, Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn
- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Norges Røde Kors
- Trondheim kommune

Referansegruppa har hatt to møter i evalueringsperioden. Begge ble gjennomført digitalt.

Referansegruppa ga innspill til problemstillinger og spørreskjema i forbindelse med oppstart av evalueringen, og kommenterte på foreløpige funn og analyser etter at datainnsamlingen var avsluttet. Et utvalg av referansegruppemedlemmene, inkludert representant for oppdragsgiver, bidro i pilotering av spørreundersøkelsen.

2 Nærmere om strategien

I dette kapitlet ser vi nærmere på innholdet i strategien. Vi presenterer tiltakene i den og hvilke mål tiltakene er knyttet til. Deretter omtaler vi kort hvordan departementene og direktoratene arbeidet med utvikling av strategien og tilhørende tiltak. Kapitlet er basert på dokumentanalyse og intervjuer.

2.1 Bakgrunn

Sivilsamfunnet i Norge har lenge spilt en sentral rolle som integreringsaktør for nyankomne innvandrere (NOU 1986: 8, 1986; St. Meld. nr. 39, 1973). I nyere tid har frivillighetsmeldingen pekt på «den sentrale rolla til frivilligheita som ein arena for integrering og inkludering.» (Meld. St. 10 2018-2019).

Tradisjonelt har norsk integreringspolitikk vært innrettet mot deltakelse i arbeidsliv og utdanning, men det er også bred enighet om at integrering handler om de sosiale og subjektive sidene ved innvandreres liv i Norge (Dalen mfl., 2024). En forsterkning av denne delen av integrering var bakgrunnen for at «hverdagsintegrering» ble løftet som ett av fire hovedsatsingsområder i integreringspolitikken i 2019 (Dalen mfl., 2024).

Hverdagsintegrering tematiserer de ikke-økonomiske sidene ved integrering av innvandrere (Dalen mfl., 2022) og inngår i sosial og psykologisk-kulturell integrasjon (Barstad og Molstad 2020). Hverdagsintegrering dreier seg om å skape muligheter for at innvandrere kan få tillit til mennesker og institusjoner i sitt lokalmiljø, få tilgang til støtte, delta i foreninger og oppleve tilhørighet i det norske storsamfunnet (Barstad 2024).

Siden 2021 har det kommet en rekke rapporter, forskning og policydokumenter som fremhever hverdagsintegrering som begrep. I den nyeste stortingsmeldingen om integreringspolitikken (Meld. St. 17 2023-2024) fremheves hverdagsintegrering og fellesarenaer i et eget kapittel, der frivillighetens rolle fremheves. Her understrekes det blant annet at frivilligheten er en viktig sosial arena i Norge, og at frivilligheten lenge har stått sterkt i landet. For de aller fleste er integreringsprosesser noe som skjer i lokalsamfunnet de bor i. En viktig rolle for offentlig sektor blir dermed å støtte frivilligheten i deres innsats for at nyankomne skal finne sitt lokale fellesskap og bli en del av det. Stortingsmeldingen viser til den endrede situasjonen i Norge etter at strategien ble vedtatt: Et rekordhøyt antall flyktninger ble bosatt i norske kommuner i løpet av kort tid.

I løpet av strategiperioden er det gjennomført en rekke forskningsprosjekter og evalueringer av noen av tiltakene i strategien (Bråten mfl., 2023, Bråten mfl., 2024; Eimhjellen mfl., 2023; Espegren mfl., 2022; ideas2evidence & Agenda Kaupang, 2022; Kjeøy mfl., 2023; Skutlaberg mfl., 2024; Sætermo mfl., 2025). Samlet viser rapportene til dagens tilstand og evaluerer ulike tiltak knyttet til sivilsamfunnets innsats på integreringsfeltet. I det følgende går vi gjennom tiltakene i strategien.

2.2 Tiltakene i strategien

Strategien består av 26 tiltak, fordelt over tre målområder, samt gjennomføring av strategien. Tiltakene i strategien er basert på innspill fra frivillige organisasjoner, kommuner, fylkeskommuner, sosiale entreprenører og enkeltpersoner og er svært ulike i type og omfang.

Tiltak knyttet til strategiens første delmål: «Flere med innvandrerbakgrunn deltar i sivilsamfunnet»

1. Utlyse forskningsoppdrag om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet
2. Øke mangfoldig rekruttering av frivillige i organisasjonslivet
3. Prøve ut en ordning for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet
4. Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet
5. Bidra med kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger

Tiltak knyttet til strategiens andre delmål: «Løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering»

6. Informere frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting i kommunene
7. Styrke samhandling mellom UDI og IMDi om tilskudd til aktiviteter for beboere i mottak
8. Tilby livsmestringskurs for barn, unge og voksne
9. Legge til rette for at flere kan bidra som frivillige norsktrenere
10. Øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid
11. Systematisere og i større grad gjøre informasjon om tilbudene i frivillig sektor lettere tilgjengelig for NAV-veiledere
12. Oppmuntre til at frivillige organisasjoner tar i bruk digitale verktøy i sine aktiviteter

Tiltak knyttet til strategiens tredje delmål: «Bedre samarbeid og rammebetingelser»

13. Oppfordre om tilgang til lokaler
14. Etablere en idébank for formidling av god praksis og synliggjøre sivilsamfunnets arbeid for integrering
15. Kampanje og filmer
16. Arrangere regionale konferanser om integrering og sivilsamfunn
17. Utrede kompetansesentre for frivillig innsats for integrering
18. Innhente systematisk kunnskap om sivilsamfunnets rolle i informasjonsformidlingen under covid-19 pandemien
19. Videreutvikle opplæringstilbud for brobygging
20. Øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner
21. Utvikle gode rammer for et mer strukturert og langsiktig samarbeid mellom staten og frivillige organisasjoner på integreringsfeltet
22. Gjennomføre en evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner
23. Arrangere nordisk konferanse om sivilsamfunnet og integrering
24. Mobilisere sivilsamfunnet til å delta i internasjonalt samarbeid

Tiltak knyttet til gjennomføring av strategien

25. Etablere ungdomspanel og referansegruppe
26. Følgeevaluering av hvordan strategien og tiltakene iverksettes

Tiltakene knyttet til målet å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn, handler om å bygge ned barrierer og utfordringer og styrke initiativ for økt deltakelse. Tiltakene for dette målet er blant annet å utlyse forskningsoppdrag om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet og om rekruttering og inkludering i organisasjonslivet. Oppdragene skal gi mer kunnskap og forståelse om tiltak og metoder for økt rekruttering og inkludering. Videre vil regjeringen prøve ut en ordning for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet, støtte initiativ som

styrker fellesskap i nærmiljøet og bidra med kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger.

Tiltakene knyttet til målet om å *løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering* retter seg hovedsakelig mot sivilsamfunnsaktører. Tiltakene handler om å informere frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting i kommunene, å tilby livsmestringskurs for barn, unge og voksne, oppfordre til bruk av digitale verktøy og legge til rette for at flere kan bidra som norsktrenere. Videre skal frivillige organisasjoners bidrag til kvalifiseringsarbeid økes og informasjon om frivillig sektors tilbud skal gjøres lettere tilgjengelig for NAV-veiledere.

Strategiens tredje mål, å *bedre samarbeid og rammebetingelser*, skal tilrettelegge for bedre samarbeid på alle forvaltningsområder, og på tvers av lokale og nasjonale organisasjoner, fylkeskommuner og kommuner. Dette beskrives blant annet som strukturer for samarbeid og tilrettelegging av møteplasser. Tiltakene knyttet til dette målet handler blant annet om å oppfordre kommuner og fylkeskommuner om tilgang til lokaler, å etablere en idébank for formidling av god praksis, lage kampanjer og filmer, og arrangere regionale konferanser og nordisk konferanse om integrering og sivilsamfunn. Videre utlyses flere forskningsprosjekter som skal utrede behov for kompetansesenter som støtter sivilsamfunnet i integreringsarbeid, og innhente systematisk kunnskap om sivilsamfunnets rolle i informasjonsformidlingen under koronapandemien. Regjeringen vil videre øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, evaluere tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner og oppfordre til bruk av samarbeidsavtaler nasjonalt og lokalt.

Til sist har strategien to tiltak for *gjennomføring av strategien*. Disse er å etablere et ungdomspanel og en referansegruppe sammensatt av representanter fra sivilsamfunnet som skal følge gjennomføring av strategien og komme med innspill, og en følgeevaluering av hvordan strategien og tiltakene iverksettes.

2.3 Tiltakstyper og målgrupper

Noen av tiltakene inneholder ulike typer tiltak, og vi har derfor kategorisert tiltakene i ulike typer. De ulike typene er kompetansehevingstiltak, samarbeidstiltak, evalueringstiltak (FoU), konferansetiltak og økonomiske tiltak. For eksempel er tiltaket der IMDi skal prøve ut en ordning med å styrke små og nystartede organisasjoner, både et kompetansehevingstiltak og et evalueringstiltak (FoU).

Inkludert slike overlappende tiltakstyper finner vi at ti tiltak handler om kompetanseheving, åtte er samarbeidstiltak, sju er FoU-tiltak, to er konferansetiltak og ett er et økonomisk tiltak.

De ulike tiltakene har ulike målgrupper, og noen av dem har flere målgrupper. Ifølge vår inndeling er 13 av de 26 tiltakene rettet mot organisasjoner i sivilsamfunnet, åtte er rettet mot departementer og direktorater (i hovedsak FoU-tiltakene), to er rettet mot kommuner og fylkeskommuner, to mot sluttbrukere og ett direkte mot Nav-veiledere. To tiltak, begge knyttet til konferanser, er rettet mot aktører på feltet generelt.

Den varierte innretningen på tiltakene i strategien, og de ulike målgruppene, viser at strategien har ambisjoner om å nå bredt ut og å styrke sivilsamfunnets innsats på integreringsfeltet langs flere akser og på flere nivåer.

2.4 Implementering av strategien

Arbeidet med strategien har i hovedsak foregått ved at de ansvarlige departementene har sendt ut oppdrag til relevante direktorater via tildelingsbrev. I enkelte tilfeller har direktorater arbeidet med tiltak uten at de har fått oppdrag om dette gjennom tildelingsbrev.

Fra vår gjennomgang av tildelingsbrevene finner vi at 17 av de 26 tiltakene er gitt som oppdrag, mens ni tiltak ikke er omtalt i tildelingsbrevene. 14 av tiltakene er omtalt i direktoratenes årsrapporter. Det er i hovedsak IMDi som har fått oppdragene vi har identifisert i tildelingsbrevene (16 av 17 oppdrag). Ett oppdrag er gitt til Bufdir.

De ni tiltakene som ikke er gitt som oppdrag, er:

- 1) Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet
- 2) Informere frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting i kommunene
- 3) Styrke samhandling mellom UDI og IMDi om tilskudd til aktiviteter for beboere i mottak
- 4) Øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid
- 5) Systematisere og i større grad gjøre informasjon om tilbudene i frivillig sektor lettere tilgjengelig for Nav-veiledere
- 6) Oppmuntre til at frivillige organisasjoner tar i bruk digitale verktøy i sine aktiviteter
- 7) Øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner
- 8) Arrangere nordisk konferanse om sivilsamfunnet og integrering
- 9) Mobilisere sivilsamfunnet til å delta i internasjonalt samarbeid

Noen av tiltakene som ikke er gitt som oppdrag, har allikevel blitt gjennomført. Det er dermed ikke en direkte kobling mellom hvilke oppdrag som er gitt gjennom tildelingsbrev, og hvilke tiltak som har blitt arbeidet med i strategiperioden (2021-2024). Den nordiske konferansen «Sivilsamfunn og integrering i Norden: Frivillighetens innsats for inkludering ved store flyktningeankomster» ble for eksempel arrangert av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 7. juni 2022.

Noen av tiltakene i strategien inngår i ordinær drift for direktoratene. Det kan for eksempel dreie seg om informasjon til frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og om bosetting. Direktoratene får normalt ikke egne oppdrag om oppgaver som allerede er en del av porteføljen de arbeider med.⁵

Det er ellers verdt å nevne at ansvarlig departement for IMDi har blitt endret fra Kunnskapsdepartementet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet i løpet av strategiperioden. Fra intervjuer med sentrale aktører har vi hørt at det har vært en utfordring med at strategien dermed ikke har vært koordinert på departementsnivå i den grad det var tiltenkt.

2.4.1 Samvirkning mellom strategien og andre hendelser

Ideelt sett hadde vi kunnet evaluere effekten av tiltakene, isolert fra andre hendelser i verden. Virkeligheten er imidlertid ikke slik, og i løpet av strategiperioden har det skjedd en rekke hendelser som har påvirket flere av tiltakene i strategien og arbeidet med strategien som helhet. Det ene er den organisatoriske endringen, der IMDi har blitt flyttet fra Kunnskapsdepartementet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Det

⁵ Kilde: Intervju for denne evalueringen med en representant fra et direktorat.

andre er større, vidtrekkende hendelser, herunder koronapandemien og krigen i Ukraina.

Nivået på frivilligheten i 2021 ble sterkt påvirket av pandemien. Arnesen og Sivesind (2021) finner på den ene siden at mange frivillige organisasjoner utførte oppgaver som del av pandemiberedskapen i en tidlig fase. På den andre siden finner de at nær to av tre nasjonale frivillige organisasjoner reduserte driften sin. Datainnsamlingen i denne evalueringen viser også at frivillige organisasjoner ble sterkt påvirket av pandemien. Dette gjør det vanskelig å måle utviklingen i omfang av frivillig arbeid.

Som følge av krigen i Ukraina har Norge tatt imot mange ukrainske fordrevne. Personer vi har intervjuet, har påpekt at store flyktningeankomster og fokus på disse ser ut til å føre til høyere bevissthet og vilje i befolkningen til å bidra med frivillig innsats. På spørsmål om frivillige organisasjoner har økt sitt arbeid på integreringsfeltet, svarer en av informantene følgende:

Ja, jeg kan svare ja på det, men hvorvidt det skyldes strategien er vanskelig å si eller [om det var] Ukrainakrisa som skapte fokus og engasjement, og brått var det mange som ønsket å hjelpe til. (Ansatt i kommune)

3 Aktørenes kjennskap til strategi og tiltak

Strategien skal som kjent bidra til å 1) øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne, 2) løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering, og 3) bedre samarbeid og rammebetingelser for organisasjoner. Dette skal skje gjennom de 26 tiltakene, som hver har ulike målgrupper. Gjennom tiltakene har relevante aktører fått verktøy og støtte til å løfte sivilsamfunnets innsats.

I dette kapitlet presenterer vi aktørenes kjennskap til strategien, til tiltakene i strategien og hvorvidt de har benyttet tiltakene. Kapitlet er basert på intervjuer og spørreundersøkelse.

3.1 Kjennskap til strategien

Tiltakene i strategien har fire ulike målgrupper. Den første er departementene og direktoratene selv. Den andre er kommunene, som skal få støtte til å skape gode rammer for frivillige organisasjoner. Derne er de frivillige organisasjonene en viktig målgruppe, og til slutt sluttbrukerne som skal få bedre nytte av integreringstiltak fra sivilsamfunnet gjennom tiltakene. Vi har ikke hentet inn data fra sluttbrukere – her forstått som personer i innvandrerbefolkningen – i denne undersøkelsen. Vi fokuserer på aktørene som skal gjennomføre strategien. I det følgende går vi gjennom kjennskapet som frivillige organisasjoner, kommuner og fylkeskommuner har til tiltakene. Vi har ikke undersøkt kjennskapet som departementene og direktoratene har til strategien, men lagt slik kjennskap til grunn for undersøkelsen.

3.1.1 Frivillige organisasjoners kjennskap til strategien

I spørreundersøkelsen har vi spurt utvalget hvor mange som kjenner til strategien. Her oppgir om lag 20 prosent, eller 1029 organisasjoner, at de kjenner til strategien. For å bedre forstå hvilke typer organisasjoner som kjenner strategien har vi sortert disse ut fra hvilken type organisasjon de er registrert som i frivillighetsregisteret, jamfør tabell 3-1.⁶

Tabell 3-1: Ulike typer organisasjoner og deres kjennskap til strategien

Type	Antall	Type	Antall
Kunst og kultur	199	Frivillighetssentraler	12
Idrett	196	Natur- og miljøvern	12
Rekreasjon og sosiale foreninger	195	Krisehjelp og støttearbeid	9
Interesseorganisasjoner	131	Økonomisk og materiell støtte	7
Sosiale tjenester	57	Bolig- og lokalmiljø	6
Lokalsamfunnsutvikling	47	Annen utdanning	4
Mangfold og inkludering	36	Arbeidstakerorganisasjoner	3
Tros- og livssynsorganisasjoner	29	Dyrevern	3
Barne- og ungdomsorganisasjoner	23	Pengeutdelende stiftelser	3

⁶ Vi har kombinert spørreundersøkelsesdataen med et datasett fra frivillighetsregisteret hvor det står hvordan organisasjonene er registrert jfr. ICNPO-kategorier. <https://www.brreg.no/registrering-i-frivillighetsregisteret/tilgjengelige-kategorier-for-aktiviteten/>

Andre helsetjenester	19	Yrkessammenslutninger	3
Politiske organisasjoner	18	Grunn og videregående utdanning	2
Internasjonale organisasjoner	13	Andre	1
Frivillighetssentraler	12	Høgskole og universitet	1

Fra tabellen over ser vi at det er klart flest organisasjoner innen kunst og kultur (199), Idrett (196), rekreasjon og sosiale foreninger (195) og interesseorganisasjoner (131) som har hørt om strategien. Mer overraskende er det at kun 36 av organisasjonene innen mangfold og inkludering, av totalt 85 slike organisasjoner, som har hørt om strategien.

3.1.2 Funn fra fritekstsvar

Det er få av organisasjonene som omtaler strategien og sine erfaringer med denne i fritekstsvar i spørreundersøkelsen. En større nasjonal organisasjon beskriver imidlertid at strategien har bidratt til å sette fokus på sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet.

Annen omtale av strategien inkluderer typisk personer som kjenner til strategien gjennom sitt lønnede arbeid. En slik organisasjon forteller at medlemmenes kjennskap til strategien «...styrker oss for å nå ut til og ta imot nye [personer]». Andre forteller at de har lest strategien, men ennå ikke tatt i bruk de tilhørende tiltakene.

Fritekstsvarene inneholder en rekke punkter om hvordan organisasjonene ser på strategien for hverdagsintegrering opp mot egne strategier. Noen av disse organisasjonene skriver at de har egne strategier eller er i ferd med å utvikle strategier for å arbeide bedre med rekruttering av personer med innvandringsbakgrunn.

3.1.3 Funn fra intervjuer

Vi har intervjuet representanter fra åtte frivillige organisasjoner. Disse spenner fra små organisasjoner der majoriteten av medlemmene har innvandringsbakgrunn, til idrettslag og store nasjonale organisasjoner/paraplyorganisasjoner.

Alle forteller at de har hørt om eller minst har noe kjennskap til strategien. Dette er en naturlig konsekvens av at vi kontaktet organisasjoner som oppga at de har hørt om strategien i spørreundersøkelsen, da disse trolig har mest relevant å komme med. Men det er store variasjoner i kjennskapen de ulike organisasjonene har til strategien.

De store organisasjonene har gjennomgående best kjennskap til strategien og et mest aktivt forhold til den. Flere av de nasjonale organisasjonene forteller at de har bidratt med innspill i forkant og underveis i arbeidet med strategien. Disse store organisasjonene forteller også at de har videreformidlet informasjonen de har fått om strategien til sine underliggende organisasjoner/medlemsorganisasjoner.

Blant de mindre organisasjonene er det mindre kjennskap til strategien. Selv om disse oppgir å ha hørt om strategien, har de ikke hatt et særlig aktivt forhold til strategien som helhet. De har samtidig et mer aktivt forhold til enkelte tiltak, i hovedsak økonomiske tiltak og tiltaket knyttet til tilgang på lokaler. En representant fra en liten organisasjon forteller at hen «...har hørt om den, men vet ikke så mye mer om den». Hen har heller ikke fått noen former for direkte henvendelser eller informasjon om strategien.

Et inntrykk fra intervjuene er at deres kjennskap til strategien ofte ser ut til å blandes sammen med et økt fokus på hverdagsintegrering generelt de siste årene, og tilskudd og ordninger fra direktorater som ikke er direkte knyttet til strategien. En stor

paraplyorganisasjon forteller for eksempel ganske inngående om tilskudd de har fått fra Bufdir for å bedrive med informasjonsarbeid, selv om Bufdir ikke har noen tilskudd nevnt i strategien. Dette informasjonsarbeidet sammenfaller uansett med strategien, som skal bidra til å øke kompetansen til aktører i offentlig sektor på integreringsfeltet.

Organisasjonene mener at en strategi for hverdagsintegrering er viktig, selv om kunnskapen om hva strategien innebærer, spriker.

De nasjonale organisasjonene fremhever i gruppeintervjuet at det kan være viktig å se på forskjeller i hvordan kommuner samarbeider med frivilligheten på integreringsfeltet. Dette handler særlig om hvordan de ulike kommunene ser på frivilligheten, og frivillighetens rolle sett opp mot kommunale tjenester.

De nasjonale organisasjonene fremhever også at strategien har bidratt til å øke IMDi kompetanse på frivillig sektor, og at de i dag opplever at IMDi har blitt «...en breiere og mer synlig aktør gjennom strategien, og at det har blitt flere kontaktpunkter mellom IMDi og frivillig sektor» (Representant fra nasjonal frivillig organisasjon).

3.2 Kommuners og fylkeskommuners kjennskap til og bruk av strategien og tiltakene

Vi har intervjuet ni kommuner og tre fylkeskommuner for å innhente deres erfaringer med og perspektiver på strategien. Flere av tiltakene i undersøkelsen har kommuner som målgruppe eller som viktig formidler og videreformidler av kunnskap og informasjon. Det har derfor vært viktig å forstå hvilke erfaringer det lokale og regionale forvaltningsleddet har med strategien.

Kommunenes erfaringer med strategien og tiltakene

Blant de ni kommunene oppgir fire at de har noe kjennskap til strategien: De vet at den eksisterer. Blant de som kjenner til strategien, forteller kommunene at den ikke har hatt særlig påvirkning på hvordan de jobber. En kommune fremhever at de, etter gjennomlesning av strategien, sier seg fornøyd med at de jobber i tråd med strategien, selv om de ikke har hatt et aktivt eierskap til den.

Fire av kommunene oppgir at de ikke kjenner til strategien, og at de først har blitt kjent med den i forbindelse med intervjuforespørsel i denne evalueringen. Fra en kommune forteller en ansatt:

Jeg har aldri sett den før. Det var overraskende, for vi kjenner veldig godt til IMDi og materialet på nettsidene der, bruker de aktivt i integreringsarbeidet vårt og har vært på alle konferansene som de har arrangert. Og jeg har aldri sett det dokumentet, jeg åpnet det i dag. (Ansatt i stor kommune)

En annen kommuneansatt som ikke kjente strategien fra før, sier at hen opplever den som nyttig, ettersom den kan bidra til å legitimere arbeidet hen gjør, og nye initiativer som igangsettes.

Til tross for at det er varierende og ingen kjennskap til strategien, forteller alle kommunene at de i ulik grad har kjennskap til *tiltakene* i strategien.

Seks av de åtte kommunene oppgir at de har deltatt på regionale konferanser i regi av IMDi, selv om innholdet i disse konferansene ikke alltid har vært knyttet til frivilligheten som tema. Disse konferansene fremstilles som nyttige, og flere har også vært med å arrangere konferanser. Flere fremhever også øvrige konferanser holdt i IMDi regi som nyttige.

Tilskuddsordningene til frivillige organisasjoner er også godt kjent blant de fleste av kommunene, og disse fremheves som et viktig virkemiddel. Tilskuddene har vært

viktige både for å bidra til at de frivillige organisasjonene kan skape aktivitet, men også for å øke bevisstheten rundt sivilsamfunnets innsats på integreringsfeltet. En kommune fremhever imidlertid at frivilligheten lokalt sliter med rekruttering av frivillige, og at tilskuddet er krevende å følge opp, med mye administrasjon. Fra en annen kommune har vi hørt at det har tatt tid å få etablert tilskuddet og tatt tid for de lokale organisasjonene å tilpasse seg innretningen på tilskuddet. De forteller at de i løpet av de første årene ikke fikk nok søknader og måtte sende tilbake penger, mens de i løpet av de siste årene har måtte si nei til organisasjoner som har søkt. Dette kan tyde på at organisasjonene i større grad kjenner til ordningen og kriterier for å få tilslag.

Kommunene har varierende kjennskap til IMDis «Lær av andre»-sider og til kampanjefilmene som er produsert. Noen oppgir at de har sett filmene og nettsiden, uten at de har brukt dem i arbeidet sitt. Andre kommuner forteller at sidene har vært veldig nyttige, og at de «stjeler» gode ideer der de finner dem.

I forbindelse med tiltaket om å informere frivillige organisasjoner og kommuner om bosetting og asylkjeden, fremhever flere kommuner at de har jobbet aktivt med å informere sivilsamfunnet om bosettingsarbeid og frivillighetens mulige rolle. Dette arbeidet ble særlig styrket i forbindelse med de høye ankomstene fra Ukraina, da en kommuneansatt forteller at «empatibarometeret» var høyt. Det var altså mange som ønsket å engasjere seg som frivillige. Engasjementet blir likevel ikke koblet til strategien, men heller at behovet i situasjonen var presserende.

Kommunene forteller også at informasjonen de har videreformidlet, handlet mer om deres lokale behov og praksis, enn om videreformidling av informasjon fra IMDi. Et eksempel som er fremhevet av en kommune, er at kommunen måtte ivareta frivillige organisasjoners behov for informasjon om personer i midlertidig alternativ mottaksplassering (MAMOT), som var et tilbud til fordrevne fra Ukraina.

Generelt har kommunene i liten grad rutiner for å låne ut lokaler gratis til frivillige lag og organisasjoner, og vi opplever ikke at de har blitt særskilt oppfordret til å gjøre dette. Muligheten kommuner har for å låne ut lokaler, varierer også mellom kommuner.

Det er utfordrende for kommunene å anslå om det har vært en økning i den frivillige innsatsen på integreringsfeltet de siste årene, og om en eventuell økning er knyttet til strategien eller andre forhold. Ukraina-situasjonen fremheves av flere som en opplevd større driver for økt frivillig innsats, enn det som kan tilskrives strategien. Det kan også se ut til at økningen kommunene så i frivillig innsats, var midlertidig, før man de siste årene har falt tilbake til det som oppleves som nivået de lå på før invasjonen av Ukraina.

Selv om kommunene ikke opplever at strategien har stimulert sivilsamfunnets til innsats direkte, er kommunene tydelige på at sivilsamfunnet spiller en viktig rolle som integreringsaktør. Derfor ønsker flere fokus på sivilsamfunnet også fremover.

Noen av kommunene har behov for et mer strategisk innrettet samarbeid med frivilligheten, og at de frivillige kan bidra mer direkte inn som supplement til kommunenes egen tjenesteportefølje. En kommuneansatt funderer på om de kan stille større krav til frivilligheten om å utvikle tiltak som er bedre tilpasset målgruppen.

På bakgrunn av intervjuene vurderer vi det slik at strategien har eksistert og dels overlappet med arbeidet som gjøres i kommunene og i samarbeidet deres med sivilsamfunnet, uten at strategien ser ut til å være en direkte driver for måten de jobber på. Dette kan bety at strategien har vært innrettet på en måte som samsvarer med måten kommunene allerede jobber på. Samtidig ser strategien ikke ut til å ha gitt et løft i integreringsfeltet utover arbeidet som allerede gjøres, for de ni kommunene i utvalget.

Fylkeskommunes erfaringer med strategien og tiltakene

I likhet med kommunene, oppgir informanter fra de tre fylkeskommunene vi har undersøkt at de har hatt begrenset kjennskap til og bruk for strategien:

Vi har inngående kjennskap til strategien nå etter at vi fikk forespørselen, så nå har vi lest den. Men for min del hadde jeg ikke noe eierskap til den fra før. (Ansatt i fylkeskommune)

Informanter fra to av fylkeskommunene oppgir at de har hatt noe kjennskap til strategien, men at den ikke har påvirket måten de arbeider på i særlig grad. En konkret grunn til dette er at ingen av tiltakene nevner fylkeskommunen eksplisitt, og de opplevde dermed at den ikke var relevant for dem.

Selv om informanter fra de tre fylkeskommunene har begrenset kjennskap til strategien, oppgir de at de kjenner til noen av tiltakene i denne gjennom arbeidet de gjør. To av dem har vært med å arrangere regionale konferanser i regi av IMDi, mens den tredje var i en planleggingsfase for en konferanse det ikke ble noe av.

Fylkeskommunene-informantene oppgir at de ikke har kjennskap til eller har brukt «Lær av andre»-sidene eller kampanjefilmene. I forlengelse av dette oppgir en av dem at de har en opplevelse av at IMDi selv informerer kommunene, uten at fylkesleddet er informert i særlig grad. Dette har å gjøre med oppgavefordelingen på integreringsfeltet etter regionreformen. Fylkeskommunen forteller at informasjonsansvaret da forble hos IMDi.

I en annen fylkeskommune oppgir de imidlertid at de jobber med å informere kommunene om bosettingsprosessen, og da i forbindelse med fylkeskommunens rolle i bosettingsarbeidet, jamfør integreringsloven. En tidligere undersøkelse gjennomført av ideas2evidence viser at fylkeskommunene har svært ulik praksis i hvordan de jobber med informasjon opp mot kommunene når det gjelder inkludering og integrering av flyktninger (Hageberg mfl., 2025).

Fra intervjuene får vi inntrykk av at fylkeskommunene stadig er i forhandling om egen rolle sett opp mot IMDis ansvar, og at de ulike fylkeskommunene har ulik praksis opp mot frivilligheten. En fylkeskommune oppgir at politikerne i fylket innvilget tilskudd til frivillige organisasjoner i forbindelse med bosetting av flyktninger fra Ukraina. Den ansatte tror imidlertid ikke at strategien var en pådriver for denne beslutningen.

Samlet vurderer vi at fylkeskommunene for det første har begrenset kjennskap til strategien, og for det andre at de i begrenset grad vet hva deres rolle skal være i arbeidet med å implementere strategien.

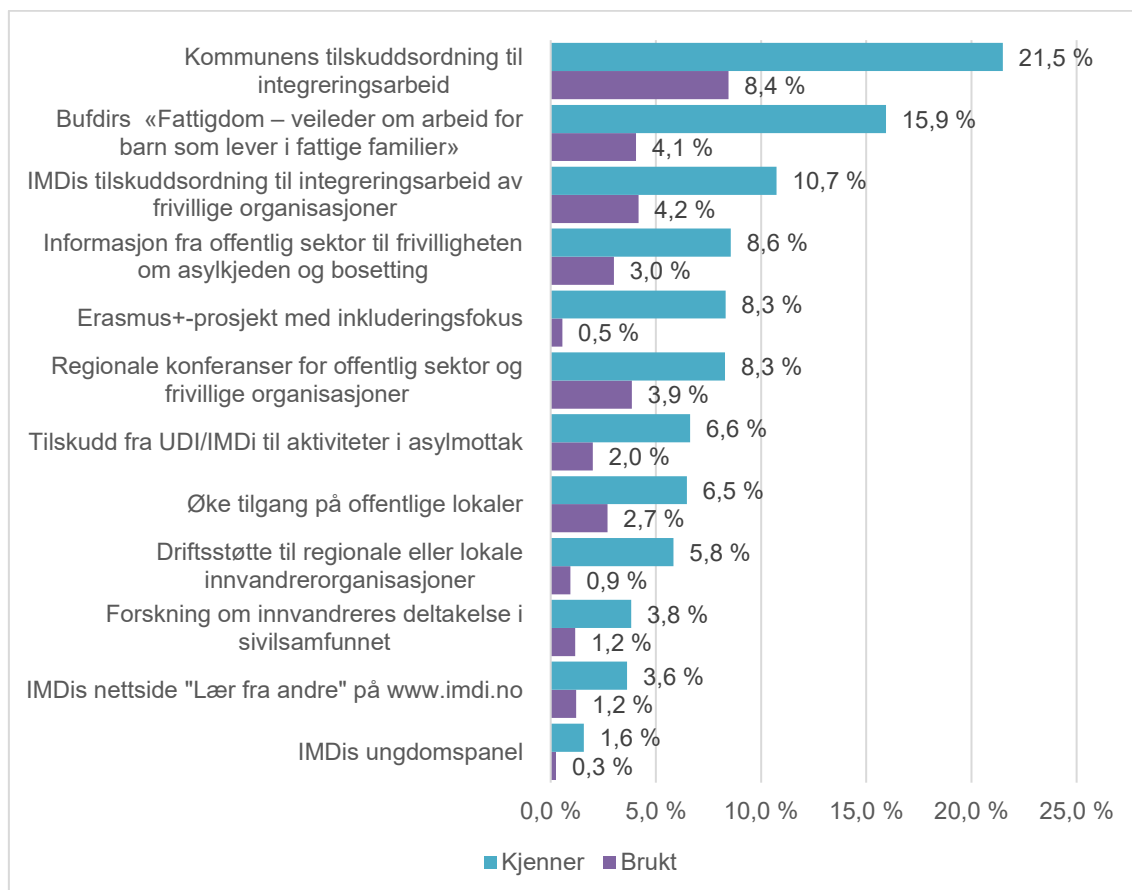
3.3 Frivillige organisasjoners kjennskap til og bruk av tiltakene i strategien

Hvor godt kjenner sivilsamfunnsaktørene til strategien?⁷ For å få svar på dette, sendte vi som nevnt ut en spørreundersøkelse til organisasjonene som er oppført i frivillighetsregisteret. Vi fikk svar fra 5103 organisasjoner. Av disse oppga om lag 59 prosent (i overkant av 3000 organisasjoner) at de *ikke* hadde hørt om noen av tiltakene i strategien. Dette kan forklares med at spørreundersøkelsen ble sendt til alle organisasjoner som er registrert i frivillighetsregisteret. Mange av disse arbeider ikke med integreringsrelaterte aktiviteter.

⁷ I spørreundersøkelsen tok vi vekk tiltakene som ikke er rettet mot sivilsamfunnet, og stod i igjen med 12 tiltak vi ønsket tilbakemeldinger på fra respondentene.

Figur 3-1 viser hvor mange som kjenner til tiltakene i strategien, og hvor mange som har brukt dem. Gjennomgående ser vi at langt flere har kjennskap til tiltak i strategien, enn som selv har brukt dem. Totalt har 938 organisasjoner oppgitt at de har *brukt* et eller flere av tiltakene i strategien.

Figur 3-1 Andel som har hørt om og/eller brukt tiltakene (n=5103)

Figur 3-1 viser at det er sammenheng mellom hvor mange som har hørt om tiltakene, og hvor mange som har brukt dem. Et tydelig unntak er deltakelse i Erasmus+-prosjekter med integreringsfokus, der kjennskapen er mye høyere enn bruken, sammenliknet med de andre tiltakene: 8,3 prosent oppgir å ha hørt om Erasmus+ med integreringsfokus, mens 0,5 prosent faktisk har brukt tiltaket.

Klart flest, 8,4 prosent (431 organisasjoner), har både hørt om og brukt tiltaket «Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner». Dernest ser vi at nesten like mange har brukt IMDis tilskuddsordning for integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (4,2 prosent, 213 organisasjoner) og Bufdirs veileder for arbeid med barn som lever i fattige familier (4,1 prosent, 207 organisasjoner). Rett under fire prosent av organisasjonene (197) oppgir at de har brukt, her forstått som at de har deltatt på, regionale konferanser for offentlig sektor og frivillige organisasjoner.

3.3.1 Kjennskap og bruk blant innvandrersorganisasjoner og organisasjoner der halvparten eller mer har innvandrerbakgrunn

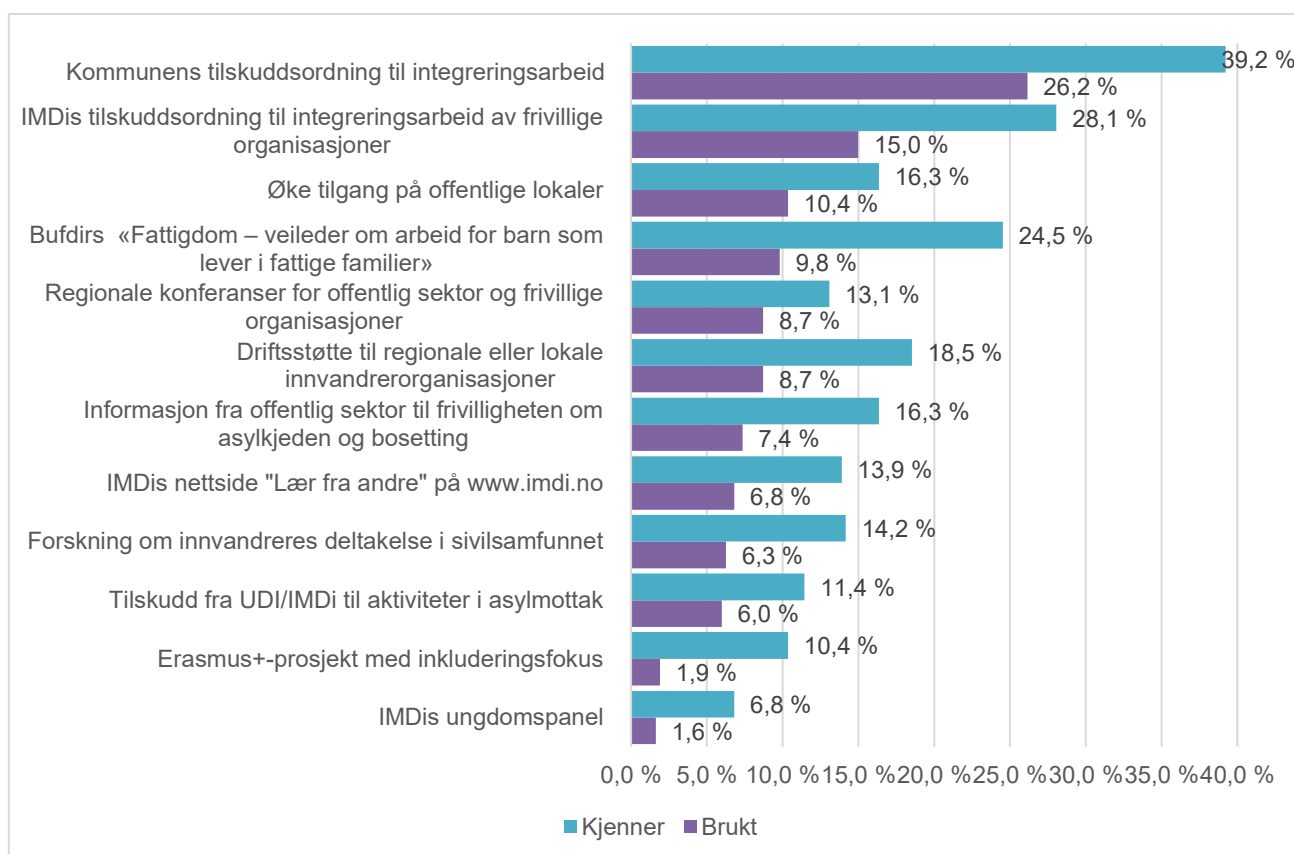
Tiltakene i strategien er rettet mot personer i innvandrerbefolkningen og har både som mål å øke deres deltakelse i sivilsamfunnet og at sivilsamfunnet i større grad skal bidra til integreringsaktiviteter.

I spørreundersøkelsen har vi spurt organisasjonene hvor stor andel av deres frivillige som har innvandret selv eller har foreldre som har innvandret til Norge. Totalt inkluderer datasettet 367 organisasjoner der halvparten eller flere har personer som tilhører denne kategorien. I teksten under har vi definert disse organisasjonene som «innvandrersorganisasjoner».

Om lag 32 prosent av innvandrersorganisasjonene oppgir at de har hørt om strategien, mot 20 prosent i utvalget som helhet. Videre oppgir om lag 40 prosent at de ikke har hørt om noen av tiltakene, noe som er 19 prosent lavere enn blant utvalget for spørreundersøkelsen totalt. Kjennskapet til strategien og til tiltakene er altså høyere i innvandrersorganisasjoner enn i andre organisasjoner i utvalget.

I figur 3-2 ser vi nærmere på hvilke tiltak innvandrersorganisasjonene har hørt om eller brukt.

Figur 3-2: Kjennskap og bruk av tiltakene blant organisasjoner der halvparten eller flere har innvandringsbakgrunn («innvandrersorganisasjoner») (n=367)

Gjennomgående ser vi at en høyere andel i dette utvalget har hørt om eller brukt de ulike tiltakene. Flest oppgir at de har hørt om tiltaket «Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid» (39,2 prosent), mot 21,5 prosent i utvalget som helhet. Andelen som har brukt tiltaket (26,2 prosent) er også høyere (mot 8,4 prosent i utvalget som helhet). Det er også vesentlig flere (15 prosent mot 4,2 prosent) som oppgir å ha brukt

IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, og Bufdirs veileder (9,8 prosent mot 4,1 prosent).

Det at innvandrersorganisasjoner gjennomgående har høyere kunnskap til en rekke av tiltakene enn utvalget som helhet, kan forklares med at tiltakene i stor grad er rettet mot slike organisasjoner.

3.4 Oppsummering av kjennskap til strategien og tiltakene

Dette kapitlet viser at strategien er lite kjent blant frivillige organisasjoner generelt, men at organisasjoner der halvparten eller flere frivillige selv har innvandrerbakgrunn, har noe bedre kjennskap til strategien enn utvalget som helhet. Det er også tydelig at flere har kjennskap til ett eller flere av tiltakene i strategien, enn som har kjennskap til selve strategien.

Det er store variasjoner mellom hvor mange som har kjennskap til de ulike tiltakene og hvor mange som har brukt dem. Når det gjelder de økonomiske tiltakene er det rimelig at en del kan ha kjennskap til ulike tilskuddsordninger, uten at de selv har søkt om eller fått innvilget slike tilskudd. For de kompetansehevende tiltakene er det mer utydelig hvorfor så mange flere har hørt om dem, enn som har brukt dem. Dette kan forklares med at tilgjengelig informasjon om disse tiltakene tilsier at de ikke vurderes som nyttige, og at organisasjonene derfor ikke har satt seg inn i dem. Formuleringen «bruk av tiltak» kan også tolkes på ulike måter. Det kan for eksempel tenkes at en høyere andel har deltatt på kompetansehevende tiltak, men at de ikke har fått bruk for kompetansen – ennå.

4 Flere med innvandrerbakgrunn deltar i sivilsamfunnet

Dette kapitlet omhandler gjennomføring og resultater for tiltak knyttet til strategiens første delmål. Kapitlet er basert på dokumenter, intervjuer og spørreundersøkelse.

Det første delmålet i strategien er å øke antall barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn som deltar i sivilsamfunnet. Dette kan skje på ulike måter: Å delta i frivillige organisasjoner gir innvandrere mulighet til å bygge nettverk og styrke sin tilhørighet, noe som også kan gjøre veien inn i arbeidslivet lettere. Slike nettverk kan også åpne dører for videre engasjement i organisasjonslivet (Departementene, 2021). Deltakelse i idrett, kultur, tros- og livssynssamfunn og frivillige organisasjoner bidrar til fellesskap og mangfold og samler folk i alle aldre. For å fremme økt mangfold og deltakelse ville regjeringen arbeide for mer kunnskap om hvordan innvandrere engasjerer seg i sivilsamfunnet og hvilke faktorer som påvirker dette. Utviklingen av nye metoder for rekruttering og inkludering skulle også styrkes, slik at organisasjonene skulle bli mer mangfoldige.

Fem tiltak sorterer under dette delmålet, og skulle på ulike måter benyttes for å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. De fem tiltakene, og deres status etter avsluttet strategiperiode, oppsummeres i tabell 4-1.

Tabell 4-1: Tiltak under delmål 1 i strategien

Tiltak	Ansvarlig departement/direktorat	Status
Utløse forskningsoppdrag om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet	Kunnskapsdepartementet IMDi	Gjennomført
Øke mangfoldig rekruttering av frivillige i organisasjonslivet	Kunnskapsdepartementet Kulturdepartementet IMDi	Gjennomført
Prøve ut en ordning for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet	Kunnskapsdepartementet IMDi	Gjennomført
Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet	Kunnskapsdepartementet Kulturdepartementet IMDi	Gjennomført
Bidra med kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger	Kunnskapsdepartementet Barne- og familiedepartementet Bufdir	Gjennomført

Av tiltakene i målområdet har vi kategorisert to som FoU-tiltak, to som kompetansehevede tiltak, og ett som økonomisk tiltak.

Samtlige av tiltakene er gjennomført. Dette omfatter de to FoU-tiltakene, *Utløse forskningsoppdrag om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet* og *Øke mangfoldig rekruttering av frivillige i organisasjonslivet*, kompetansehevingstiltakene *Prøveordning for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet* og *Bidra med kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger* og det økonomiske tiltaket *Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet*.

Vi vurderer at de to sistnevnte tiltakene hadde blitt gjennomført uavhengig av strategien for hverdagsintegrering, da de er del av det ansvarlige direktoratets ordinære drift og/eller tiltak i andre strategier.

I det følgende går vi gjennom de ulike tiltakene.

4.1 Utlyse forskningsoppdrag om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet

Status: Gjennomført.

Tiltakstype: FoU-tiltak.

Formål/intensjon

Det går frem av strategien at dette tiltaket skulle bidra til å avdekke spesifikke barrierer, ekskluderingsmekanismer og suksessfaktorer for deltakelse i sivilsamfunnet blant ulike grupper innvandrere (Departementene, 2021). Tiltaket skulle også gi innsikt i hvordan korona-pandemien påvirket hverdagsintegrering, slik som deltakelse i sivilsamfunnet.

Ansvar/aktører

Ansvarlig departement var Kunnskapsdepartementet, ansvarlig direktorat var IMDi.

Gjennomføring og organisering

Forskere ved NORCE tilknyttet prosjektet «Senter for sivilsamfunn og frivillig sektor», i samarbeid med forskere ved By- og regionforskningsinstituttet NIBR, gjennomførte i 2022 et forskningsprosjekt på oppdrag fra IMDi. Rapporten ble finansiert av Kulturdepartementet gjennom senteret, som er et samarbeid mellom Institutt for samfunnsforskning (ISF) og NORCE Norwegian Research Centre⁸. Formålet med forskningsprosjektet var å utvikle kvalitativ og nyansert kunnskap om ulike innvandrergruppers deltakelse i sivilsamfunnet, blant annet kunnskap om hvorfor noen grupper har større deltakelse enn andre, mer nyansert kunnskap om hvorfor noen innvandrergupper deltar i større grad enn andre, og større kjennskap til hvordan sivilsamfunn og frivillighet kan oppleves av personer som har innvandret til Norge fra ulike land. Prosjektet berørte også hvordan innvandrere opplever at ulike unntakssituasjoner, som koronapandemien og krigen i Ukraina, har påvirket deltakelse i sivilsamfunnet og frivillige organisasjoner.

Prosjektet resulterte i rapporten «Innvandrerperspektiv på sivilsamfunnsdeltakelse: Ulike innvandrergruppers opplevelse av barrierer og suksessfaktorer for deltakelse» (Espegren, m.fl., 2022).

Resultater og erfaringer

IMDi oppgir i årsrapporten for 2024⁹ at direktoratet har brukt funnene fra forskningsrapporten i arbeidet med ny veileder til offentlige virksomheter om tilpasset

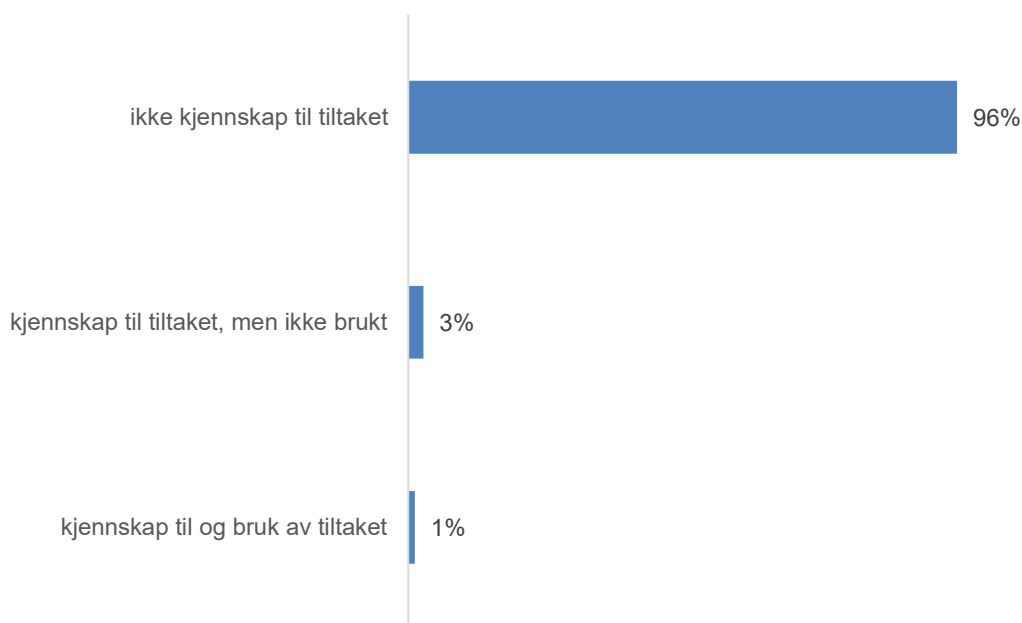
⁸ Samfunnsforskning.no (2017). Om senteret. Hentet her: <https://www.samfunnsforskning.no/sivilsamfunn/om/>

⁹ IMDi (2025). Årsrapport 2024. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcfe5eaeb8e5/imdis-arsrapport-2024.pdf>

og tilgjengelig informasjon til personer med innvandrerbakgrunn. IMDi vurderer at FoU-rapporten gir ny forståelse av hvorfor noen grupper deltar mer enn andre, og hvorfor frivillig deltakelse kan oppleves forskjellig. Dette gir IMDi viktig bakgrunn for sitt arbeid for å øke deltakelsen på tvers av grupper, og med veiledning til organisasjoner¹⁰.

Resultatene fra vår spørreundersøkelse til frivillig sektor viser at IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet¹¹ er lite kjent. Figur 4-1 viser at 96 prosent av respondentene ikke kjenner til tiltaket.

Figur 4-1 Frivillige organisasjoners grad av kjennskap til og bruk av IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse (N: 5103)

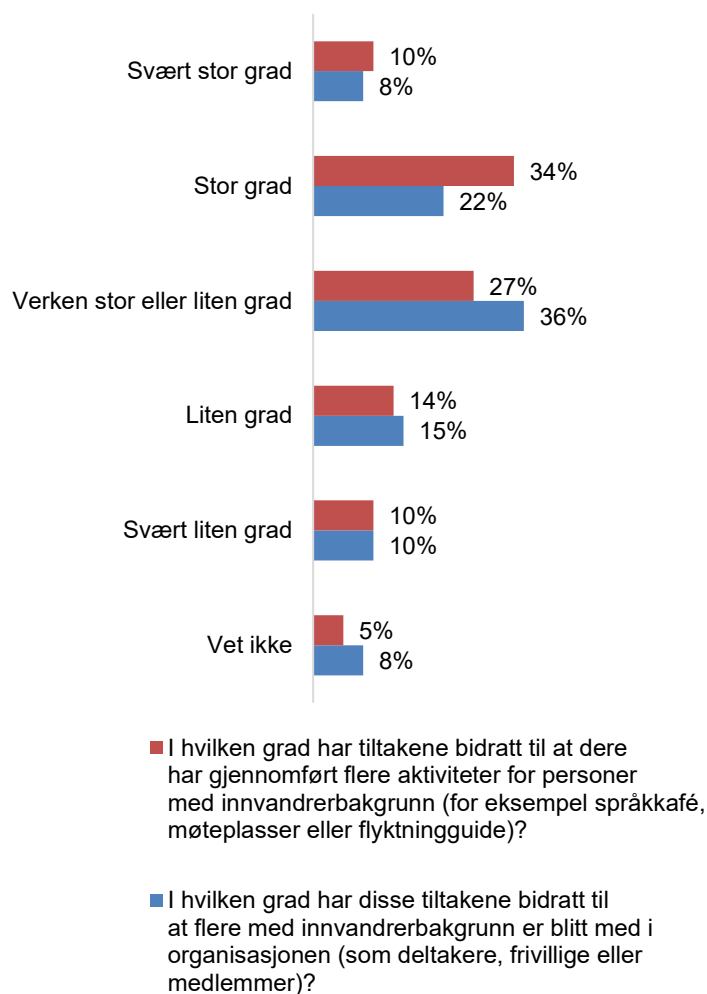

Våre funn indikerer at tiltakene som omfatter forskning på innvandreres deltakelse, og IMDis formidling av denne, har hatt en virkning på overordnede mål med strategien. Blant de én prosentene som både kjenner til og har brukt IMDis forskning, til sammen 59 organisasjoner, tyder tilbakemeldingen på at dette har bidratt til at organisasjonene har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn. Det er en forholdsvis stor andel som mener dette, 44 prosent, mens 27 prosent mener det i verken stor eller liten grad har bidratt til denne målsetningen, jamfør figur 4-2. Organisasjonene mener i mindre grad at IMDis formidling av forskning om innvandreres frivillige deltakelse har bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn har blitt med i deres organisasjon, enten som deltakere, frivillige eller som medlemmer.

¹⁰ IMDi (2025). Oppdrag 2025-04. Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Hentet fra: [ab6c754f63b3549b54f93ebaa2d57827a98ef6a7c7d96a0aa275dcdba0.pdf](https://www.imdi.no/medie/ab6c754f63b3549b54f93ebaa2d57827a98ef6a7c7d96a0aa275dcdba0.pdf)

¹¹ I surveyen er det ikke spurt om organisasjonenes kjennskap til hvert enkelt forskningsprosjekt som inngår som tiltak i strategien, men i stedet om kjennskap til IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet. Her inngår flere tiltak.

Figur 4-2 Resultater av IMDi formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet (N:59)

Suksesskriterier/barrierer

Intervjuer med IMDi synliggjør at formidling av resultater fra FoU-prosjekter på feltet ikke alltid fungerer så godt. De regionale konferansene er en viktig arena for formidling av kunnskap, men i en konferanse-setting der forskere holder foredrag, er det utfordrende å nå frem med kunnskapen til mottakerne, selv om kunnskapen er relevant. Det samme gjelder for webinarer.

Det trekkes likevel frem gode eksempler på formidling, for eksempel et webinar med fremlegging av forskningsfunn og paneldiskusjoner der flere forskere og representanter for sivilsamfunnet deltok. Vurderinger av både relevans, kanal og format for formidlingen er viktig, og representanter for IMDi mener at direktoratet kan bli enda bedre på dette området.

Vår vurdering av relevans

Vi vurderer at forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet er relevant for målet i strategien om at flere med innvandrerbakgrunn deltar i sivilsamfunnet. Funnene i spørreundersøkelsen til frivillig sektor tyder på at forskningsformidling på dette feltet kan bidra til at organisasjonene gjennomfører flere aktiviteter for personer med

innvandrerbakgrunn. Det er imidlertid viktig at forskere, og IMDi som kunnskaps- og kompetansesenter, er bevisste på *hvordan* kunnskapen formidles, slik at den fremstår som nyttig og kan omsettes til handling.

4.2 Øke mangfoldig rekruttering av frivillige i organisasjonslivet

Status: Gjennomført.

Tiltakstype: FoU-tiltak.

Formål/intensjon

Tiltaket i strategien var å lyse ut et forskningsoppdrag om rekruttering og inkludering i organisasjonslivet (Departementene, 2021). Forskningsprosjektet skulle foreslå tiltak og metoder for å øke rekruttering til og inkludering i organisasjonslivet, inkludert å undersøke motiver for deltakelse blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn og hvordan slike motiver kan bidra til økt rekruttering til organisasjonslivet.

Ansvar/aktører

Ansvarlig departement var Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, ansvarlig direktorat var IMDi.

Gjennomføring og organisering

Forskningsoppdraget ble lyst ut av IMDi, og gjennomført av NORCE Norwegian Research Centre. Prosjektet resulterte i rapporten «Rekruttering og inkludering i organisasjonslivet» (Eimhjellen mfl., 2023). Forskerne gir anbefalinger til tiltak for økt rekruttering og inkludering av barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn i organisasjonslivet, rettet mot ulike offentlige forvaltningsnivåer og ulike organisasjonstyper i frivilligheten. Anbefalingene bygger på empiriske funn om motivasjon og barrierer for organisasjonsdeltakelse blant barn, unge og foreldre med innvandrerbakgrunn, og empirisk innsikt i arbeidet som gjøres med rekruttering og inkludering i frivillige organisasjoner, samt lokale og nasjonale myndigheters arbeid med inkludering og samarbeid med organisasjoner.

IMDi opplyser i intervju at de jobbet med å involvere frivilligheten i arbeidet med oppdragsbeskrivelsen. Det ble sendt et spørreskjema til noen av de store organisasjonene som jobber med inkludering og rekruttering på overordnet nivå, for at de skulle gi innspill.

Resultater og erfaringer

IMDi vurderer i sin årsrapport for 2024¹² at prosjektet har gitt verdifull kunnskap som direktoratet har formidlet på ulike arenaer og som fortsatt vil kunne ha nytte for utviklingen av feltet framover. IMDi vurderer at funnene har vært relevante for mange i sektoren.

Rapporten ble lansert på IMDis nettsider, inkludert en beskrivelse av hovedfunn og anbefalinger, samt hvordan IMDi skulle følge opp funnene videre.

¹² IMDi (2025). Årsrapport 2024. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcfe5eaeb8e5/imdis-arsrapport-2024.pdf>

IMDi oppgir i årsrapporten for 2024 at anbefalingene i rapporten også ble formidlet på IMDis regionale konferanser til frivilligheten og kommunalt og fylkeskommunalt ansatte.

IMDi har også brukt funn og anbefalinger fra rapporten i pådriverarbeid overfor de aktørene funnene retter seg mot. Det kommer frem i intervjuene at IMDi har jobbet med å spre kunnskapen fra rapporten til organisasjonene og særlig synliggjøre rapporten for barn og unge. Det er laget en oppfølgingsplan for dette arbeidet, som fortsatt pågår.

Det går frem av intervjuene at ansatte som jobber med FoU i IMDi også har jobbet med å gjøre funnene i rapporten kjent internt i direktoratet, slik at de blir løftet på ulike arenaer der de kan være relevante. Her nevnes blant annet intensjonsavtalene IMDi har med ulike organisasjoner. IMDi trekker også frem at utredninger og anbefalinger gir direktoratet argumenter for å jobbe mer målrettet på feltet, og i arbeid med å oppfordre ulike sektormyndigheter til å ha fokus på frivillighetsarbeid.

FoU-prosjektet har også blitt løftet frem på samlinger for de 40 kommunene som forvalter IMDis tilskudd. IMDi oppgir i et intervju at forskerne fra NORCE presenterte funnene fra rapporten for kommunene på en slik samling. Rapporten løfter blant annet frem at kommunen bør ta en koordinerende rolle og tilby organisasjonene gode rammebetingelser, slik at de kan jobbe mer med rekruttering og inkludering. Enkelte intervjuinformanter fra IMDi opplever likevel at det er vanskelig for direktoratet å påvirke kommunene til å ta konkrete grep på dette området.

Når det gjelder FoU-prosjektets konkrete virkninger i frivillig sektor, kan resultater fra vår spørreundersøkelse tyde på at forskningsfunn om innvandreres deltakelse oppleves relevante for frivilligheten. Som nevnt er IMDis formidling av forskning på dette feltet, der også FoU-rapporten om inkludering og rekruttering inngår, lite kjent blant organisasjonene. Men blant dem som oppgir å ha brukt slik forskning, mener en nokså stor andel at det har bidratt til at organisasjonen har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn, som illustrert i figur 4-2.

Vår vurdering av relevans

Tiltaket har relevans for målet om å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. FoU-rapporten virker å ha vært nyttig internt i IMDi, og funn og anbefalinger har blitt formidlet på flere arenaer, både til kommunene og organisasjoner. Våre funn fra spørreundersøkelsen til organisasjoner indikerer også at formidling av forskning på innvandreres deltakelse – der dette konkrete FoU-prosjektet inngår – har hatt en viss betydning for organisasjonenes arbeid. Det er likevel usikkert hvorvidt og i hvor stor grad anbefalingene til tiltak for økt rekruttering og inkludering av barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn i organisasjonslivet har blitt omsatt til handling ute i sektoren.

4.3 Prøve ut en ordning for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet

Status: Gjennomført.

Tiltakstype: Kompetansehevingstiltak.

Formål/intensjon

Ett av tiltakene i strategien var å opprette en prøveordning, der et utvalg små og nystartede organisasjoner, inkludert innvandrerorganisasjoner, skulle inviteres til å delta (Departementene, 2021). Organisasjonene i ordningen skulle gis

kompetanseheving, veiledning, og kurs i organisasjonsdrift, prosjektsøknad og rapportering. Nettverksbygging med andre organisasjoner skulle fremmes, og deltakerorganisasjonene skulle få mentortilbud i regi av etablerte organisasjoner.

Det fremgår av strategien at målet med tiltaket var å høste erfaringer med nye støtteformer og gjøre innvandrersorganisasjoners rolle på integreringsfeltet mer synlig (Departementene, 2021). Det ble trukket frem at deltakelse i frivilligheten blant noen innvandrergupper i Norge er lav, og at økt kontakt mellom myndighetene og innvandrersorganisasjoner kan bidra til bedre forståelse av barrierer og virkemidler for hverdagsintegrering. Økt kontakt mellom mindre organisasjoner og større og mer etablerte organisasjoner kan øke organisasjonenes kompetanse, integreringspotensial, nettverk og kontakt med lokalmiljø. Dette er bakgrunnen for prøveordningen.

Det ble også satt av midler til evaluering av prøveordningen, som også skulle trekke frem gode eksempler på samhandling mellom kommuner, fylkeskommuner og innvandrerråd i lokalt integreringsarbeid (Departementene, 2021).

Ansvar/aktører

Ansvarlig departement var Kunnskapsdepartementet, ansvarlig direktorat var IMDi.

Gjennomføring og organisering

Tiltaket ble gjennomført i regi av IMDi. Det ble opprettet en prøveordning i tråd med beskrivelsen av tiltaket i strategien. Et utvalg organisasjoner fikk tilskuddsmidler gjennom ordningen, i kombinasjon med kompetanseheving. Ni små og nystartede organisasjoner som kan betegnes som «innvandrersorganisasjoner» deltok. Organisasjonene fikk kurs blant annet i organisasjonsdrift, søknadsskriving og regnskapsføring. De fikk også individuell mentor fra en etablert frivillig organisasjon (Sætermo mfl., 2025). IMDi oppgir at hver organisasjon ble innvilget tilskudd på ca. 100 000 kroner per år til drift og aktiviteter på integreringsfeltet¹³. NTNU Samfunnsforskning gjennomførte en følgeevaluering av prøveordningen, «Små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet», som nylig ble publisert (Sætermo mfl., 2025).

I IMDis årsrapport for 2022 ble det oppgitt at prøveordningen skulle vare i to år, og prøveperioden som NTNU Samfunnsforskning evaluerte var på to år. Prøveprosjektet ble imidlertid forlenget med ett år og varte dermed litt lenger enn først planlagt.

Resultater og erfaringer

Sætermo mfl. (2025) oppsummerer resultater av og erfaringer med prøveordningen. De finner at organisasjonene som deltok generelt opplever ordningen som nyttig, og at de har tilegnet seg kunnskap om relevante temaer. Organisasjonene har forbedret administrative rutiner, fått styrket organisasjonsstruktur, og opplever å skrive bedre søknader som følge av deltakelsen i prøveordningen. Flere organisasjoner har fått større nettverk og motivasjon for samarbeid med andre organisasjoner og har i tillegg opplevd deltakelse i ordningen som en anerkjennelse fra myndighetenes side (Sætermo mfl., 2025). Sætermo mfl. (2025) konkluderer med at støtteformen fungerer for små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet og anbefaler at ordningen videreføres, med noen forbedringer.

¹³ IMDi (2025). Oppdrag 2025-04. Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Hentet fra: [ab6c754f63b3549b54f93ebaa2d57827a98ef6a7cdb7d96a0aa275dcdba0.pdf](https://www.imdi.no/ab6c754f63b3549b54f93ebaa2d57827a98ef6a7cdb7d96a0aa275dcdba0.pdf)

IMDi har vurdert hvordan erfaringene fra strategiperioden skal konkretiseres og følges opp videre¹⁴, og har gitt innspill om en eventuell videreføring av prøveordningen for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet. Piloten har gitt nyttige erfaringer og merverdi for organisasjonene, men IMDi er usikker på om de er riktig aktør for å tilrettelegge for kompetanseheving i organisasjonsdrift, blant annet på grunn av ressursene det har krevd. IMDi ønsker fortsatt å støtte små og nystartede organisasjoner, og foreslår å øremerke deler av tilskuddsmidlene til drift av slike organisasjoner over ordningen «integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner». Det kan vurderes å legge inn unntak, slik at antall år i drift ikke stilles som krav til å motta tilskudd for slike organisasjoner. Ved å inngå som mottakere av tilskudd i IMDis ordinære ordning vil organisasjonene få tilgang til øvrige veilednings- og kompetansetiltak som IMDi tilbyr.

Suksesskriterier/barrierer

I evalueringen av prøveordningen kom det også frem barrierer. Mangel på tid og kapasitet hos organisasjonene begrenset nytten av deltakelse i ordningen. Organisasjonene var oftest drevet av ildsjeler. Sætermo mfl. (2025) anbefaler derfor at det i videreføringen settes av tilstrekkelig med tid for gjennomføring, ikke mindre enn to år.

Evalueringen viste også at forvalterne av prøveordningen hos IMDi hadde en tettere og mer omfattende oppfølging av tilskuddsmottakerne enn de vanligvis har, samt at mentorordningen involverte mange etablerte organisasjoner som mottok økonomisk kompensasjon fra IMDi. Sætermo mfl. (2025) trekker i sin følgeevaluering frem at den samlede summen av midler som har gått ut til organisasjonene har vært relativt høy i prøveordningen, i tillegg til utgiftene IMDi har hatt i forbindelse med samlinger og kurs. Samtidig har relativt få organisasjoner inngått som tilskuddsmottakere i ordningen, kun ni. Sett i forhold til utgiftene har derfor ordningen vært nokså ressurskrevende for IMDi.

Følgeevalueringen trekker imidlertid også frem flere suksessfaktorer som gjorde at ordningen i all hovedsak fungerte godt. Deltakerne opplevde at praktiske øvelser styrket kompetansehevingen, og flere etterlyste mer av dette. Mentorveiledningen var også en suksessfaktor. Den var nyttig for både deltakerorganisasjonene og mentororganisasjonene, fordi de etablerte organisasjonene hadde kunnskap og erfaring, mens de små organisasjonene når ut til grupper som de mer etablerte kan ha utfordringer med å nå.

Bruk av tilskuddsmidler spilte også en viktig rolle, og de fleste midlene ble brukt til å lønne en ildsjel i den enkelte deltakerorganisasjon. Dette medførte flere gevinster, blant annet mer forutsigbarhet i gjennomføring av aktiviteter, bedre regnskapsføring, rapportering og synliggjøring av aktiviteter, og tid til å utvikle rutiner, prosjektsøknader og samarbeid (Sætermo mfl., 2025).

Vår vurdering av relevans

Vi vurderer at dette tiltaket har stor relevans for målsetningen om å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. Tiltaket har bidratt til å styrke innvandrerorganisasjoner, for at de lettere skal kunne bidra i integreringsarbeidet. Vi vurderer også at tiltaket kan være relevant og nyttig for flere aktører, i tillegg til deltaker- og mentororganisasjonene. Én kommune vi har intervjuet trekker for eksempel fram kontakt med og støtte til innvandrerorganisasjoner som viktig

¹⁴ IMDi (2025). Oppdrag 2025-04. Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet.

i kommunens integreringsarbeid, og som et «vindu» inn i innvandremiljøer som kan være utfordrende å nå for lokale myndigheter. Vi vurderer derfor at prøveordningen for små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet er et tiltak med relevans for både organisasjonene selv og for andre aktører på integreringsfeltet.

4.4 Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet

Status: Gjennomført.

Tiltakstype: Økonomisk tiltak.

Formål/intensjon

Tiltaket i strategien var å videreføre støtte til initiativ som bidrar til å styrke tilhørighet, aktivitet og fellesskap i nærmiljøer gjennom idretten, frivillige organisasjoner og andre fellesskap. Idretten trekkes frem som en spesielt god arena for rekruttering av innvandrerforeldre til frivillig arbeid og økt deltakelse. Strategien trekker frem flere eksisterende aktiviteter, som idrett-skole samarbeid, for eksempel *Aktive lokalsamfunn* og *Lekser, Idrett og Mat*, men det er ønskelig med flere slike (Departementene, 2021).

Ansvar/aktører

Ansvarlig departement var Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, ansvarlig direktorat var IMDi.

Gjennomføring og organisering

Ut fra datakildene vi har, ble dette tiltaket primært gjennomført i form av tildelinger under delmål A, i ordningen med *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*, som IMDi og nå 40 utvalgte kommuner forvalter.

Delmål A er å stimulere til fellesskap, tillit og tilhørighet i lokalsamfunn for innvandrere og øvrig befolkning, herunder arbeid mot rasisme og diskriminering og for mangfold i lokalsamfunn.

Resultater og erfaringer

I perioden 2022–2024 ble det gitt tilskudd til nasjonale og lokale prosjekter under delmål A. I 2022 ble det gitt støtte til 33 nasjonale og 477 lokale prosjekter, inkludert Redd Barnas *Integrering og frivillighet – rett til lek og fritid*, som ifølge IMDis årsrapport bidrar til fellesskap ved å skape en inkluderende fritidsarena for barn og voksne med asyl- og flyktningbakgrunn¹⁵. Det ble også bevilget ekstra tilskudd til tiltak rettet mot fordrevne fra Ukraina, hvor 118 prosjekter fikk støtte til blant annet idrettsaktiviteter, sosiale aktiviteter, turer i nærmiljøet og leirskoler. I 2023 økte antallet til 35 nasjonale og 555 lokale prosjekter, med eksempler som Norges idrettsforbunds *Med aktivitetsguide inn i idretten*, som ifølge IMDis årsrapport for 2023 bidrar til økt deltakelse og mangfold i idretten i lokale idrettsmiljøer¹⁶. I 2024 fikk 41 nasjonale og 578 lokale prosjekter tilskudd under delmål A, blant annet inkluderingsprosjekter i regi

¹⁵ IMDi (2023). IMDi årsrapport 2022. Hentet fra: [imdi-arsrapport-20221460139.pdf](#)

¹⁶ IMDi (2024). Årsrapport 2023. Hentet fra: [Årsrapport 2023 nynorsk 19042024](#)

av Korpsnett Norge og Norges Fotballforbund, som fremmer deltakelse og mangfold i lokale korps- og idrettsmiljøer¹⁷.

Suksesskriterier/barrierer

I vårt datamateriale fremgår det ikke suksesskriterier og barrierer knyttet til gjennomføringen av dette tiltaket.

Vår vurdering av relevans

Vi vurderer tiltaket som gjennomført, selv om ordningen med *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner* ikke er et nytt tiltak i forbindelse med strategien, og tildelingen av tilskudd til initiativene ville funnet sted uavhengig av den. I og med at antallet prosjekter som har fått tilskudd under delmål A i tilskuddsordningen har økt for hvert år, vurderer vi at tiltaket har god relevans for målet om å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. Tildelingene av tilskudd til organisasjonene innebærer trolig også at nye og flere initiativer som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet har kommet i gang, blant annet innenfor idretten.

4.5 Kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger

Status: Gjennomført.

Tiltakstype: Kompetansehevingstiltak.

Formål/intensjon

Målet med tiltaket var å bidra til at lokale klubber og foreninger har god/nødvendig kompetanse og gode verktøy for å inkludere barn og unge med innvandrerforeldre. Tiltaket skulle bidra til at ressurser som allerede finnes inkluderer barn og unge med innvandrerforeldre og løfter fram integreringsperspektivet, for på denne måten å øke bevissthet om målgruppen (Departementene, 2021). Tiltaket ble sett i sammenheng med Tiltak 63 i Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020–2023): *Vurdere å videreutvikle veiledningsverktøy om barnefattigdomsarbeid rettet mot kommuner, frivillighet, næringsliv og sosiale entreprenører.*

Ansvar/aktører

Ansvarlig departement var Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet, ansvarlig direktorat var Bufdir.

Gjennomføring og organisering

Basert på våre datakilder er det i praksis Bufdirs veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier¹⁸ som omfattes av tiltaket. Dette var en veileder som ble opprettet i sin

¹⁷ IMDi (2025). Årsrapport 2024. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcfe5eaeb8e5/imdis-arsrapport-2024.pdf>

¹⁸ Bufdir (2023). Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier. Hentet fra: <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkter/veileder-fattigdom/>

første versjon av Bufdir som del av arbeidet med regjeringens strategi «Barn som lever i fattigdom» (2015-2017). Det skulle utvikles en veileder for tverrsektorielt arbeid mot barnefattigdom, som kommunene kunne nyttiggjøre seg av i sitt arbeid.¹⁹

Målsetningen med tiltaket var å gjøre kunnskap om barn som lever i fattige familier, og om hvordan arbeidet kan innrettes, kjent i tjenestene. Bufdir stod ansvarlig for tiltaket, og veilederen skulle primært rette seg mot kommunene. I 2020 ble en ny strategi lansert av regjeringen, nærmere bestemt «Like muligheter i oppveksten – Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020-2023)» (Departementene, 2020). I denne var tiltak nummer 63 å vurdere å videreutvikle veiledningsverktøy om barnefattigdomsarbeid rettet mot kommuner, frivillighet, næringsliv og sosiale entreprenører. Veilederen ble oppdatert, fornyet og relansert i 2023. Dette oppdraget ble gitt Bufdir i tildelingsbrevet for 2022 (oppdrag O27). En del av oppdraget var også å arbeide for å gjøre veilederen kjent og brukt i kommuner, frivillige organisasjoner og andre aktører med tiltak og tilbud til barn i lavinntektsfamilier.²⁰

Bufdir opplyser i intervju at Bufdir hadde innspillmøter med flere aktører i arbeidet med å fornye veilederen, blant annet frivilligheten og kommuner. Målet var å gjøre veilederen relevant for alle sektorer. Etter 2023 ble et tydeligere fokus i veilederen å fremme arenaer for samarbeid mellom frivilligheten og kommuner, og gi en oversikt over tilskuddsordninger som finnes for å øke integrering og inkludering av barn og unge.

Bufdir har ikke vært involvert i noen arbeidsgruppe eller liknende tilknyttet strategien for hverdagsintegrering, men direktoratet viser til arbeidsgruppen for tiltak 63 i Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020-2023). De opplyser om at IMDi er med der. Informanter fra Bufdir opplever det som positivt at tiltaket i strategien for hverdagsintegrering sees i sammenheng med tiltak 63 i Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier, og mener det bidrar til mer samordning og til at direktoratene benytter hverandres virkemidler i større grad.

Fra Bufdirs perspektiv er det også andre ressurser som kan knyttes til tiltaket i strategien for hverdagsintegrering, om å bidra til at lokale klubber og foreninger har god/nødvendig kompetanse og gode verktøy for inkludering. Det vises til andre ressurser det er lenket til i veilederen for arbeid med barn i fattige familier, blant annet ALLE MED-håndboka²¹, et verktøy for inkludering av barn i fritidsaktiviteter, og for bruk i kommuners arbeid med å realisere Fritidserklæringen lokalt. Bufdir trekker også frem IMDis veileder i mangfoldsarbeid.

Resultater og erfaringer

Veilederen retter seg mot alle barn og unge i lavinntektsfamilier, men Bufdir forteller at siden en nokså stor andel innvandrerfamilier har vedvarende lavinntekt er den nyttig også for arbeidet med barn med innvandrerbakgrunn, for å sikre like oppvekstvilkår. Barn og unge med innvandrerbakgrunn er en viktig målgruppe for Bufdir i sitt arbeid.

Bufdir forteller at veilederen etter relanseringen ble sendt ut i relevante nyhetsbrev til direktoratene og til de frivillige organisasjonene som hadde bidratt i arbeidet med den. Den første måneden etter relansering var veilederen den tiende mest besøkte av

¹⁹ Bufdir (2015). Barn som lever i fattigdom. Rapport om arbeidet med regjeringens strategi 2015-2017. Hentet fra: [Barn som lever i fattigdom](#)

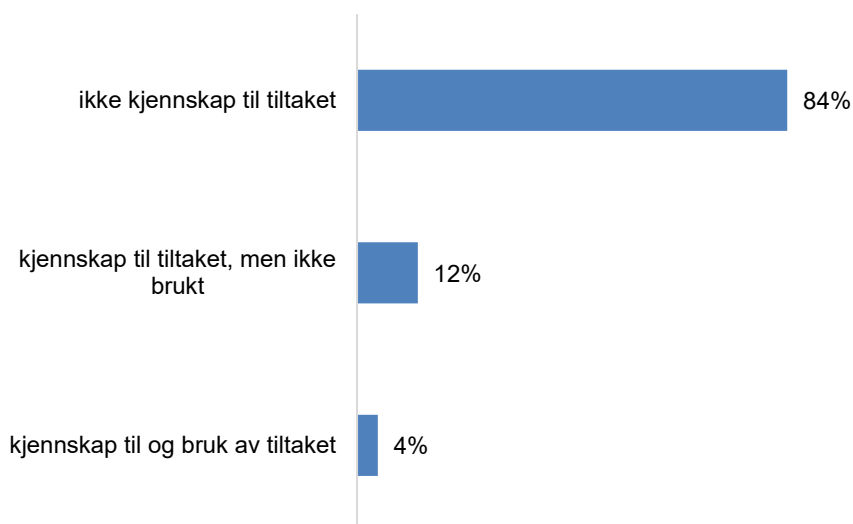
²⁰ Barne- og familiedepartementet (2021). Tildelingsbrev til barne- ungdoms- og familiedirektoratet 2022. Hentet fra: [Microsoft Word - Tildelingsbrev 2022.docx](#)

²¹ ALLE MED-håndbok. Hentet fra: [ALLEMED - Digital ALLEMED-Håndbok](#)

Bufdirs veiledere. Bufdir henviser også til veilederen, blant annet når de skriver høringssvar og annet, men de har ikke innhentet tilbakemeldinger fra sektoren på hvordan veilederen fungerer. Bufdir understreker at det er vanskelig å se de konkrete resultatene og effektene av tiltak, da de inngår i et større bilde der man kanskje kan se virkninger på lengre sikt.

Funnene fra surveyen til frivilligheten viser at mange, 84 prosent, oppgir at de ikke kjenner til Bufdirs veileder om arbeid med barn i fattige familier, jmfør figur 4-3.

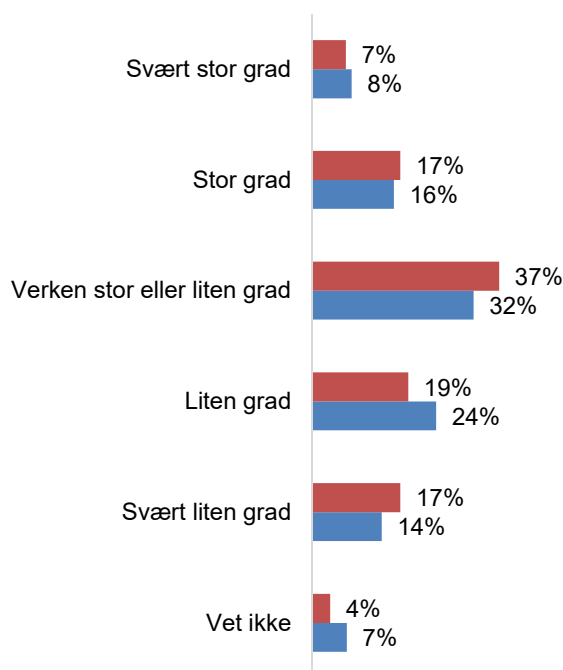
Figur 4-3 Kjennskap til og bruk av Bufdirs veileder blant frivillige organisasjoner (N: 5103)

Likevel er dette tiltaket det som størst andel av respondentene kjenner til, etter kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid, jmfør figur 3-1 i kapittel 3. Det er også det tredje mest brukte tiltaket blant organisasjonene.

Noen organisasjoner oppga at de både kjenner til og har brukt veilederen, til sammen 206 organisasjoner. Disse ble spurt om i hvilken grad veilederen har bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn har blitt med i organisasjonen, og i hvilken grad det har bidratt til gjennomføring av flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn. Resultatene vises i figur 4-4. Hovedbildet er at bruken av veilederen ikke har hatt noen virkning på disse målene, fra frivillige organisasjoners perspektiv.

Figur 4-4 Resultater av bruk av Bufdirs veileder om arbeid med barn i fattige familier (N: 206/197)

■ I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktningsguide)?

■ I hvilken grad har disse tiltakene bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen (som deltakere, frivillige eller medlemmer)?

Suksesskriterier/barrierer

Basert på vårt datamateriale fremgår det ikke tydelige suksesskriterier og barrierer i arbeidet med å videreutvikle veilederen og formidle den ut til relevante aktører.

Vår vurdering av relevans

Veilederen er ikke et nytt tiltak i strategien, og ville trolig blitt gjennomført uavhengig av strategien. Men veilederen vurderes som relevant for målet om å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. Dette på bakgrunn av at barn med innvandrerbakgrunn er sterkt overrepresentert i husholdninger med vedvarende lavinntekt.²² Det er derfor viktig at organisasjoner og offentlige tjenester som jobber med å inkludere barn og unge med innvandrerbakgrunn har kunnskap om arbeid med barn som lever i fattige familier. Samtidig viser våre funn at selv om veilederen er ett av de mest kjente tiltakene i strategien for hverdagsintegrering blant organisasjonene, er det fortsatt potensial for å gjøre veilederen mer kjent. Vi kan heller ikke si at bruken av veilederen har bidratt til å

²² IMDi (2025). Hvordan går det med integreringen i Norge? Status og utviklingstrekk 2025. Økonomi og levekår. Hentet fra: <https://www.imdi.no/tall-og-fakta/tall-om-integreringen-i-norge/indikatorrapport-2025/okonomi-og-levekår/>

realisere målene om å inkludere flere med innvandrerbakgrunn i sivilsamfunnet, basert på våre data.

5 Løfte og støtte sivilsamfunnets innsats

Dette kapitlet handler om gjennomføring og resultater av tiltak under strategiens andre delmål. Kapitlet er basert på dokumenter, intervjuer og spørreundersøkelse.

Under delmål 2 - «Løfte og støtte sivilsamfunnets innsats» - har strategien en rekke tiltak som skal bidra til at offentlige myndigheter «kan legge bedre til rette for at sivilsamfunnet kan supplere det offentlige arbeidet med integrering» (Departementene, 2021). Målområdet har syv tiltak, der disse på ulike måter skal brukes til å støtte sivilsamfunnets muligheter for å arbeide med hverdagsintegrering. De sju tiltakene, og deres status etter avsluttet strategiperiode, vises i tabell 5-1.

Tabell 5-1 Tiltak under delmål 2 i strategien

Tiltak	Ansvarlig departement/direktorat	Status
Informere frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting i kommunene	Arbeids- og inkluderingsdepartementet IMDi	Delvis gjennomført
Styrke samhandling mellom UDI og IMDi om tilskudd til aktiviteter for beboere i mottak	Arbeids- og inkluderingsdepartementet Justis- og beredskapsdepartementet IMDi og UDI	Ikke gjennomført
Tilby livsmestringskurs for barn, unge og voksne	Arbeids- og inkluderingsdepartementet/IMDi	Delvis gjennomført
Øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid	Arbeids- og inkluderingsdepartementet/IMDi	Delvis gjennomført
Legge til rette for at flere kan bidra som frivillige norsktrenere	Arbeids- og inkluderingsdepartementet/IMDi	Gjennomført
Systematisere og i større grad gjøre informasjon om tilbudene i frivillig sektor lettere tilgjengelig for Nav-veiledere	Arbeids- og inkluderingsdepartementet/AV/dir	Ikke gjennomført
Oppmuntre til at frivillige organisasjoner tar i bruk digitale verktøy i sine aktiviteter	Arbeids- og inkluderingsdepartementet/IMDi	Ikke gjennomført

Fem av tiltakene er gjennomført, men noen av dem ser ut til å ha blitt gjennomført på en litt annen måte enn det som er skissert i strategien. Tiltaket om å legge til rette for at flere kan bidra som norsktrenere er det eneste vi vurderer som gjennomført tett opp mot beskrivelsen i strategien.

Et av tiltakene som er delvis gjennomført er tett knyttet til ordinær drift. Dette handler om informasjon til frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting i kommunene. Tiltaket om styrket samhandling mellom UDI og IMDi om tilskudd til aktiviteter er fulgt opp, men blitt karakterisert som ikke relevant – og dermed resultert i at samhandlingen om disse tilskuddene ikke er styrket. Tiltaket er vurdert som delvis gjennomført, ettersom man ikke har gjort en kartlegging av aktiviteter og effekter skissert i tiltaksbeskrivelsen.

To av tiltakene er ikke fulgt opp eller gjennomført. Dette gjelder systematisering av tilbud i frivillig sektor for Nav-veiledere, og oppmuntring om bruk av digitale verktøy i frivillig sektor. Disse tiltakene er ikke fulgt opp i tildelingsbrev eller lignende, og vi har fått høre i intervjuer med sentrale aktører at de ikke har blitt prioritert.

Av tiltakene i målområdet er fire kategorisert kompetansehevende tiltak, mens tre av tiltakene er kategorisert som samarbeidstiltak. Det er tidligere publisert en rapport om tiltakene i målområdet knyttet til bruk av norsktraining (Proba, 2023).

I det følgende går vi gjennom de ulike tiltakene.

5.1 Informere frivillige organisasjoner og kommuner om asylkjeden og bosetting

Status: Gjennomført, men også omtalt del av ordinær drift.

Tiltakstype: Samarbeidstiltak.

Formål/intensjon

Formålet med tiltaket har vært å øke frivillige organisasjoners kompetanse på asylkjeden, altså prosessen der en asylsøker blir sendt til og bor i et asylmottak, og hva som skjer når flyktninger har fått innvilget opphold i en kommune og skal bosettes. Dette skal gjøres for å legge bedre til rette for at frivillige organisasjoner skal kunne bidra inn på disse områdene. Tiltaket er todelt, der første del er UDIs ansvar og handler om aktiviteter i asylmottaket, og andre del handler om å tilgjengeliggjøre lokal frivillighet etter bosetting og tilknyttet IMDi.

I asylmottaket skal UDI bidra med informasjon til frivillige organisasjoner, for å sikre effektiv bruk av aktivitetensmidler og fremme integrering.

IMDi skal også «i dialog med kommunene og sivilsamfunnet oppfordre til at det etableres oversikt over frivillige organisasjoner i kommunen og hvilke tiltak og aktiviteter de har gjort som kan gi praktisk informasjon og veiledning i et nytt lokalmiljø» (Departementene, 2021).

Ansvar/aktører

Justis- og beredskapsdepartementet ved UDI, og først Kunnskapsdepartementet – senere Arbeids- og inkluderingsdepartementet ved IMDi, har hatt ansvar for tiltaket.

Gjennomføring og organisering

Innsatsen knyttet til å informere frivillige organisasjoner om asylkjeden og bosetting kobles av både IMDi og UDI til ordinær drift, og fremheves dermed ikke som noe strategien særskilt har bidratt til å sette fokus på.

Vi har ikke funnet spor av strategien som oppdrag gjennom tildelingsbrev til noen av de to direktoratene (IMDi og UDI). Fra direktoratene, bosettingskommuner og frivillige organisasjoner har vi allikevel hørt at det foregår et kontinuerlig informasjonsarbeid.

UDI forteller at de har digitale møter med frivillige organisasjoner fire ganger i året, der de tar opp relevante spørsmål. Det arrangeres også møter på regionalt nivå to ganger i året. Gjennom møtene får UDI også innspill fra de frivillige organisasjonene om deres erfaringer. Representantene fra UDI forteller at man gjennom strategien har fått i stand litt flere møter med IMDi, som de mener kanskje ikke ville ha skjedd uten strategien. UDI fremhever videre at det er driftsoperatørene av asylmottak som har mye av den

lokale kontakte med frivillige organisasjoner, der noen asylmottak oppleves å ha bedre samarbeid enn andre. Et særlig viktig informasjonsarbeid fremheves i forbindelse med etablering eller avvikling av asylmottak.

IMDi har på sin side omfattende informasjonsarbeid gjennom dialog med frivillige organisasjoner, og gjennom egne nettsider, blant annet nettsiden «Lær av andre» som har blitt videreutviklet i forbindelse med denne strategien. I intervju med IMDi forteller en representant at de har et dialogarbeid med frivillige organisasjoner der de både informerer og får informasjon om organisasjonenes erfaringer med arbeid på feltet. Mye av informasjonen IMDi gir knyttet til bosetting og sivilsamfunnets rolle er knyttet til ulike tilskuddsordninger.

Et samlet inntrykk fra intervjuer med direktoratene er at de arbeider systematisk med informasjon og tilbakemeldinger til og fra sivilsamfunnet, men at dette i større grad er knyttet til ordinær drift, fremfor resultat av ekstra innsats som følge av strategien.

I tiltaksbeskrivelsen står det at det skal etableres en oversikt over frivillige organisasjoner og tiltak i de enkelte kommunene i et samarbeid mellom IMDi, kommunene og sivilsamfunnet. Dette er, etter hva vi har funnet, ikke blitt gjort på en systematisk måte.

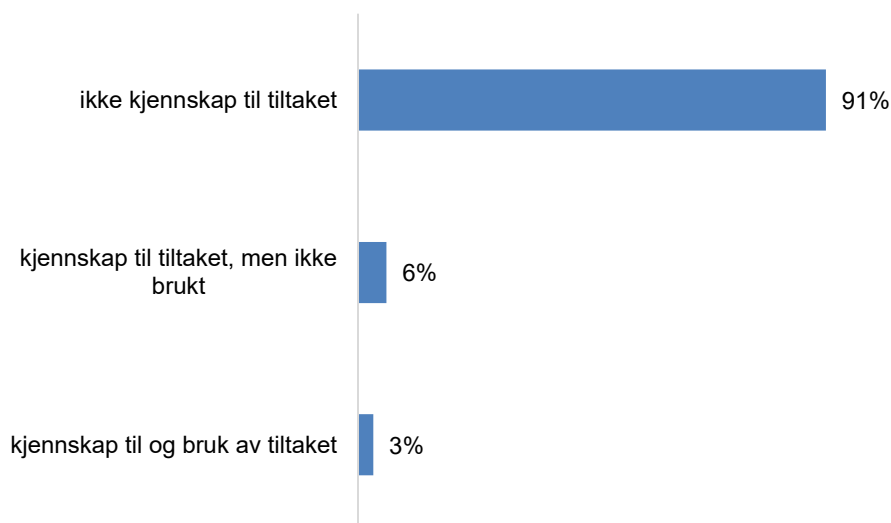
Resultater og erfaringer

I analysen har vi vært interessert i å forstå hvorvidt innsatsen som er gjort knyttet til informasjon til frivillige organisasjoner om asylkjeden og bosetting er grunnet strategien, eller del av vanlig drift.

En kjent tilnærming til kommunikasjonsfaglige spørsmål, handler om at informasjon først er gitt når mottaker har oppfattet denne (Schramm, 1971). Med utgangspunkt i formuleringen av dette tiltaket vil dermed et godt resultat bestå av at UDI og IMDi opplyser om at de har gjort en innsats for å informere, og at sivilsamfunnet på den andre siden opplever å ha blitt informert. Figur 5-1 viser at de aller færreste av frivillige lag og organisasjoner har hørt om tiltaket, og at kun tre prosent oppgir at de har brukt tiltaket – her forstått som at de har blitt informert om asylkjeden eller bosetting. Seks prosent oppgir at de har kjennskap til tiltaket, men at det ikke er brukt. Hvorvidt dette betyr at informasjonen er mottatt, men ikke anvendt, vet vi ikke.

I fritekstsvarene i spørreundersøkelsen er det 302 innspill som handler om informasjon. Disse innspillene kan grovt deles inn i de som oppgir å ha fått informasjon, de som ikke har fått eller trenger mer informasjon, og de som ønsker å gi informasjon. På bakgrunn av innspillene ser vi et triangel som må fungere for at tiltaket skal bidra til økt aktivitet. Triangelet består av direktoratene (og dels kommunene) som informasjonsformidlere, organisasjoner som organisasjonsmottakere og formidlere, og til slutt personer i målgruppen for aktivitetene som skal gjennomføres.

Figur 5-1: Grad av kjennskap og bruk av informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden og bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med (N: 5103)

De fleste av innspillene – nærmere 100 – handler om organisasjoner som har fått informasjon fra enten direktoratene eller kommunen. IMDi nevnes oftere enn UDI. Av informasjonskanaler fremheves særlig nettsidene til IMDi og konferansene som er arrangert som gode plattformer. En lokal frivillig organisasjon skriver «Informasjon fra UDI, IMDi og kommunen om asylkjeden, bosetting og frivillig innsats har vært viktig for å koordinere vårt tilbud med offentlige tjenester». Det er imidlertid kun et fåtall som formulerer svarene så tett opp mot tiltaksformulering. Av informasjon fremheves informasjon om ulike tilbud, men også om hvordan man kan arbeide for å nå og skape aktiviteter for målgruppen som særlig viktig. Ofte oppgir organisasjonene at de har fått informasjon direkte fra IMDi, eller selv har oppsøkt denne informasjonen på IMDis hjemmesider. Andre steder har kommunen sørget for å informere.

Blant dem som har fått informasjon, oppgir flere organisasjoner at de har brukt dette operativt til å innrette aktivitetene sine bedre for målgruppen, at de har fått inspirasjon, og for å bedre rekruttering av målgruppen. Enkelte oppgir også at de har fått informasjon, men at de ikke har fått til å omsette informasjonen til en praksis som øker deltakelse og rekruttering. For mange av organisasjonene handler dette om at de ikke har integrering og inkludering som et uttalt mål.

Over seksti av innspillene handler om at organisasjonene selv ønsker å gi ut informasjon for å sørge for rekruttering til egne aktiviteter. Her omtales kommunene og kommunale virksomheter – som skole - som særlig viktige samarbeidspartnere. Flere oppgir at de har fått informasjon som kan gjøre at de innretter rekrutteringen sin på en bedre måte. Andre omtaler behov for tilskudd for å bedrive informasjonsarbeid, herunder målrettede rekrutteringsaktiviteter og oversettelse av materiell. Flere organisasjoner som arbeider med å fremme oppmerksomhet om ulike helseplager omtaler særlig behovet for å oversette informasjon, for å nå ut til personer i målgruppen.

Til slutt omtaler rett over 50 organisasjoner at de ikke har fått informasjon, eller at de trenger mer informasjon enn de har fått. Felles for mange av disse organisasjonene er at de kan se ut til å være utenfor «målgruppen» til organisasjonene som ofte får informasjon om integreringsarbeid. Dette inkluderer ulike kulturorganisasjoner, turlag og lignende. Hvorvidt de ønsker mer informasjon varierer, der en del oppgir at de

holder på med nisjeaktiviteter som de ikke selv anser som relevante for integreringsarbeid. Mange organisasjoner etterspør imidlertid også mer informasjon. Dette inkluderer både idrettslag og innvandrersorganisasjoner. En innvandrersorganisasjon oppgir at «Det er vanskelig å få tilgang til informasjon, verktøy og finansiering fra det offentlige. Det ville vært svært nyttig med enklere tilgang til informasjon og en mer brukervennlig søkeprosess». Enkelte svar viser til at de ikke visste at informasjon om blant annet bosettingsarbeid og integrering var tilgjengelig, og at dermed ikke har vært bevisst på dette. En organisasjon som arbeider for personer med helseproblemer skriver at «.jeg ser at veldig mye av informasjonen i denne undersøkelsen visste jeg ikke om/var jeg ikke bevisst på». Vi har fått lignende svar som tilsier at undersøkelsen i seg selv har bidratt til å øke bevisstheten til organisasjonene på feltet.

I intervjuer med kommunene forteller flere at de har organisert informasjonsmøter med frivillige organisasjoner, der de viderefremmer informasjon fra blant annet IMDi og UDI. Dette skjer blant annet i forkant av søknadsfrister for tilskuddsmidler. Fylkeskommunene vi har intervjuet har også omtalt seg som part i denne informasjonskjeden, der de har brukt tid på å informere kommunene, som siden viderefremmer til lokale organisasjoner.

Blant større frivillige organisasjoner, som enten har lokallag eller medlemsorganisasjoner, har vi hørt at de bruker tid på å omsette informasjon fra UDI og IMDi til sine medlemmer.

Suksesskriterier/barrierer

Det er utfordrende å skille direktoratenes vanlige informasjonsarbeid fra informasjonsarbeid som er drevet av tiltaket i strategien. Uavhengig av hva som er driveren, finner vi at direktoratene har drevet et aktivt informasjonsarbeid, og at dette informasjonsarbeidet kommuniseres gjennom flere kanaler. Det kan være direkte til frivillige organisasjoner, via egne nettsider, ved at frivillige organisasjoner viderefremmer til underliggende avdelinger, og via kommunene.

Fra svarene i spørreundersøkelsene ser vi at mange frivillige organisasjoner får informasjon om UDI og IMDis tilskudd og kunnskap via kommunene. Det er også fremhevet at fylkeskommunen har tatt et ansvar i å viderefremme informasjon. Kommunen ser videre ut til å være et viktig ledd ut mot organisasjoner som selv har mye å gjøre, og lite tid til å drive oppsøkende informasjonsarbeid.

Et suksesskriterium for å lykkes med spredning av informasjon til relevante frivillige organisasjoner er dermed å sørge for en velfungerende informasjonskjede. Det kan se ut til å være store variasjoner i kommunene knyttet til hvor godt man lykkes med dette. Det at en del innvandrersorganisasjoner og organisasjoner knyttet til religiøse minoriteter ikke har fått informasjon, til tross for at de i undersøkelsen oppgir at det er noe de trenger, kan tyde på at kommunene ikke har formidlet informasjonen. En lærdom fra pandemien er at man ofte ikke kan belage seg på at personer og organisasjoner selv aktivt oppsøker all tilgjengelig informasjon, og at man derfor trenger gode mellomledd for å formidle denne (Bråten mfl., 2024). Dette gjelder særlig for innvandrerbefolkningen.

En barriere som har åpenbart seg, handler om organisasjonenes evne til å informere innvandrerbefolkningen om egne aktiviteter. Her finnes det utfordringer knyttet til både hvordan målgruppen kan nås, hvilke teknikker for rekruttering som finnes, og hvilke mellomledd – som kommune og kommunale virksomheter – som kan bidra. En annen barriere er knyttet til behovet for oversettelse av relevant materiell på et språk innvandrene forstår, så de ser verdien av å oppsøke organisasjonene og ta del i aktivitetene de tilbyr.

Vår vurdering av relevans

Selv om en relativ lav andel fra spørreundersøkelsen oppgir å ha fått informasjon om asylkjeden og bosetting fra IMDi og UDI, viser både intervjuer og fritekstsvarene at informasjonen som gis, og som finnes, er svært relevant for mange. Det er mye som tyder på at informasjonen som er blitt gitt knyttet til tilskudd, kunnskap og annet har nådd en god del av deltakerne som kan nyttiggjøre seg av denne. Samtidig finner vi i datamaterialet flere organisasjoner som etterspør mer informasjon. Konkret handler informasjonen som etterspørres om hvordan man kan «nå» innvandrerbefolkningen, hvordan man kan gå frem for å rekruttere og tilrettelegge, samt mer informasjon om tilskudd som kan bidra til å øke eller bedre innrette aktivitetene mot innvandrerbefolkningen.

Vi noterer oss at tiltaket ikke er på listen over tiltak man har anbefalt videreført i notatet fra IMDi til AID om vurderinger og videreføringer av tiltak. Behovet som oppgis gjennom denne undersøkelsen ser imidlertid ikke ut til å være fullt oppfylt, og vi tror det vil være fornuftig å se nærmere på dette også i tiden fremover. En mulig vei fremover handler om å styrke måten informasjonskjeden fungerer, slik at det lokale leddet – ved kommunene – sikrer at informasjon når aktuelle organisasjoner i sine lokalsamfunn.

5.2 Styrke samhandling mellom IMDi og UDI om tilskudd til aktiviteter for beboere i mottak

Status: Ikke gjennomført.

Tiltakstype: Samarbeidstiltak.

Formål/intensjon

Tiltaket skal bidra til å styrke samhandlingen mellom UDI og IMDi om tilskuddsordninger for aktiviteter for beboere i mottak. Tiltaket tar utgangspunkt i behov for koordinering av bruk av tilskuddsordninger innenfor dagens regelverk.

Som del av tiltaket skal UDI og IMDi se på hvordan tilskuddene kommer beboerne til gode, hvilke tiltak som gjennomføres og hvor mange som nyttiggjør seg av aktivitetene.

Tiltaket kan dermed tolkes som både et samarbeidstiltak mellom UDI og IMDi, og et kunnskapstiltak der disse skal øke kunnskapen om hvor mange personer som drar nytte av ulike typer tiltak.

Ansvar/aktører

Justis- og beredskapsdepartementet – ved UDI, og daværende Kunnskapsdepartementet (nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet) – ved IMDi.

Gjennomføring og organisering

Tiltaket legger til grunn at man kan vurdere en bedre samordning av UDIs tilskudd for aktivitetstilbud for barn i mottak, og IMDi/kommunenes tilskuddsordning til integreringstiltak i regi av frivillige organisasjoner.

Vi har ikke funnet omtale av tiltaket i tildelingsbrev til verken UDI eller IMDi i strategiperioden. Tildelingsbrevene til de to direktoratene inneholder allikevel forventninger til at de skal samarbeide, men ikke spesifikt knyttet til samordning av tilskudd.

Fra direktoratene får vi høre at samarbeidet om informasjon knyttet til tilskuddsordninger for aktivitet i mottak er en del av ordinære drift, men det fremheves i intervju at «strategien ga et lite trøkk, en måte å vise at dette er viktig på». Tiltaket har blitt påvirket av de høye ankomsttallene fra Ukraina fra 2022, der et historisk høyt antall mennesker har vært innom asylmottak.

Praktisk har gjennomføringen av tiltaket skjedd gjennom hyppigere møter mellom UDI og IMDi med sivilsamfunnet og koordinering av tilskudd som tema. Dette har bidratt til bedre kjennskap mellom direktoratene. Samtidig fremstår det ikke helt tydelig at den økte møtefrekvensen skyldes strategien alene. I intervju kommer det frem at det ikke er gitt konkrete oppdrag i tildelingsbrev, og vi har heller ikke funnet antydning til slike oppdrag i vår gjennomgang av brev. En representant fra et av direktoratene har stilt spørsmål ved innretningen på tiltaket, der det står at IMDi og UDI skal samarbeide mer rundt tiltakene:

Vi har så forskjellige målgrupper at det blir vanskelig å samarbeide. Vi har ulike kriterier og innfallsvinkler.

Konkret handler utfordringene i samarbeidet om at UDIs tiltak for aktiviteter i asylmottak retter seg mot en målgruppe med uavklart status, som muligens får avslag på asylsøknaden sin. Aktivitetene som gis i asylmottak har dermed ikke den samme tydelige integreringskomponenten, som aktivitetene som skal utføres av frivillige organisasjoner gjennom tilskudd fra IMDi og kommunen. En representant fra UDI understreker flere ganger at det ikke er UDIs rolle å integrere de som bor i asylmottak i lokalsamfunnene de bor i, og at dette kan være uhensiktsmessig ettersom de fleste flytter til andre steder (enten internt i Norge, eller ut av Norge) etter en tid på mottak.

Forskjellen mellom UDI og IMDis mandat er videre blitt utdypet ved at IMDi egentlig ikke «er på banen» på asylmottak, og særlig ikke etter at det siste integreringsmottaket i Kristiansand ble lagt ned.

Resultater og erfaringer

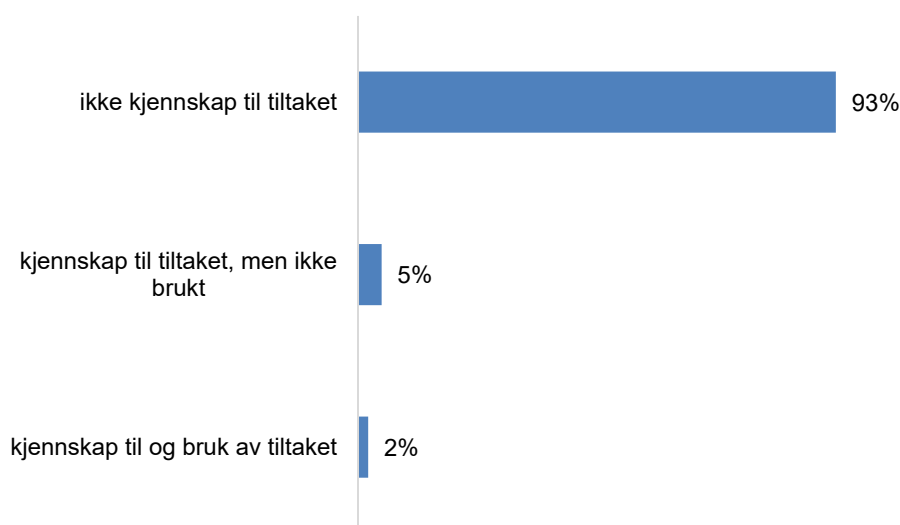
Tiltaket kan som nevnt både tolkes som et samarbeidstiltak og et kunnskapstiltak, ettersom det beskriver behovet for mer kunnskap om hvem og hvor mange som får tilbud. På bakgrunn av beskrivelsene fra UDI og IMDi har det i begrenset grad vært samhandling knyttet til tilskuddsordninger med aktiviteter for personer i mottak. Dette kommer blant annet av at målgruppene – de som bor i asylmottak, og de som blir bosatt i kommunene – har svært ulike behov.

Representanter fra direktoratene opplyser allikevel at de nå informerer hverandre mer om tilskuddene de har enn tidligere.

Vi har ikke fått informasjon om at det er gjennomført en kartlegging av hvordan tilskuddene kommer beboere i mottak til gode, hvilke organisasjoner som søker støtte, tiltak som gjennomføres eller hvor mange som nås.

I spørreundersøkelsen til frivillige organisasjoner har vi spurt disse – som vil være mottakere av de ulike tilskuddene – om deres kjennskap til tiltaket. Figur 5-2 viser at 93 prosent oppgir at de verken har hørt eller brukt tilskudd fra UDI eller IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak.

Figur 5.2 Kjennskap og bruk av tilskudd fra UDI og IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak (N: 5103)

Fem prosent av respondentene oppgir at de har hørt om tilskuddene, men ikke brukt disse, mens to prosent (n=98) oppgir at de har brukt tiltakene.

Et fåtall av respondentene i spørreundersøkelsen oppgir dermed å ha kjennskap til eller å ha brukt tiltaket.

Suksesskriterier/barrierer

Selv om tiltaket har hatt begrenset effekt, fremhever personene som jobber med sivilsamfunn i UDI og IMDi at man ved å inkludere punktet i strategien har fått mer fokus på det i arbeidet som gjøres. I intervjuene med UDI og IMDi gis det uttrykk for at tiltaket har gitt en viss styrkning i samarbeidet mellom relevante personer. Allikevel er en styrket samhandling knyttet til de særskilte tilskuddene ikke styrket. Dette kommer av at tilskuddene har ulike logikker, der IMDis integreringsrettede tilskudd gjerne skal bidra til økt tilhørighet, mens UDIs aktivitetstilskudd ikke på samme måte har styrket tilhørighet – men kanskje heller adspredelse - som mål.

Vi har som nevnt ikke funnet en kartlegging av hvilke organisasjoner som gir hvilke tiltak i asylmottak, og hvor mange disse når. En slik kartlegging, da trolig organisert av UDI, vil kunne være nyttig for å finne ut suksesskriterier for å sikre god innretning av tilskuddene. En kartlegging kan dessuten bidra til en bedre forståelse av hvorvidt det er et behov for en samordning av tilskudd fra UDI og IMDi for beboere i mottak, selv om dette, etter hva vi forstår, har blitt definert som mindre relevant i perioden.

Vår vurdering av relevans

På bakgrunn av datainnsamlingen kan det se ut til at tiltaket ikke har truffet behovet helt. Dette er fordi tilskuddsordningen fra IMDi og kommunene har integreringsrettede aktiviteter som fokus, mens aktivitetstilbudet til personer i mottak ikke har samme integreringsorientering. For beboere i asylmottak er en sterk tilknytning til lokalsamfunnet av UDI fremhevet som ikke utvetydig positivt, ettersom mange som bor i asylmottak på et sted, trolig vil flytte internt i Norge, eller sendes ut av landet, når de har fått søknaden sin ferdigbehandlet.

Tiltaket er derfor vurdert som ikke gjennomført, siden samhandlingen ikke er styrket.

5.3 Tilby livsmestringskurs for barn, unge og voksne

Status: Gjennomført i endret form.

Tiltakstype: Kompetanseheving.

Formål/intensjon

Formålet med tiltaket har endret seg i løpet av perioden, som følge av kommunikasjon mellom AID og IMDi. I strategien het det opprinnelig at informasjon om kurstilbud med relevant innhold knyttet til livsmestring skal formidles, og at man skulle vurdere hvordan disse kan oppskaleres for å nå flere. I tildelingsbrevet,²³ der oppdraget blir gitt til IMDi, er formålet beskrevet slik:

IMDi skal gi eksempler på relevante aktiviteter/tiltak og foreslå ulike alternativer for hvordan tiltakene kan gjøres mer kjent for målgruppene og kommuner.

IMDi skal innhente innspill fra andre relevante aktører, blant annet HK-dir og Udirs arbeid med det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring i læreplaner og tiltak. Det skal også sees hen til andre aktører som forvalter statlig tilskudd til sivilsamfunn, der livsmestring er tema.

Ansvar/aktører

Daværende Kunnskapsdepartementet, nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet, ved IMDi.

Gjennomføring og organisering

Oppdraget ble gitt fra AID til IMDi i «Tillegg nr. 4 til tildelingsbrevet til IMDi 2024» som oppdrag 2024-21, hvor IMDi skal følge opp og implementere tiltaket «livsmestringskurs for barn, unge og voksne». Kurset sees i sammenheng med det obligatoriske innholdet «Livsmestringskurs» i introduksjonsprogrammet, IMDi skal gi eksempler på relevante aktiviteter og tiltak i regi av frivilligheten og måter man kan gjøre disse kjent på for målgrupper og kommuner.²⁴ Ordlyden i tiltaket ble endret etter dialog mellom AID og flere andre aktører om behov for å først utrede typer tiltak/aktiviteter i regi av frivilligheten som kan anses å fremme livsmestring, og at det ikke var kjennskap til «livsmestringskurs» i regi av frivilligheten.

IMDi svarte ut oppdraget i et eget dokument,²⁵ der de beskrev hva livsmestring er og hvilke tiltak og tilbud som finnes i regi av frivilligheten som kan anses å fremme livsmestring. IMDi gjorde også rede for hva som skal til for at slike aktiviteter skal gjøres mer kjent og eventuelt oppskaleres. Denne kartleggingen ble oversendt til departementet. Den var ikke fulgt opp da vi gjennomførte intervjuet med IMDi.

Resultater og erfaringer

Tiltakets form og innretning ble endret i dialog med departementet der formålet ble å kartlegge «livsmestringsaktiviteter» i regi av frivilligheten. IMDi kartla i hvilken grad slike aktiviteter finnes, ga eksempler på disse, og gjorde rede for hva som skal til for at slike aktiviteter gjøres mer kjent og eventuelt oppskaleres. Et av funnene er at

²³ Tillegg nr. 4 til tildelingsbrev til IMDi 2024. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcf5eae8e5/tillegg-nr.-4-til-tildelingsbrev-til-imdi-2024.pdf

²⁴ IMDi (2025) *Livsmestring i et nytt land*. URL: <https://introduksjonsprogrammet.imdi.no/innhold/livsmestring-i-et-nytt-land/>

²⁵ IMDi (2024) Svar på Oppdrag 2024-21 – Livsmestringskurs for barn, unge og voksne

frivilligheten har en rekke relevante tiltak som ikke nødvendigvis karakteriseres som livsmestring, men som kan oppskaleres og gjøres mer kjent ved behov. Anbefalingene og funnene fra kartleggingen har ikke blitt fulgt opp ennå.

En representant fra AID oppgir at kunnskapsgrunnlaget som nå er utarbeidet, er et godt utgangspunkt, og at man gjennom kartleggingen har funnet organisasjoner som jobber med livsmestring på en annen måte enn kurset som gis gjennom introduksjonsprogrammet. Mange innvandrere, i og utenfor introduksjonsprogrammet, har nytte av kurs som tilbyr verktøy man kan bruke for livsmestring. Tiltakets videre liv er allikevel ikke helt klart for oss, ettersom det ikke er omtalt som del av tiltakene som er foreslått videreført i IMDi's notat om videreføring (Oppdrag 25-04) til AID.

Suksesskriterier/barrierer

IMDi har kartlagt aktiviteter og tiltak som finnes i regi av frivilligheten og anbefalt hva som skal til for at disse kan gjøres mer kjent i tråd med oppdraget, men disse har ikke fulgt strategiens opprinnelige ambisjon om livsmestringskurs. Det har i stedet vært en kartlegging av organisasjoner som tilbyr aktiviteter med livsmestringselementer, som er oversendt AID.

En barriere i arbeidet med tiltaket i sin endrede form, der kurs med livsmestringselementer er blitt kartlagt, er at 'livsmestring' som begrep er lite brukt av de frivillige organisasjonene. På bakgrunn av dette har det dermed blitt lagt ned et arbeid for å systematisere innholdet i ulike aktiviteter for å vurdere om disse berører tema og mål innen livsmestring.

Vår vurdering av relevans

Flere aktører fremhever viktigheten av å ha et livsmestringskurs som, alene eller i forlengelse av det som tilbys gjennom introduksjonsprogrammet, forbereder innvandrere på livet i Norge. IMDi's kartlegging viste at en rekke frivillige organisasjoner som får tilskudd fra IMDi, har aktiviteter som kan knyttes til livsmestring, uten at organisasjonene selv kategoriserer aktivitetene som livsmestringsaktiviteter. «De operer ikke med begrepet [livsmestring]» forteller en representant fra IMDi.

En representant fra AID fremhever tiltakets relevans, fordi frivillige organisasjoner kan supplere med tilbud knyttet til livsmestring som ikke det offentlige kan tilby på samme måte.

5.4 Legge til rette for at flere kan bidra som frivillige norsktrenere

Status: Gjennomført.

Tiltakstype: Kompetanseheving.

Formål/intensjon

Gjennom satsning på kompetanse- og kapasitetsbygging og styrket rekruttering av frivillige vil regjeringen legge til rette for at flere kan bidra som frivillige norsktrenere. Regjeringen vil videreføre norskinnsatsen med tilskudd til norsktrening i regi av frivillige organisasjoner og støtte til etablering og utvikling av norsktreningstilbud over hele landet. Norskinnsatsen skal bidra til et økt samarbeid mellom sivilsamfunnet og offentlige og private aktører.

Ansvar/aktører

Daværende Kunnskapsdepartementet, nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet – ved IMDi.

Gjennomføring og organisering

Norsktrening defineres i strategien som et supplement til ordinær norskopplæring hos en kurstilbyder, eller voksenopplæring (Departementene, 2021). I strategien forstås alle som bidrar med norske språkkunnskaper på slike arenaer som norsktrenere, og hensikten med tiltaket har altså vært å få flere slike «trenere».

Tiltaket er omtalt i IMDis årsrapport fra 2022, der det kommer frem at IMDi ga støtte til 11 nasjonale organisasjoner som tilbyr frivillige norsktrening. Videre kommer det frem at de særskilt ga støtte til fire frivillige organisasjoner som har gitt opplæring til frivillige norsktrenere, og bidratt til å gjøre HK-dirs ressursider for norsktrenere mer kjent. Tilskudd til norsktrening er også omtalt i IMDis årsrapporter fra 2023 og 2024. I årsrapporten fra 2024 kommer det frem at det har vært et økt behov for norsktrening, der Røde Kors melder at de har hatt 33 000 besøk i 82 kommuner i løpet av 2024.

I et notat om eventuell videreføring av tiltakene i strategien,²⁶ beskrives arbeidet som er gjort i forbindelse med tiltaket. Her kommer det frem at norskinnsatsen,²⁷ beskrevet i tiltaket, ikke har blitt fulgt opp, men at man på andre måter har bevilget penger til sivilsamfunnet for å bidra med norsktrening. De økte bevilgningene forklares i sammenheng med økte ankomster fra Ukraina fra 2022. Selv om denne delen av tiltaket ikke er videreført, anbefales tiltaket i sin helhet som videreført uten større endringer. Det forstås her slik første del av tiltaksbeskrivelsen er ansett som gjennomført og foreslås videreført, mens delen om norskinnsatsen kan oversees.

Bruken av frivillige som norsktrenere har i perioden blitt evaluert av Proba (Proba, 2023). I evalueringen finner de at det finnes mange ulike tilbydere for norsktrening, der disse i hovedsak er frivillige organisasjoner, frivilligsentraler og bibliotek. Blant personer som bidrar som norsktrenere finner de at en del er tidligere lærere, og at mange uttrykker usikkerhet i egen rolle som norsktrener. Sistnevnte er særlig i sammenhenger der de må håndtere vanskelige situasjoner eller konflikter som kan oppstå.

Norsktrenerne er stort sett knyttet til større aktører som står som tilbydere. Dette inkluderer frivillige organisasjoner, frivilligsentraler og bibliotek. Enkeltpersoners anledning til å stille som norsktrenere forstås i sammenheng med aktørenes mulighet til å arrangere norsktreningstreff, eller bedrive matching mellom norsktrenere og de som skal lære. Her fremhever flere organisasjoner at de opplever uforutsigbar og manglende finansiering, og at det dermed er vanskelig å legge til rette for at personer kan bidra som norsktrenere.

I sine anbefalinger oppfordrer Proba blant annet til at det kan etableres en nettside og ressursbank om norsktrening med forslag til opplegg og generell opplæring av norsktrenere. En slik nettside er i dag tilgjengelig gjennom HK-dir.²⁸

²⁶ Tilsvar på Oppdrag 2025-04 fra Tildelingsbrev til IMDi 2025.

²⁷ Norskinnsatsen er beskrevet i strategien, der det i 2021 ble bevilget 35 millioner til «en norskinnsats som skal være et supplement til tilbudet som følger av introduksjonsloven/integreringsloven» (Departementene, 2021).

²⁸ Norsktrening for frivilligheten (Hentet 4.12.2025). URL: <https://hkdir.no/voksenopplaering/norsk-og-samfunnskunnskap/opplaering-i-norsk-og-samfunnskunnskap/norsktrening-for-frivilligheten>

Resultater og erfaringer

IMDi har bidratt med tilskudd til organisasjoner som driver med norsktrening, og lagt til målrettet opplæring av norsklærere gjennom frivillige organisasjoner i perioden. Vi vurderer det dermed slik at det er gjort en betydelig innsats i forbindelse med tiltaket i løpet av strategiperioden. Omtalen i årsrapportene viser videre til at norsktreningstilbud gjennom blant annet Røde Kors har hatt høye besøkstall.

I Probas rapport (Proba, 2023) kommer det frem at norsktreningstilbudene bidrar til å øke deltakernes norskferdigheter. Flere av deltakerne i undersøkelsen fremhever at de har fått god progresjon i språklæringen av å delta på norsktrening i frivillig regi. Deltakelse på frivillige arenaer har dessuten flere bieffekter, der deltakerne også får økt kjennskap til det norske samfunnet, oppfylt sosiale behov, og kjennskap til frivilligheten som samfunnsinstitusjon. Samlet gir dermed deltakelse på norsktrening i frivillig regi ikke bare bedre språkkunnskaper, men bidrar også til integrering langs andre parametre knyttet til samfunnsdeltakelse og frivillighet.

Frivillige organisasjoner som driver med ulike former for norsktrening fremhever viktigheten av tilskuddet, som gjør det mulig for dem å opprettholde et tilbud. I spørreundersøkelsen understreker en organisasjon at tilskuddet er direkte knyttet til hvor mye aktivitet de får til. Norsktrening, der sivilsamfunnet bidrar med språktrenere som har spisskompetanse, men også ulike former for språkkafeer generelt, fremheves i spørreundersøkelsen som et felt hvor sivilsamfunnet kan bidra på integreringsområdet på en ypperlig måte. En innvandrersorganisasjon skriver at «IMDis støtte har gjort det mulig å tilby norsktrening og informasjonsarbeid».

Suksesskriterier/barrierer

I Probas rapport om bruk av frivillige i norsktrening kommer det frem at forutsigbare rammevilkår for å ha slike arrangementer er viktig. Et suksesskriterium for å få flere frivillige til å bidra som norsklærere er dermed å sørge for at arenaene der disse skal bidra har forutsigbarhet til å drive språkkafe og andre former for norsktreningstiltak.

For deltakernes del viser Probas rapport at ønsket om å delta i samfunnet – og dermed intern motivasjon – er et sentralt kriterium for deltakelse. Av deltakere de har intervjuet fremhever de også hvordan norsktrening i regi av frivillige organisasjoner gjør at de får tilgang på lokale sosiale nettverk. For å sikre fortsatt deltakelse er det også viktig at oppleggene skiller seg fra ordinær norskundervisning, ved at man skaper god atmosfære og gjør deltakelse hyggelig. En deltaker forteller at «...*læring her føles gøy, fokuserer ikke så mye på læring [som på voksenopplæringen]*» (Proba, 2023).

Probas rapport viser at deltakernes livssituasjon er en viktig barriere for deltakelse (Proba, 2023). Dette handler blant annet om at mange av personene i målgruppen ofte deltar i introduksjonsprogram eller annen norskopplæring i løpet av dagen, og/eller at flere har et omsorgsansvar som gjør at de ikke har anledning til å delta. Andre har jobb på kveldstid som gjør at det ikke passer å delta på slike frivillige arrangementer.

Resultatene fra Probas rapport reflekteres i vår spørreundersøkelse blant frivillige organisasjoner, der muligheten til å delta på en lavterskel språkarena fremheves som gunstig for deltakernes språklæring og sosiale nettverk. Samtidig omtaler flere av respondentene at det er utfordringer med rekrutteringen, og varierende oppmøte.

Vår vurdering av relevans

Resultatene viser at deltakelse på norsktreningstilbud, og tiltak som bidrar til at flere stiller som norsktrenere, bidrar til økt språklæring samt samfunnsdeltakelse for nyankomne innvandrere. Vi vurderer det slik at det har blitt jobbet godt med tiltaket gjennom perioden, og at ytterligere tiltak som bidrar til at flere personer bidrar som

norsklærere på språkkafeer og lignende, er en god måte for sivilsamfunnet å delta på integreringsfeltet.

5.5 Øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid

Status: Administrativt gjennomført, praktisk negativt resultat.

Tiltakstype: Samarbeidstiltak.

Formål/intensjon

Gjennom tiltaket skal det utvikles ressurser og kommunene skal oppfordres til å ta i bruk frivillige organisasjoners aktiviteter som supplement til introduksjonsprogrammet. Kommunene skal blant annet oppfordres til å bruke frivillige i norsktrening, eller arbeidsrettede tiltak i regi av frivillige organisasjoner.

Det skal utvikles faglige anbefalinger basert på innspill fra frivillige organisasjoner, som skal tilgjengeliggjøres på IMDi side «Fagressursen for introduksjonsprogrammet».²⁹

Ansvar/aktører

Daværende Kunnskapsdepartementet, nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet – ved IMDi.

Gjennomføring og organisering

Fra AID får vi høre at IMDi, i samarbeid med HK-dir, har utarbeidet anbefalinger om integreringsfremmende elementer i regi av frivillige organisasjoner i perioden. Disse er lagt ut på den nevnte nettsiden «Fagressurs for introduksjonsprogrammet». Anbefalingene på fagressursen handler om å bruke frivillige organisasjoner av ulike slag for å supplere innholdet i introduksjonsprogrammet. I fagressursen ligger både eksempler på god praksis, som behovet for avklaringer og avtaler, og eksempler på hva kommunen kan samarbeide med frivillig sektor om.

Tiltaket skal bidra til å øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeidet. I beskrivelsen av tiltaket står det blant annet at sivilsamfunnets innsats skal synliggjøres i fagressursen for introduksjonsprogrammet, der IMDi skal beskrive eksempler og komme med faglige anbefalinger. Dette ligger nå ute på IMDi sider. Videre er det slik at tiltaket om frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid kan sees i tett sammenheng med tiltaket om norsktrening og livsmestring.

Tiltakets overordnede mål er allikevel at man skal øke frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid, og da særlig i sammenheng med introduksjonsprogrammet. I Fafo-rapporten «Var det oppskriften som manglet» (Kavli mfl., 2024) har de kartlagt etablerte samarbeid om arbeids- og utdanningsrettede elementer og endring i samarbeid mellom ulike aktører 2021 til 2023. Her kommer det frem at 15 prosent av kommunene hadde utdanningsrettede samarbeid i 2021, mot 11 prosent i 2023. Tilsvarende hadde 57 prosent samarbeid om arbeidsrettede tiltak i 2021, mot 43 prosent i 2023. Jamfør rapporten ser det dermed ut til at samarbeidet med frivillige organisasjoner på aktiviteter – altså kvalifiseringsarbeid – i introduksjonsprogrammet gikk ned i perioden. Vi har ikke oppdaterte tall fra 2024 eller 2025. I den nevnte

²⁹ IMDi (u.d.). *Fagressurs for introduksjonsprogrammet*. URL: <https://introduksjonsprogrammet.imdi.no/> (Hentet 28.11.2025)

perioden ser vi allikevel at det faktiske samarbeidet har gått ned, til tross for at IMDi har gjort tiltak for å øke slike samarbeid.

Resultater og erfaringer

Fra gjennomgangen av dokumenter, intervjuer og survey er det utfordrende å finne eksempler på at tiltaket har bidratt til å øke frivillige sektors bidrag i kvalifiseringsarbeidet, og da særlig knyttet til introduksjonsprogrammet. Kavli mfl. (2024) viser imidlertid at det har vært en nedgang i samarbeid mellom kommuner og frivillige organisasjoner mellom 2021 og 2023. Vi har ikke innhentet nyere tall på dette i denne undersøkelsen. De underliggende driverne for trenden, omtalt i IMDi's kommuneundersøkelse (IMDi, 2024), gir imidlertid en indikasjon på at det ikke har vært en økning i sivilsamfunnets bidrag. Trendene omtalt i kommuneundersøkelsen handler blant annet om at kommunene har utfordringer med koordineringen av samarbeidet med frivilligheten, opplever frivilligheten som preget av manglende kontinuitet, og utfordringer i tid – der innholdet i introduksjonsprogrammet skal skje på dagtid, og de fleste frivillige aktiviteter skjer på kvelden.

Tiltaket kan sies å ha blitt administrativt gjennomført, ved at IMDi har lagt ut retningslinjer og råd for samarbeid med frivillig sektor på sine nettsider – som omtalt i tiltaksformålet. Samtidig indikerer tilgjengelig data og identifiserte trender på at det ikke har vært en økning i frivillige organisasjoners faktiske bidrag i kvalifiseringsarbeidet. Her må det imidlertid tas et forbehold om hvordan man definerer kvalifiseringsarbeid. Dersom tanken er at frivillige organisasjoners bidrag til aktiviteter som sees i sammenheng med introduksjonsprogrammet skal ha økt, ser dette ikke ut til å være tilfellet. Om det totale omfanget av aktiviteter – som språkkafeer, flyktingguider og lignende – organisert gjennom frivilligheten, men uavhengig av introduksjonsprogrammet har økt, vil vurderingen av tiltaksoppnåelse være en annen.

Ettersom formuleringen av tiltaket fremhever at frivillige organisasjoner skal bidra, presumptivt til kvalifisering i forbindelse med introduksjonsprogrammet, er vårt inntrykk at tiltaket ikke har oppnådd det som er satt som mål.

Suksesskriterier/barrierer

Kavli mfl. (2024) omtaler en nedgang i kommunenes samarbeid med frivillige sektor knyttet til utdanningsrettede tiltak, og forklarer noe av nedgangen i samarbeid med at det kom mange nye bosettingskommuner etter 2022. Disse har ikke rukket å etablere samarbeid med blant annet frivillig sektor. Nedgangen handler dermed om at det har kommet en generell økning i antall bosettingskommuner, som ikke har kommet seg i gang med å etablere nye samarbeid.

I vår tolkning av tiltaket legges det til grunn at aktivitetene som organiseres av sivilsamfunnet skal skje i sammenheng med introduksjonsprogrammet. Dette kan skje ved at frivillige organisasjoner, og sosiale entreprenører, har aktiviteter som tilbys til deltakere som del av introduksjonsprogrammet. I vår vurdering av datamaterialet, og med bakgrunn i rapportene som er skrevet, ser det ikke ut til at det har vært en økning i frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeidet, her forstått som direkte knyttet opp mot introduksjonsprogrammet. Det er heller ingen av fritekstsvarene fra spørreundersøkelsen som nevner at de har bidratt som samarbeidspart i introduksjonsprogrammet. Dette trenger ikke bety at slike samarbeid ikke eksisterer, men mye tyder på at omfanget er lavt.

Vår vurdering av relevans

Innretningen på tiltaket handler om en økning i sivilsamfunnets bidrag i kommunenes kvalifiseringsarbeid, knyttet til introduksjonsprogrammet. Økt bruk av frivilligheten og

lokalsamfunn inn i offentlige tjenester er del av en større trend i offentlig sektor, ofte omtalt som samskaping (Meld. St. 30, 2019, s. 68-69). Slike samarbeid er fremhevet både for å bedre innretningen av offentlige tjenester, men er også begrunnet med at offentlig sektor må finne nye måter å løse oppgavene sine på fremover i samarbeid med samfunnet ellers. Dette kommer av en mer utfordret offentlig økonomi, med større utgifter enn inntekter.

Økt bruk av frivillige organisasjoners bidrag i kvalifiseringsarbeid, og som aktører i introduksjonsprogrammet, kan sees i sammenheng med denne utviklingen, og gjør tiltaket relevant. Selv om det er et ønske om mer slike samarbeid, viser imidlertid forskningen at det kan være utfordrende å invitere frivillige aktører inn i samarbeid med det offentlige (Guribye, 2016; Aastvedt & Sørensen, 2023). Kommuner som bosetter og tilbyr introduksjonsprogram har erfaringer med at flyktningeankomstene fluktuerer, og at man etter en høykonjunktur som har vært med ukrainske flyktninger, ofte får en periode med lavere ankomster. For noen av disse kan det være slik at et økt samarbeid med frivillige organisasjoner i kvalifiseringsarbeidet vil gå fra å være en mulighet til en nødvendighet.

Denne forståelsen av sivilsamfunnets rolle har kommet frem i intervju med en av kommunene, der en representant svarer at de definitivt ser et behov for mer samarbeid med frivilligheten:

Jeg tror at i mange kommuner er det veldig behov for å dreie velferdsstaten på en annen måte. [...] Frivilligheten kan gjøre en del oppgaver som kommunen tidligere har hatt, det blir viktigere, det er et stort forbedringspotensial. (Representant fra kommune)

Tiltaket er ikke blant de som er vurdert videreført av IMDi, men på bakgrunn av årsakene omtalt ovenfor mener vi det kan være aktuelt å se nærmere på hvordan slike samarbeid kan bedres, og bidrag til frivillige organisasjoner økes.

5.6 Systematisere og i større grad gjøre informasjon om tilbudene i frivillig sektor lettere tilgjengelig for Nav-veiledere

Status: Ikke gjennomført.

Tiltakstype: Kompetanseheving.

Formål/intensjon

Tiltak og aktiviteter fra frivillig sektor skal systematiseres på en måte som gjør det mulig for Nav-veiledere å henvise brukere til disse. Dette kan være norskkurs, arbeidstrening, besøksvennordning, CV- og jobbsøkerkurs og lignende. Enkelte Nav-kontorer i Oslo brukes som gode eksempler på hvordan aktiviteter i frivillig sektor er systematisert og tilgjengeliggjort for veiledere.

Ansvar/aktører

Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Gjennomføring og organisering

Fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet har vi fått høre at dette er et av tiltakene som ikke har blitt fulgt opp.

Uavhengig av tiltaket i strategien, slik vi leser det, har Nav og Frivillighet Norge inngått en intensjonsavtale som er overlappende med behovet beskrevet i tiltaket.³⁰ Avtalen er omtalt i Navs årsrapport fra 2023, der det beskrives hvordan den skal bidra til økt samarbeid mellom frivilligheten og Nav. Selv om intensjonsavtalen oppfordrer til økt samarbeid, omtaler den ikke systematisering og tilgjengeliggjøring av informasjon på samme måte som beskrevet i tiltaket. Vi anser derfor intensjonsavtalen som å være inngått uavhengig fra strategien.

Resultater og erfaringer

Intensjonsavtalen mellom Nav og Frivillighet Norge fra 2023 viser at det har skjedd bevegelser på området tiltaket omhandler i strategiperioden. Dette ser imidlertid ikke ut til å være knyttet opp mot strategien, og strategien omtales ikke uttrykkelig i verken Navs årsrapport fra 2023, eller i selve intensjonsavtalen. Dette kan komme av at intensjonsavtalen ikke omhandler personer i målgruppen som skal integreres særskilt, men for alle grupper som er i kontakt med Nav med behov som kan møtes fra frivillig sektor.

Ut fra prinsippet om addisjonalitet, der vi ønsker å se en økning i aktivitet basert på for eksempel et tiltak, ser det ikke ut til at strategien har vært en driver for det inngåtte samarbeidet.

Suksesskriterier/barrierer

Vi forstår det slik at tiltaket ikke er fulgt opp, og har dermed ikke empirisk innsikt i hvilke suksesskriterier eller barrierer det eventuelt kunne ha møtt på. Hypotetisk ser vi for oss at et kartleggingsarbeid i alle landets kommuner vil være overkommelig, om det legges til rette for gode verktøy aktiviteter fra ulike lag og foreninger kan legges inn i. Utover et sentralt verktøy for systematisering av slik informasjon, kanskje basert på en modell fra Nav Oslo som omtales i strategien, bør selve kunnskapsinnhentingene overlates til det enkelte lokale Nav-kontor.

Vår vurdering av relevans

En kartlegging og systematisering av frivillige lag og organisasjoners aktiviteter i alle landets kommuner vil trolig være nyttig. Fra et Nav-perspektiv kan bruk av slike aktiviteter bidra til å øke den totale tiltaksporteføljen, eller aktivitetstilbudet, for brukere som blir fulgt opp. For dette tiltaket kan det også tenkes at en bedre oversikt og økt samarbeid kan bidra til å gi bedre tjenester til virksomhetens brukere.

5.7 Oppmuntre til at frivillige organisasjoner tar i bruk digitale verktøy i sine aktiviteter

Status: Ikke gjennomført.

Tiltakstype: Kompetanseheving.

Formål/intensjon

Tiltaket er knapt beskrevet i strategien, men knytter seg til behovet for å heve digital kompetanse generelt og særlig blant innvandrerbefolkningen. Det er imidlertid ikke

³⁰ Nav og Frivillighet Norge (2023) Intensjonsavtale mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Frivillighet Norge. URL: <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/Avtale-signert-2023.pdf>

beskrevet hvordan bruk av digitale verktøy skal bidra til dette, hvilke verktøy det er snakk om, eller hvem som skal oppmuntre.

Vår vurdering er at tiltaket med andre ord ganske vagt formulert, og derfor utfordrende å vurdere.

Ansvar/aktører

Daværende Kunnskapsdepartementet, nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet – ved IMDi.

Gjennomføring og organisering

Vi har ikke funnet spor av oppmuntring til bruk av digitale verktøy for frivillige organisasjoner i vår gjennomgang av tildelingsbrev og årsrapporter fra de aktuelle direktorater (IMDi, AVdir, HK-dir). Formuleringen i tiltaket omtales av en representant fra ansvarlig departement som et resultat av at myndighetene ikke kan instruere frivillig sektor til å gjøre noe, men at de kan oppmuntre eller oppfordre til økt bruk av digitale verktøy.

Resultater og erfaringer

Fra det vi kan finne, er det ikke gjort noen særlige aktiviteter knyttet til tiltaket. En indikator for måloppnåelse kunne ha vært noen form for insentiv eller informasjon knyttet til bruk av digitale verktøy blant frivillige organisasjoner, eventuelt henvisninger til verktøy de kan ta i bruk. Dette har vi ikke funnet.

Suksesskriterier/barrierer

Tiltaket ansees som ikke gjennomført, basert på datainnsamlingen vi har gjort. Det er flere utfordringer med tiltaket. For det første er det utydelig hvem som skal oppfordre om hva. Videre er hensikten som er beskrevet i strategien – altså sørge for at frivillige organisasjoner tar i bruk digitale verktøy for å heve den digitale kompetansen til personer i målgruppen – ikke reflektert i tiltaket.

Det kan tenkes at formuleringen av tiltaket både har gjort det utfordrende å gjennomføre for ansvarlige myndigheter, samtidig som det er utydelig hvilken nytte de frivillige organisasjonene skal få ut av denne oppmuntringen.

Vår vurdering av relevans

Tiltaket, forstått gjennom intensjonen som er beskrevet i strategien – men ikke i direkte forbindelse med tiltaket – er relevant. Mange nyankomne flyktninger har lav digital kompetanse, og en introduksjon til bruk av relevante digitale verktøy gjennom frivillige organisasjoner kunne trolig vært nyttig. For mange av de nyankomne flyktingene med barn vet vi at en rekke apper – som Spond og apper i bruk i forbindelse med barnehage og skole – raskt vil bli en viktig del av deres hverdag. En form for innføring i slike apper i forbindelse med frivillig aktivitet kunne dermed ha vært nyttig. Eventuelt kunne man ha støttet frivillige organisasjoner som bidrar til å løfte flyktingenes digitale kompetanse.

Formuleringen av tiltaket ser imidlertid ikke ut til å ha vært presis nok til å støtte opp under det ønskede målet, og vi har ikke funnet særlig indikasjoner på at myndighetene har oppmuntret eller støttet sivilsamfunnet i å ta i bruk digitale verktøy.

6 Bedre samarbeid og rammebetingelser

Strategiens tredje del inneholder tiltak for bedre samarbeid og rammebetingelser. I dette kapitlet ser vi nærmere på gjennomføring og resultater av tiltak under delmål 3. Kapitlet er basert på dokumenter, spørreundersøkelser og intervjuer.

Offentlige myndigheter kan tilrettelegge for at sivilsamfunnet får gode vilkår gjennom rammebetingelser, fysisk tilrettelegging og økonomisk støtte. Sivilsamfunnet har en viktig rolle som bindeledd og informasjonsformidler mellom myndighetene og innvandrere³¹. Strategien peker på behov for mer formalisert samarbeid, bedre informasjon om frivillige aktiviteter og at kommunene og fylkeskommunene tar en mer aktiv rolle i å samordne og tilrettelegge for frivillig innsats. Frivillige organisasjoner etterspør også møteplasser, tilgang til lokaler og offentlig koordinering for å styrke arbeidet med inkludering og integrering.

Strategien presenterer 12 tiltak som blant annet skal bidra til styrket samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommuner, informasjonsdeling om sivilsamfunnets integreringsarbeid og økt tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, jmfør tabell 6-1.

Tabell 6-1 Tiltak under delmål 3 i strategien

Tiltak	Ansvarlig departement/ direktorat	Status
Oppfordre om tilgang til lokaler	Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Etablere en idébank for formidling av god praksis og synliggjøre sivilsamfunnets arbeid for integrering	Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Kampanje og filmer	Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Arrangere regionale konferanser om integrering og sivilsamfunn	Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Utrede kompetansesentre for frivillig innsats for integrering	Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Innhente systematisk kunnskap om sivilsamfunnets rolle i informasjonsformidlingen under covid-19-pandemien	Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Videreutvikle opplæringsstilbud for brobygging	Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Ikke gjennomført

³¹ Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024 (2021, s. 46). Hentet her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b6ae799c27fb4455a1e5c6d8d06f6c7d/hverdagsintegrering.pdf>

Øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Utvikle gode rammer for et mer strukturert og langsiktig samarbeid mellom staten og frivillige organisasjoner på integreringsfeltet	Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Delvis gjennomført
Gjennomføre en evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner	Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført
Arrangere nordisk konferanse om sivilsamfunnet og integrering	Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet	Gjennomført
Mobilisere sivilsamfunnet til å delta i internasjonalt samarbeid	Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet	Delvis gjennomført

6.1 Oppfordre om tilgang til lokaler

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Flere kommuner og fylkeskommuner tilbyr tilgang til lokaler for frivillige organisasjoner. Departementet skal oppfordre kommuner og fylkeskommuner til å gjøre lokaler som står ledige på kveldstid og i helger, tilgjengelige for frivilligheten der det er behov lokalt.

Ansvar/aktører

Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

IMDi fikk i oppdrag av AID å kartlegge tilgang til lokaler for frivillige organisasjoner (Tildelingsbrev 2023, tillegg nr. 2). IMDi gjennomførte en kartlegging i de 40 kommunene som forvalter tilskuddsordningen «Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner» gjennom en spørreundersøkelse. Kommunene ble forespurt om aktuelle kontaktpersoner i frivillige organisasjoner og ansatte i kommunen. Undersøkelsen gikk hovedsakelig til mottakere av tilskuddsmidler til integreringsarbeid i kommunene.

I mai 2022 ble «brev om lokaler» til landets kommuner og fylkeskommuner sendt fra Kunnskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, samt KS og LNU. Brevet informerer om frivillige organisasjoners behov for egnede lokaler og oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til god dialog med frivilligheten lokalt om behov og tilgang på lokaler.

Resultater og erfaringer

Resultatet av kartleggingen er beskrevet i brev som svar på oppdraget fra IMDi til AID. Kartleggingen av tilgang til lokaler for frivillige organisasjoner viser at organisasjonene i hovedsak leier lokaler til ulike aktiviteter og arrangementer (74 prosent) og at de stort sett (68 prosent) ikke hadde utfordringer med å leie eller låne lokaler av kommunen. 81 prosent av kommunene har erfaring med å leie eller låne ut lokaler til frivillige organisasjoner. En del kommuner viser til konkret prioritering av frivilligheten i tilgang til lokaler gjennom ulike virkemidler, som å prioritere innvandrersorganisasjoner og tilpasse pris til organisasjonens virksomhet.³²

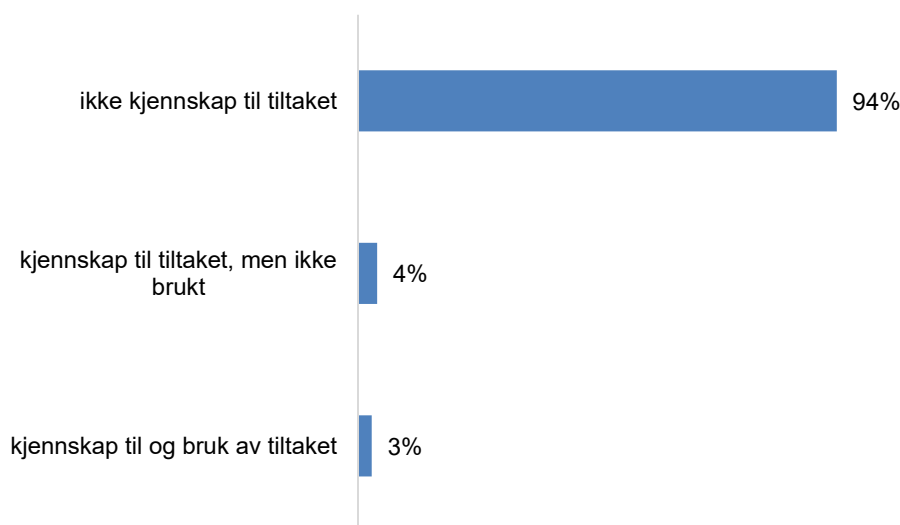
Suksesskriterier/barrierer

Ved utelukkende å rette spørreundersøkelsen til de 40 forvalterkommunene og la disse stå for rekrutteringen av respondenter, er det grunn til å anta at de relativt positive resultatene fra spørreundersøkelsen ikke er representative for frivillige organisasjoner ellers i landet.

Vår vurdering av relevans

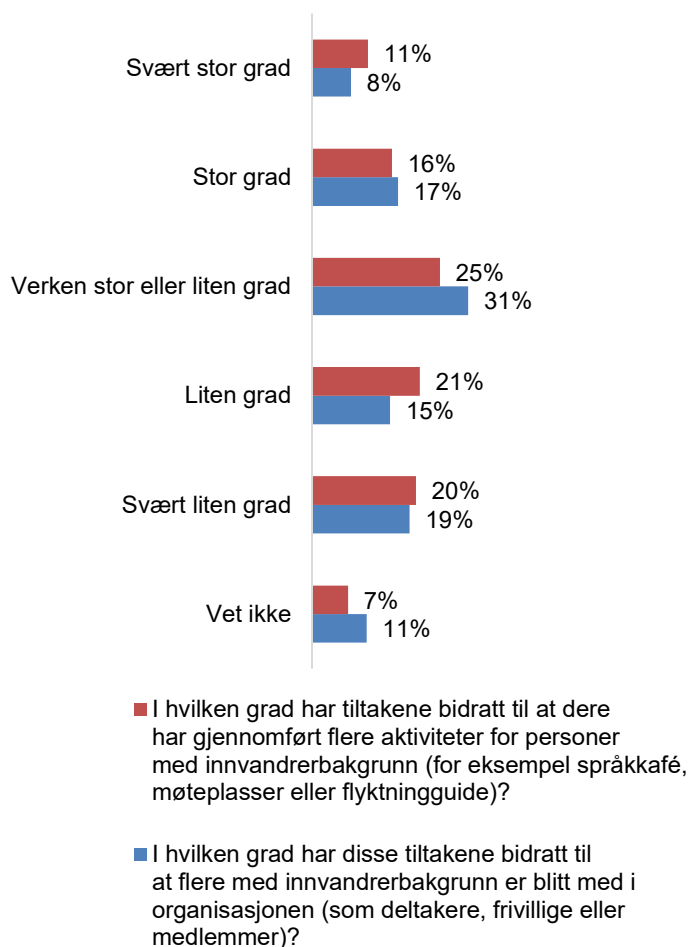
Spørreundersøkelsen blant frivillige organisasjoner viser at de ikke har hatt kjennskap til tiltaket *Økt tilgang på offentlige lokaler* (94 prosent), jmfør figur 6-1 og figur 6-2. I intervjuene med kommunene er ikke oppfordringen om økt tilgang på offentlige lokaler kjent, verken blant forvalterkommuner eller blant kommuner som ikke er tilknyttet IMDis tilskuddsordning.

Figur 6-1. Grad av kjennskap og bruk av tiltaket "Økt tilgang på offentlige lokaler" (N: 5103)

³² Svar på Oppdrag 2023-19 – Kartlegging av tilgang til lokaler for frivillige organisasjoner

Figur 6-2. Resultater av tiltaket «Øke tilgang til offentlige lokaler» (N: 131/128)

6.2 Etablere en idébank for formidling av god praksis og synliggjøre sivilsamfunnets arbeid for integrering

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Styrke informasjons- og erfaringsdeling mellom sivilsamfunnsaktører om gode tiltak og metoder, samt synliggjøre godt sivilsamfunnsarbeid på integreringsfeltet. Bidra til god oversikt over de statlige tilskuddsordningene for frivillig sektor, og bidra til å gjøre det lettere for frivillige organisasjoner å finne fram til og søke tilskudd til integrerings- og inkluderingsformål.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

IMDi «Lær av andre»-nettsider besto av detaljerte beskrivelser av eksempler på god praksis og få eksempler på frivillige organisasjoners integreringsarbeid. IMDi sendte et spørreskjema til frivillige organisasjoner som er tilskudds-søkere og de 40 forvalterkommunene, og ba om forslag til forbedring av «Lær av andre»-nettsidene. IT-konsulenter ble leid inn for å gi nettsiden nytt design og en filtreringsfunksjon på kategorier, målgrupper, tematikk og utøver (kommune/frivillig organisasjon). Flere eksempler på god praksis ble innhentet fra frivilligheten gjennom prosjekter IMDi kjente til gjennom tilskuddsordningen «Integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner» og lagt ut på nettsiden.

Resultater og erfaringer

IMDi engasjerte design- og teknologibyrået Netlife til å undersøke bruk av «Lær av andre»-sidene. I perioden 2021 til 2025 har nettsidene vært besøkt 15 567 ganger med 20 061 sidevisninger. Det har vært 10 817 unike besøkende og 673 returnerende besøkende.

Netlife konkluderte med at nettsidene var relativt lite kjent, og at det er behov for å promotere nettsiden mer for at den skal fungere som en god måte å formidle gode eksempler på.

Spørreundersøkelsen til frivillige organisasjoner (figurene 6-3 og 6-4) viser at 96 prosent av organisasjonene ikke kjent med «Lær av andre»-nettsidene. I intervjuene oppgir én kommune å ha brukt nettsidene til inspirasjon i strategiperioden. De øvrige kommunene er ikke kjent med sidene eller opplever ikke sidene som relevante.

I spørreundersøkelsen er det én prosent, det vil si 61 organisasjoner, som er kjent med tiltaket og har tatt sidene i bruk. Av disse mener 29 prosent at tiltaket i stor eller svært stor grad har bidratt til at flere personer med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen.

Suksesskriterier/barrierer

Søkeordet «tilskudd» er en viktig vei til IMDi nettsider, og det er et godt grep å knytte «Lær av andre»-sidene til IMDi nettsider for tilskuddsordninger.

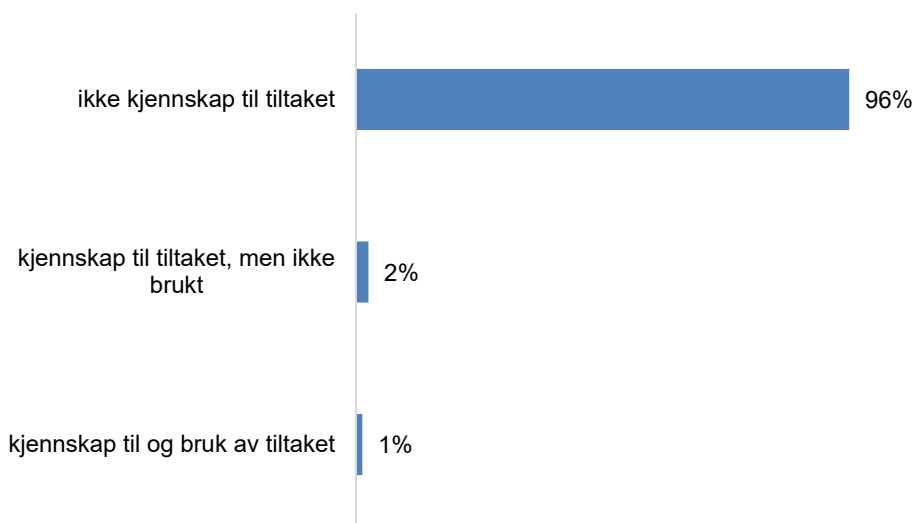
Det ble i 2025 opprettet en egen nettside «Frivillighet og integrering» på [imdi.no](https://www.imdi.no).³³ Nettsiden er under utvikling, noe som også berører «Lær av andre»-sidene. IMDi har ikke ressurser til å prioritere arbeidet med nettsiden så høyt som ønsket, og det vil ta tid å få nettsiden på plass.

Vår vurdering av relevans

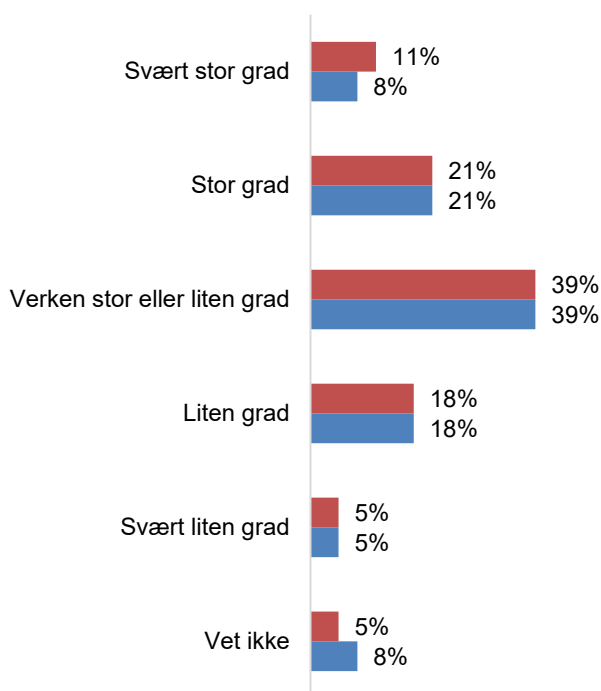
Forbedringen av nettsidene for formidling av god praksis er positiv, men nettsiden benyttes i liten grad. Vedlikehold og markedsføring av nettsiden er nødvendig for arbeidet med hverdagsintegrering.

³³ «Frivillighet og integrering» <https://www.imdi.no/frivillighet/>

Figur 6-3. Grad av kjennskap og bruk av IMDis nettside "Lær av andre" (N: 5103)

Figur 6.4. Resultater av IMDis nettside «Lær av andre». (N: 61.)

■ I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktingguide)?

■ I hvilken grad har disse tiltakene bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen (som deltakere, frivillige eller medlemmer)?

6.3 Kampanje og filmer

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

En kampanje med korte filmer skal løfte fram sivilsamfunnets rolle i integreringsarbeidet. Filmene og kampanjen skal vise fram gode tiltak som har kommet fra organisasjoner og enkeltpersoner. Tiltaket er tenkt å engasjere og mobilisere sivilsamfunnet, kommuner og fylkeskommuner i integreringsarbeidet.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi

Gjennomføring og organisering

IMDi mottok oppdraget i tildelingsbrev i 2021³⁴ om å utarbeide en filmkampanje. Oppdraget ble finansiert med 1,5 millioner kroner. En seniorrådgiver ved IMDi fikk hovedansvar for å gjennomføre oppdraget.

IMDi engasjerte kommunikasjonsbyrået Apeland AS og etablerte en referansegruppe. Disse aktørene valgte ut fem integreringsprosjekter IMDi var kjent med gjennom tilskuddsordningen «Integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner» til filmkampanjen. Apeland lagde fem filmer som presenterer prosjektene.

Ifølge IMDis årsrapport laget kommunikasjonsbyrået Fieldwork ti filmer om vellykkede integreringsprosjekter i regi av frivillige organisasjoner, som ble publisert som del av idébanken i 2023³⁵.

Resultater og erfaringer

IMDi frontet til slutt kun tre av de fem filmene som ble laget³⁶: «KvinnerUT», «Vintage baby» og «Aktivitetsguiden». Ifølge IMDis årsrapport for 2022, ble filmene sett av 4000 personer i 2022. Som del av oppdraget utviklet IMDi nettsiden «Hverdagsintegrering i praksis», med tips, råd og informasjon til kommuner og frivillige organisasjoner for økt samarbeid (denne nettsiden er ikke tilgjengelig lenger).

Filmene ble publisert på IMDis nettsider og på IMDis profiler på sosiale medier som YouTube, Facebook og Instagram, med en promoteringsstrategi som løp gjennom 2023. Filmene ble også promotert via et banner på nettsiden Kommunal rapport.

Tiltaket førte til at IMDi i større grad enn tidligere benyttet film som kommunikasjonsmiddel.

I kommuneintervjuene fremgår det at kommunene i liten grad er klar over kampanjen og filmene.

³⁴ Tildelingsbrev 9, oppdrag nr. 2021-14. /042.

³⁵ IMDis Årsrapport for 2022, hentet her: <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcfe5eaeb8e5/imdi-arsrapport-20221460139.pdf>

³⁶ To filmer måtte trekkes på grunn av uheldige forhold som ble oppdaget ved organisasjonene (jmf. intervju med IMDi).

Suksesskriterier/barrierer

Film er effektivt og kan nå et større publikum enn beskrivende nettartikler. Organisasjonene bak tiltakene burde vært undersøkt nærmere før de ble valgt for promotering. På grunn av en pågående omstrukturering av IMDi nettsider, er filmene tatt ned og foreløpig kun tilgjengelige på Vimeo.³⁷

Vår vurdering av relevans

Filmene har relevans for målet om å løfte sivilsamfunnets innsats for integrering og å bedre samarbeid og rammevilkår. En forutsetning er at filmene er tilgjengelige og settes i sammenheng med en «call to action» - for eksempel en landingsside, som gir seeren verktøy for videre konkret handling.

6.4 Arrangere regionale konferanser om integrering og sivilsamfunn

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Årlige konferanser og workshops skal arrangeres på regionalt nivå for å dele erfaringer, bygge nettverk og legge til rette for samarbeid mellom aktørene på integreringsfeltet; stat, fylkeskommuner, kommuner og sivilsamfunnet.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

En seniorrådgiver ved IMDi fikk hovedansvar for å gjennomføre oppdraget, men en rekke ansatte har medvirket i å planlegge og gjennomføre konferansene.

For hver konferanse ble det etablert en referansegruppe med representanter fra vertskommune, kommuner i regionen, blant annet de som forvalter tilskudd på vegne av IMDi, frivillige organisasjoner og innvandrersorganisasjoner. Referansegruppene diskuterte hvilke temaer og problemstillinger som ville være relevante å belyse på konferansen. Tematikk ble valgt ut fra hva gruppens forslag og på bakgrunn av hva IMDi anså som viktig. Blant annet var det interesse for temaer som ukrainske flyktninger, arbeidsinkludering, rasisme og diskriminering, traumer og ungt utenforskap.

Deltakerne på konferansene var representanter fra kommunene, som flyktningkonsulenter, frivillighetskonsulenter, ansatte i Nav, voksenopplæring og introduksjonsprogrammet, representanter for frivillige organisasjoner og i noen grad representanter fra næringslivet. Konferansene ble organisert slik at aktørene fikk muligheter til å snakke sammen, bli kjent og knytte kontakter.

Alle deltakerne fikk tilsendt evalueringsskjema i etterkant av konferansene.

Resultater og erfaringer

Det ble avholdt regionale integreringskonferanser i Agder (Kristiansand), Trøndelag (Trondheim), Nordland (Bodø) i 2022, Troms og Finnmark (Tromsø), Møre og Romsdal (Ålesund), Rogaland (Stavanger) i 2023 og Innlandet (Lillehammer), Telemark (Skien),

³⁷ <https://vimeo.com/imdi>

Vestland (Bergen) i 2024. Tiltaket ble videreført i 2025, og konferanser ble holdt i samarbeid med Østfold (Fredrikstad), og Vestfold og Buskerud fylkeskommune (Drammen).³⁸

Dynamikken mellom aktørene i referansegruppene ga viktig informasjon om samarbeidet mellom offentlig sektor og frivillige aktører i ulike områder. Noen steder opplevde man at det var vanskelig å få innspill i referansegruppen, og at deltakerne ønsket å være godt forberedt og gjerne måtte forankre sine uttalelser hos ledelsen før de kunne bidra i samtalene. Andre steder var dialogen mer åpen, og deltakerne delte fritt uten slike begrensninger.

I evalueringsskjemaene fremgår det jevnt over at deltakerne var fornøyde. De opplevde at de fikk godt utbytte av diskusjoner og foredrag. Mange oppgir at de ble kjent med noen nye personer.

Det er ikke blitt gjennomført konferanser i alle landets fylker, på grunn av mangel på ressurser og personell. IMDi har avholdt tre konferanser per år.

IMDi arrangerer årlig flere andre store konferanser. I intervjuene er enkelte kommuner usikre på forskjellen på konferansene og hvilke de har deltatt på og ikke. Paraplyorganisasjoner og enkelte store nasjonale organisasjoner har bidratt med innlegg på konferansene. I intervjuene med de frivillige organisasjonene er konferansene ellers ikke kjent.

Suksesskriterier/barrierer

Det fremstår som ønskelig for IMDi at fylkeskommunene, med økte ressurser, skal ha en mer sentral rolle som arrangør av integreringskonferansene. IMDi har utredet ulike modeller for samarbeid med fylkeskommunene for fremtidige integreringskonferanser i et notat til AID.³⁹ Her anbefaler de fylkeskommunene som hovedansvarlige arrangører, med IMDi som formalisert partner.

Prosessene med å planlegge konferansene har vist at det er viktig å legge til rette for inkluderende møteplasser, der alle grupper får mulighet til å bli hørt, særlig organisasjoner som er underrepresentert. Det kan være utfordrende å mobilisere frivillige til konferansene dersom det har vært lite fokus på samarbeid i utgangspunktet.

Enkelte opplever at regionale integreringskonferanser i storbyene blir lite relevante for deres lokale kontekst og ønsker snarere samlinger for lokal frivillighet og offentlige myndigheter.

Vår vurdering av relevans

Det er ønskelig med mer kontinuitet, gjerne med en konferanse i hver region hvert år, for å følge opp tematikk, kontakter og nettverk.

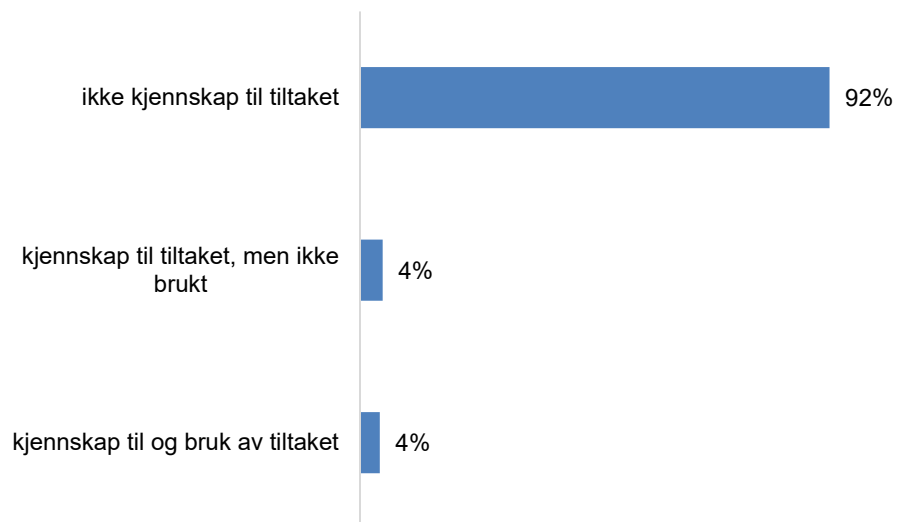
Hvorvidt konferansene har ført til nye samarbeid mellom fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner er ikke kjent, og vanskelig å måle. I spørreundersøkelsen er det 92 prosent av de frivillige organisasjonene som oppgir at de ikke er kjent med de regionale integreringskonferansene, jamfør figur 6-5. Fire prosent oppgir at de er kjent med konferansene og at de har brukt tiltaket. Av disse er det 19 prosent som mener at

³⁸ Oversikt over IMDis kurs og konferanser ligger på nettsiden <https://arkiv.imdi.no/om-imdi/kurs-og-arrangementer/?a=Vis+ogs%C3%A5+arkiverte+arrangementer>

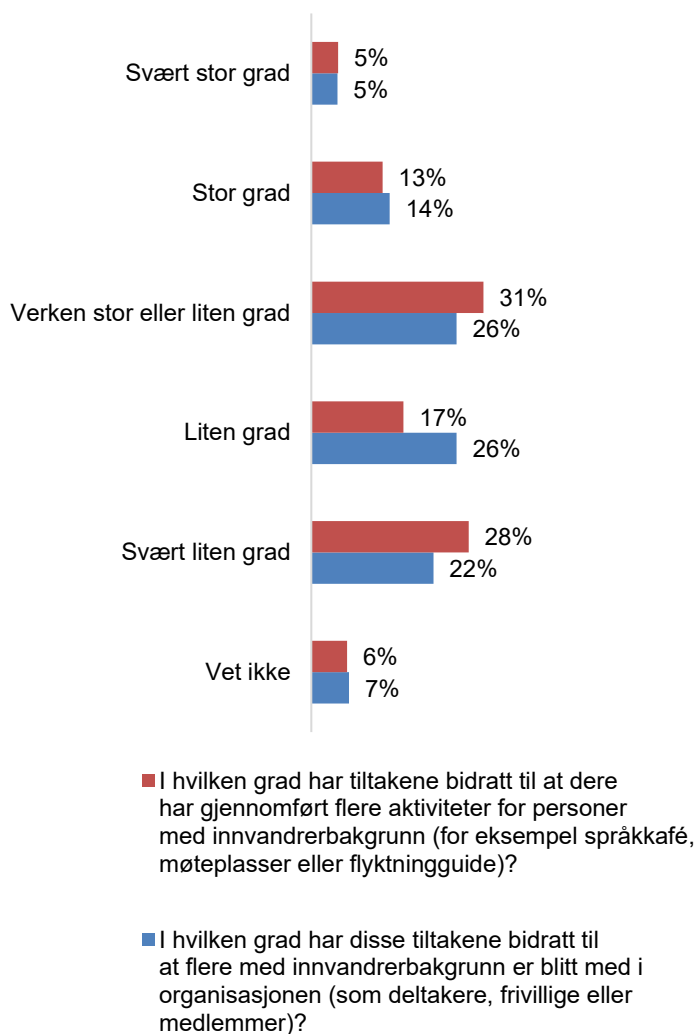
³⁹ Dette er utredet i notatet «Utredning - Bør fylkeskommunen være partner for å gjennomføre regionale integreringskonferanser i alle landets fylker? (2024) tilsendt Proba fra IMDi juni 2025.

tiltaket har bidratt til at flere personer med innvandrerbakgrunn har blitt med i organisasjonen deres, jamfør figur 6-6.

Figur 6-5. Grad av kjennskap til og bruk av regionale konferanser. N: 5103.

Figur 6-6. Resultater av regionale konferanser. N = 187/191

6.5 Utrede kompetansesentre for frivillig innsats for integrering

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Et forskningsprosjekt skal utrede behovet for kompetansesentra og kompetansemiljø, som støtter opp om aktører i sivilsamfunnet, herunder frivillige organisasjoners behov for veiledning, kompetansebygging, deling av erfaring og kunnskap om integreringsarbeid.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

IMDi lyste ut forskningsoppdraget «Utredning av kompetansesenter for frivillig innsats for integrering» i 2022. Oppdraget ble tildelt Ideas2evidence og Agenda Kaupang.

Resultater og erfaringer

Rapporten «Frivillige organisasjoner og integrering – utredning av kompetansesenter for frivillig innsats» (Ideas2Evidence og Agenda Kaupang, 2022) ble levert IMDi i oktober 2022. Utredningen finner at frivilligheten trenger mer samarbeid og økt kompetanse, men at behovene kan dekkes av eksisterende kompetansemiljøer og at det ikke er behov for å etablere nye kompetansesentre. Rapporten peker på frivillighetens selvstendige ansvar for å skaffe og oppsøke nødvendig kompetanse. Samtidig er kommunen, fylkeskommunen og IMDi sentrale for kompetanse- og kunnskapsutvikling på feltet. Det er behov for systematisk oversikt over virkemiddelbruk og koordinert innsats på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå knyttet til kunnskapsutvikling, kompetanseutvikling og formidling, samt tilrettelegging for samarbeid og dialog. Utredningen finner at IMDi er en mulig koordinerende aktør, i kraft av sin rolle som nasjonalt kompetansesenter på området.

Suksesskriterier/barrierer

Det er ikke identifisert noen suksesskriterier eller barrierer knyttet til gjennomføringen av tiltaket/ forskningsprosjektet.

Vår vurdering av relevans

For strategiens hovedmål om å utvikle bedre samarbeid og rammebetingelser med offentlige aktører, har tiltaket om å utrede kompetansesenter for frivillig innsats for integrering moderat relevans.

Tiltaket resulterte i en rapport som fastslår frivillige organisasjoners kompetansebehov og peker på IMDi som naturlig nasjonalt kompetansesenter på feltet. Kunnskap i rapporten tydeliggjør aktørbildet og er nyttig for det videre arbeidet med å løfte, støtte og forbedre rammebetingelser for frivillige organisasjoners integreringsarbeid.

6.6 Innhente systematisk kunnskap om sivilsamfunnets rolle i informasjonsformidlingen under covid-19-pandemien

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Gjennom et forskningsoppdrag skal det innhentes systematisk kunnskap om sivilsamfunnets rolle i å nå ut til ulike innvandrergupper med informasjon om smittevern og annet under covid-19-pandemien [koronapandemien]. Oppdraget skal vurdere innsatsen blant annet frivilligheten har gjort for å sikre at viktig informasjon når hele befolkningen, både i og utenfor krisetider.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

IMDi fikk i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å gjennomføre forskningsoppdrag for å innhente systematisk kunnskap om, og vurdering av sivilsamfunnets rolle i informasjonsformidling i forbindelse med pandemien, i tildelingsbrev IMDi 2022, post 21. IMDi utlyste oppdraget i 2023, og dette ble tildelt til Fafo i samarbeid med Folkehelseinstituttet. Evalueringen ble levert som tre delrapporter, de to første i 2023 og den siste i 2024. Den første delrapporten evaluerte tilskuddsordningene frivillige organisasjoner kunne søke på i 2020 og 2021 for å formidle informasjon om smitte og smittevern. Den andre delrapporten evaluerte tilskuddet til frivillige organisasjoner for å spre informasjon om vaksiner til innvandrerbefolkningen i 2022. Den tredje og avsluttende delrapporten diskuterte prinsipielle sider ved å gi frivilligheten en slik rolle, i og utenfor krisetid, og oppgir fem læringspunkter. Læringspunktene inkluderer å sørge for at dialog med myndighetene om erfaringer fra informasjonsformidling er mulig, sørge for at det finnes en offentlig instans med ansvar for å oversette informasjon og tolketjenester, det er viktig med vedvarende kontakt mellom myndigheter og frivillige utenfor krisetider, vurdere innretning på tilskudd i lys av erfaringer fra pandemien og arbeide på måter som sørger for tillit i målgruppen.

Resultater og erfaringer

Det er levert forskningsrapport i henhold til mål for tiltaket.

Suksesskriterier/barrierer

Det er ikke identifisert suksesskriterier eller barrierer for tiltaket/forskningsprosjektet.

Vår vurdering av relevans

Gjennom tiltaket er det innhentet kunnskap om hvordan sivilsamfunnet kan spille en rolle med å nå ut til innvandrerbefolkning med informasjon, i og utenfor krisetider. Som del av oppdraget er tilskuddsordninger på området evaluert. Vi vurderer at tiltaket er av relevans for å støtte sivilsamfunnets arbeid med integrering, blant annet ved å frembringe kunnskap for utvikling av myndighetenes virkemidler overfor sivilsamfunnet. Tiltaket synliggjør også sivilsamfunnets innsats for integrering. Tiltaket har dermed relevans for strategiens mål.

6.7 Videreutvikle opplæringstilbud for brobygging

Status: Ikke gjennomført.

Formål/intensjon

Ulike opplæringstilbud som bidrar til dialog og inkludering skal videreutvikles med hensikt å bygge bro og formidle informasjon mellom innvandrere og den øvrige befolkningen. Opplæringstilbudene kan benyttes av personer og grupper, tros- og livssynssamfunn, skoler, helsestasjoner og ulike arbeidsplasser. Det skal utredes hvordan ulike opplæringstilbud kan utformes og innrettes, og om opplæringen kan gi formell kompetanse.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi, Bufdir, Hdir og RVTS.

Gjennomføring og organisering

Vi har ikke funnet at dette oppdraget er tildelt eller utført av noen aktører.

Resultater og erfaringer

Det er ingen resultater eller erfaringer knyttet til tiltaket.

Suksesskriterier/ barrierer

Det er ikke identifisert suksesskriterier eller barrierer knyttet til tiltaket.

Vår vurdering av relevans

Det er uklart hvilke opplæringstilbud tiltaket skal omhandle og det er vanskelig å peke på konkret relevans for strategiens hovedmål.

6.8 Øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner har vært forvaltet av IMDi og 20 utvalgte kommuner med høy innvanderandel. Tilskuddet har som mål å øke arbeids- og samfunnsdeltakelsen blant innvandrere og deres barn. Tilskuddet kan gis for å støtte prosjekter og tiltak på integreringsfeltet med formål å etablere lokale møteplasser, dialog og inkludering, informasjons og kvalifiseringstiltak som supplement til det offentlige tilbud, og forebyggende arbeid mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (Departementene, 2021, s. 46).

Tiltaket i strategien skal øke tilskuddet til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner. Det skal bidra til at flere lokale frivillige organisasjoner skal kunne søke om tilskudd. Hensikten er å støtte opp om økt frivillig aktivitet i flere kommuner og områder. Tiltaket skal stimulere til samarbeid mellom flere kommuner og lokale frivillige organisasjoner på integreringsfeltet, og bygge videre på den økte aktiviteten blant frivillige organisasjoner som er mobilisert under koronapandemien.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

I 2022 ble antallet kommuner som forvalter tilskuddet økt fra 20 til 40. Endringen innebar at kommunene nå forvalter omtrent 70 prosent av tilskuddsmidlene, og IMDi 30 prosent. Tidligere fordeling var 60 prosent til kommunene og 40 prosent på IMDi (IMDi, 2022; Arbeids- og inkluderingsdepartementet tildelingsbrev til IMDi 2024). IMDi har satt inn flere innsatser ved endringen av ordningen. Ifølge IMDis årsrapport for 2024 har direktoratet blant annet arrangert digitale informasjonsmøter for å gjøre kommunene bedre rustet til å forvalte tilskuddet og sikre at nye verktøy, rutiner og systemer for tilskuddsforvaltningen kom på plass. Ifølge tildelingsbrevene fra Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til IMDi i perioden 2021 – 2024, har også rammen for tilskudd til frivillige organisasjoner på integreringsfeltet økt. Videre ble ordningen i 2024 forskriftsfestet. Bakgrunnen for dette var behov for å gjøre regelverket mer tilgjengelig og presist (IMDi, 2024a).

Resultater og erfaringer

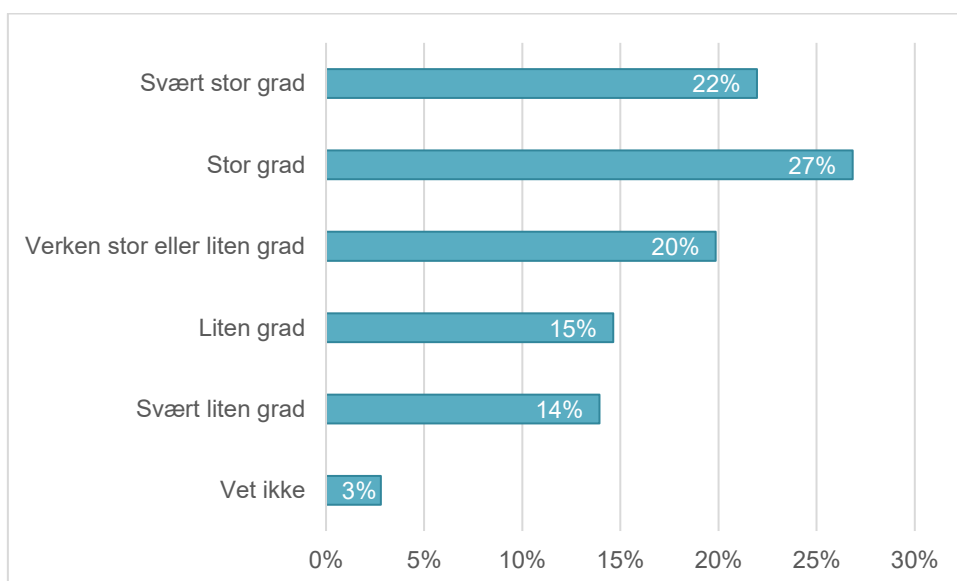
Ifølge IMDi årsrapport for 2024 innebar endringen fra 20 til 40 kommuner at antallet integreringstiltak som fikk støtte, økte fra 658 tiltak i 2021 til 949 tiltak i 2024. Videre økte rammen for tilskuddet med 31,4 millioner kroner fra 2021 til 2022. I 2021 var rammen på 96,2 millioner kroner og i 2022 på 127,6 millioner kroner. For 2023 og 2024 var rammen på 132,5 millioner kroner, altså en økning på 4,9 millioner kroner fra 2023 (Kunnskapsdepartementet tildelingsbrev IMDi 2021, Arbeids- og inkluderingsdepartementet tildelingsbrev IMDi 2022, 2023 og 2024).

Ifølge IMDi årsrapport 2025 har forskriftsfesting av ordningen ført til at forvaltningsprosessen med utlysning, tildeling og klagebehandling er forenklet. Videre har det bidratt til at tilskuddet ble lyst ut tidligere på året i 2025 enn tidligere, slik at tilskuddsmottakere får lengre tid til å gjennomføre prosjektet.

Spørreundersøkelsen viser at flertallet av organisasjonen *ikke* har kjennskap til tilskuddsordningen til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, verken den delen som er forvaltet av kommunen (79 prosent kjenner ikke til ordningen) eller den delen som er forvaltet av IMDi (89 prosent kjenner ikke til ordningen). Ser vi kun på organisasjonene i de 40 kommunene som forvalter tilskuddet er det likevel flere med kjennskap til ordningen. Her er det 73 prosent som *ikke* kjenner til tilskuddet (74 prosent blant de 20 nye kommunene i ordningen, og 73 prosent blant de opprinnelige kommunene). Omtrent 26 prosent av organisasjonene i forvaltningskommunene kjenner dermed til tilskuddsordningen. 15 prosent av organisasjonene i de opprinnelige forvaltningskommunene kjenner til tilskuddet, men har ikke brukt det, mens 11 prosent kjenner til tilskuddet og har brukt det. Det er kun én prosent som skiller nye kommuner og opprinnelige kommuner, også på de to siste kategoriene (kjennskap/ikke brukt er på 14 prosent blant nye kommuner, og kjennskap/brukt er på 12 prosent blant nye kommuner).

I spørreundersøkelsen svarer videre 49 prosent av organisasjonene i de 40 forvaltningskommunene at tiltaket i svært stor grad har bidratt til at de gjennomfører flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn. Av disse svarer 22 prosent i svært stor grad og 27 prosent i stor grad. Resultatet er presentert i figur 6-7.

Figur 6-7 I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktningsguide)? (N=287)

Vi har også intervjuet åtte kommuner som tildeler tilskuddet til integreringsarbeid i regi av frivilligheten, hvorav tre var nye i ordningen fra 2022. For alle kommunene er tilskuddet et av deres viktigste virkemidler for å stimulere til frivillighet i kommunen. I de tre kommunene som kom inn i ordningen fra 2022, beskriver informantene at tilskuddet har generert nye prosjekter i frivilligheten. Midlene bidrar også til at kommunene har knyttet nye organisasjoner til seg som viktige medspillere i integreringsarbeidet. En ansatt som jobber med tilskuddet beskriver at ved henvendelser fra organisasjoner i andre kommuner, som ikke kan søke om tilskudd, blir det ikke etablert samme grad av samarbeid som med organisasjonene som kan søke om tilskuddet.

Kommunene får, ved å tildele midler, en inngang til innvandrersamfunnsorganisasjoner de ellers har utfordringer med å nå. Gjennom å tildele midlene får kommunen en særlig mulighet til å gi anerkjennelse til og «se» de lokale innvandrersamfunnsorganisasjonene, men også øvrige organisasjoner, ifølge informantene. At midlene blir tildelt lokalt fører til at det er lav terskel for organisasjonene til å søke om midler, ifølge ansatte i kommunene.

En videre virkning som fremkommer i intervjuene, er økt bevissthet i kommuneorganisasjonen om frivillighetens innsats. I en av kommunene er det etablert en tverrfaglig gruppe som administrer tilskuddet. Med det erfarer ansatte at flere kommunale avdelinger har fått innsikt i frivillighetens arbeid for integrering. I tillegg gir det en helhetlig oversikt over det kommunale samarbeidet med frivillighet på tvers av ulike fagavdelinger, som hvilke organisasjoner som får støtte under ulike ordninger og hva midlene blir brukt til.

Samtidig tok det for to av kommunene et par år å få opp antallet organisasjoner som søkte, slik at ikke midler ble tilbakeført til IMDi. Fortsatt er det utfordrende å få med innvandrersamfunnsorganisasjoner i ordningen. Både blant nye kommuner i ordningen og de som har vært med over lengre tid er det også en gjennomgående erfaring at det er for lite midler avsatt til kommunene til å administrere ordningen. Dette er også et funn i tidligere evaluering av ordningen (ideas2evidence og Proba, 2024).

Suksesskriterier/barrierer

Økning av rammen for tilskuddet har ført til at aktivitetene frembrakt av tilskuddet har gått opp. Videre har antallet kommuner som bevilger tilskudd økt. For kommunene er forvaltningen av tilskuddet et av deres viktigste virkemidler for å stimulere til frivillighet lokalt. De nye kommunene i ordningen beskriver økt frivillig aktivitet i kommunen og et tettere samarbeid mellom kommune og frivillighet. Samtidig er det en gjennomgående erfaring at det ikke er tilstrekkelig midler til kommunene til å administrere ordningen.

Vår vurdering av relevans

Vi vurderer at hensikten om å støtte opp om økt frivillig aktivitet i flere kommuner og områder og støtte opp om samarbeid mellom kommune og frivillige organisasjoner er oppnådd. Tiltaket har med det høy relevans for å styrke lokalt integreringsarbeid.

6.9 Utvikle gode rammer for et mer strukturert og langsiktig samarbeid mellom staten og frivillige organisasjoner på integreringsfeltet

Status: Delvis gjennomført.

Formål/intensjon

Det skal oppfordres til å øke bruken av samarbeidsavtaler nasjonalt og lokalt. Samarbeidsavtaler med ulike typer relevante frivillige organisasjoner skal styrke innvandremiljøers rolle som ressurs på feltet.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

IMDi har etablert en informasjonsside på nett under fanen "Fagressurs for introduksjonsprogrammet". Siden har tittelen "Samarbeid med frivilligheten". Denne inkluderer informasjon om hvordan kommunene kan samarbeide med frivilligheten, hvorfor de bør samarbeide og områder med god effekt av samarbeid. På siden er det informert med en setning om at det er nødvendig med samarbeidsavtaler for å lykkes. Siden lenker også til undervisningsmateriell om frivillighet og fritid laget av Frivillighet Norge. Utover dette er det ikke gjennomført arbeid utover vanlig drift knyttet til å øke bruken av samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner.

Resultater og erfaringer

Det er etablert en informasjonsside på nett.

Suksesskriterier/barrierer

Det er ikke identifisert suksesskriterier for tiltaket.

Vår vurdering av relevans

Samarbeidsavtaler mellom frivilligheten og offentlige instanser kan være nyttige for å strukturere og formalisere samarbeidene. Samarbeidsavtaler vil kunne styrke og synliggjøre frivillighetens rolle, og kan dermed tenkes å kunne bidra til tiltakets formål om å styrke innvandremiljøer som ressurs. Slik formålet med tiltaket er formulert, er det likevel uklart hvordan avtalene konkret skal bidra til å styrke innvandremiljøers rolle. Eksempelvis er det ikke angitt hva som bør være hovedpunkter i avtalene. Det er også uklart hvem som inngår som "ulike typer relevante frivillige organisasjoner", og om det først og fremst er tenkt på innvandrersamfunnsorganisasjoner eller frivillige organisasjoner i bredere forstand. Dette kan med fordel tydeliggjøres for å gi tiltaket relevans opp mot strategiens formål.

6.10 Gjennomføre en evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Det skal lyses ut et evalueringssoppdrag for å se på formål, innretning, forenkling og forutsigbarhet i tilskuddsordningene. Evalueringen skal gi kunnskap om i hvilken grad disse er effektive virkemidler for å støtte opp under sivilsamfunnets bidrag i hele bredden av integreringsfeltet.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi.

Gjennomføring og organisering

IMDi lyste i 2023 ut midler til et forskningsprosjekt for å evaluere “Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner” og “Tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet”. ideas2evidence og Proba samfunnsanalyse ble tildelt oppdraget og gjennomførte evalueringen i perioden mai 2023 til mars 2024.

Resultater og erfaringer

ideas2evidence og Proba samfunnsanalyse leverte sin rapport i mars 2024. Evalueringen belyser utforming, forvaltning og måloppnåelse i de to tilskuddsordningene, og gir anbefalinger for videre innretning av tilskuddsordningene. For tilskudd til nasjonale ressursmiljøer på integreringsfeltet inkluderte anbefalingene at tilskuddet bør omgjøres til en søknadsbasert ordning, tilskuddet bør bli gitt over flere år og tildeling bør knyttes opp mot organisasjonenes kontaktflate med innvandrerbefolkningen. For tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivilligheten ble det funnet at forvaltningen ikke fungerte som tiltenkt, og det ble anbefalt at myndighetene vurderer å redusere den kommunale rammen og at IMDi forvalter en større del av midlene. Det ble også anbefalt justering i forvaltning av del C⁴⁰, og mulighet for å overføre midler til påfølgende år.

Suksesskriterier/barrierer

Det er ikke identifisert suksesskriterier i forbindelse med gjennomføring av forskningsprosjektet.

Vår vurdering av relevans

Tilskuddsordningene er sentrale virkemidler for å styrke frivillighetens arbeid for integrering, og det er viktig at ordningene er effektive og innrettet for høy måloppnåelse. Rapporten levert i tiltaket gir konkrete anbefalinger for å videreutvikle ordningene. Kunnskapen er dermed relevant for å forbedre forvaltning og måloppnåelse. I ettertid har regjeringen sendt forslag til endringer i tilskuddet til nasjonale ressursmiljøer på integreringsfeltet, i henhold til en del av anbefalingene i rapporten, på høring. Dette var fortsatt under behandling ved utarbeidelse av denne evalueringen. Vi vurderer at tiltaket har høy relevans for mål om å bedre rammebetingelser for frivilligheten, og for å styrke frivillighetens arbeid.

6.11 Arrangere nordisk konferanse om sivilsamfunnet og integrering

Status: Gjennomført

Formål/intensjon

Norge skal under Norges formannskap i Nordisk Ministerråd 2022 arrangere en konferanse om sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet, for å følge opp

⁴⁰ Del C: Forebygge negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap og styrke likestilling mellom kjønnene,

målsetningene i Nordisk Ministerråds handlingsplan og bidra til utveksling av kunnskap, erfaringer og nettverksbygging i Norden.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet og IMDi (IMDi).

Gjennomføring og organisering

Den 7. juni 2022 arrangerte Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet en nordisk konferanse om sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Hovedtemaer for konferansen var frivillige organisasjoners innsats for flyktninger ved store flyktningeankomster, i lys av ankomstene fra Ukraina. Programmet bestod av innlegg fra forskere, praksisfelt, sivilsamfunn og myndigheter, på tvers av de nordiske landene. Det var til sammen 11 faglige innlegg, inkludert "Sammenliknende perspektiv på sivilsamfunn og integrering i Norden" ved Nordregio, "Samhandling med sivilsamfunnet i et myndighetsperspektiv" ved IMDi og MUCF, og "Kommunenes samarbeid med frivilligheten" ved KS, Lørenskog kommune og Frivillighet Norge.

Resultater og erfaringer

Det er gjennomført konferanse om sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet i henhold til tiltaket.

Suksesskriterier/barrierer

Det er ikke identifisert suksesskriterier for tiltaket.

Vår vurdering av relevans

Tiltaket fremstår å ha relevans for å utvikle bedre samarbeid og rammebetingelser for hverdagsintegrering. Det bidrar også til å synliggjøre og løfte frem frivillighetens innsats. Vi vurderer derfor at det har relevans for strategiens mål.

6.12 Mobilisere sivilsamfunnet til å delta i internasjonalt samarbeid

Status: Delvis gjennomført.

Formål/intensjon

Formålet med tiltaket er å mobilisere sivilsamfunnet til å delta i internasjonalt samarbeid. HK-dir og Bufdir skal, sammen med andre aktører, jobbe for at deltakelsen fra sivilsamfunnet i EUs program for utdannings-, opplærings-, ungdoms- og idrettssamarbeid (Erasmus+), som Norge deltar i, øker gjennom programperioden. Bufdir og HK-dir skal også jobbe for at øvrige mål i regjeringens strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ for perioden 2021 - 2027 nås. Videre skal HK-dir mobilisere for økt deltakelse fra sivilsamfunnet i det nordiske utdanningssamarbeidet Nordplus.

Ansvar/aktører

HK-dir, Bufdir, Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet.

Gjennomføring og organisering

Det er ikke omtale av strategien eller tiltaket i tildelingsbrev til Bufdir og HK-dir for perioden. Fra HK-dir får vi opplyst at det derfor ikke er nødvendig å rapportere fra direktoratet om arbeidet med strategien. Samtidig jobber direktoratene med tildelte oppgaver fra regjeringens strategi for norsk deltakelse i Erasmus+, som da også er omtalt i tiltaket i strategien. Videre jobber direktoratene med å øke deltakelsen fra sivilsamfunnet. Dette er imidlertid ikke et arbeid som er igangsatt som følge av strategien. Bufdir rapporterer likevel å kjenne godt til strategien, og at deres arbeid samsvarer med målene i denne.

Resultater og erfaringer

Arbeidet for å mobilisere sivilsamfunnet til internasjonalt samarbeid inngår i direktoratenes ordinære arbeid og er forankret i regjeringens strategi for norsk deltakelse i Erasmus+.

Suksesskriterier/barrierer

Selv om tiltaket fremstår å bli gjennomført uavhengig av strategien, bygger mandatet i strategien opp om målene gitt i regjeringens nasjonale strategi. Strategien kan dermed sies å bidra til samsvarende mål på området.

Vår vurdering av relevans

Tiltaket støtter opp om allerede igangsatt arbeid for å mobilisere sivilsamfunnet til å delta internasjonalt. Samtidig gir det ikke addisjonalitet, altså å tilføre noe utover arbeidet som uansett ville blitt gjennomført. Tiltaket er ikke nevnt i tildelingsbrev til direktoratene, og det er ikke gjort et eget arbeid for dette tiltaket som del av strategien.

7 Gjennomføring av strategien

I strategiens siste kapittel fremgår det at Kunnskapsdepartementet (nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet) skal ha det overordnede ansvaret for oppfølging av strategien, i samarbeid med de involverte departementene. De enkelte departementene skal samarbeide med sine direktorater om oppfølging av enkelttiltak.

IMDi skal ha et særlig ansvar for koordinering og samhandling med sivilsamfunnet, kommuner og andre direktorater om flere av strategiens tiltak. Det er knyttet to tiltak til gjennomføringen av strategien, jamfør tabell 7-1.

Tabell 7-1 Tiltak knyttet til gjennomføring av strategien

Tiltak	Ansvarlig departement/ direktorat	Status
Etablere ungdomspanel og referansegruppe	Kunnskapsdepartementet Arbeids- og inkluderingsdepartementet IMDi	Gjennomført
Følgeevaluering av hvordan strategien og tiltakene iverksettes	Kunnskapsdepartementet Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi	Gjennomført

7.1 Etablere ungdomspanel og referansegruppe

Status: Gjennomført.

Formål/intensjon

Et ungdomspanel skal legge til rette for at ungdom kan medvirke i beslutningsprosesser og delta som reelle aktører. Ungdomspanelet skal følge arbeidet med tiltak i strategien, gi innspill til integreringspolitikken og IMDis integreringsarbeid.

En referansegruppe sammensatt av representanter fra sivilsamfunnet skal følge arbeidet med å gjennomføre strategien og komme med innspill til myndighetenes arbeid.

Ansvar/aktører

IMDi.

Gjennomføring og organisering

Det utpekes to ansatte i IMDi som følger opp og tilrettelegger for ungdomspanelet og referansegruppen.

Ungdomspanelet har 13-14 plasser til ungdom i alderen 13 til 25 år. Panelet rekrutterer nye deltakere årlig. Rekrutteringen skjer via sosiale medier, kommuner og fylkeskommuners ungdomsråd. Det er et mål at medlemmene i panelet har spredning i alder, bakgrunn, bosted, og både inkluderer ungdom som selv har innvandret til Norge og ungdom som er født i Norge av foreldre som har innvandret. Ungdomspanelet møtes til samlinger fire ganger i året, hvor de treffer ansatte i IMDi og AID, setter seg inn i aktuell tematikk og løfter egne saker.

Referansegruppe for sivilsamfunn ble etablert i mars 2023 og eksisterte ut 2024. Referansegruppens mandat var å følge strategien og å gi innspill til regjeringens årlige nasjonale integreringskonferanse.

Referansegruppen besto av representanter fra nasjonale ressursmiljøer, organisasjoner med intensjonsavtale med IMDi og innvandrersorganisasjoner som representerer kjønn, alder, etnisitet, funksjonsvariasjon, seksuell orientering m.m. Det ble vektlagt kjønnsbalanse og geografisk tilknytning blant deltakerne i referansegruppen. Referansegruppen ble satt sammen av representanter fra 14 organisasjoner, hvorav 12 innvandrersorganisasjoner og to landsdekkende paraplyorganisasjoner⁴¹. IMDi foreslo en sammensetning av organisasjoner basert på kjennskap gjennom tilskuddsordninger og gruppen ble godkjent av AID.

Resultater og erfaringer

Ungdomspanelet

Ungdomspanelet har ikke fulgt arbeidet med strategien.

Panelet har bidratt med innspill til prosesser for å styrke barn og unges deltakelse og sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Ungdomspanelet har bidratt til å løfte temaet «barn og unge», styrket medvirkning internt i IMDi og panelet fremmer temaer barn og unge er opptatt av inn i IMDis integreringsarbeid.

Ungdomspanelet er blitt synlig og mye brukt i IMDi og også av andre direktorater og organisasjoner. Innspill fra ungdomspanelet deles med frivilligheten og kommuner gjennom møter, informasjonsbrev, samt i høringer.

Referansegruppe for sivilsamfunnet

Referansegruppen møttes fem ganger totalt, hvorav én samling med fysisk oppmøte og fire som digitale samlinger på Teams.

Referansegruppen fikk forelagt temaer de skulle kommentere og gi innspill til utfra hva IMDi og AID ønsket. Referansegruppen fikk strategien presentert, og det ble henvist til strategien i gruppens møter. Referansegruppen deltok på to nasjonale integreringskonferanser.

Suksesskriterier/barrierer

Det er ikke identifisert særlige suksesskriterier eller barrierer.

Vår vurdering av relevans

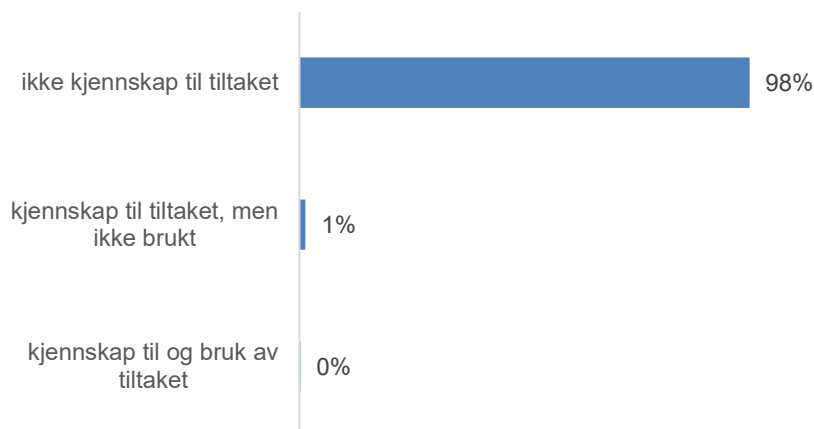
Det synes ikke som om ungdomspanelet har kjennskap til eller har fulgt arbeidet med tiltakene i strategien. De har imidlertid gitt innspill til prosesser knyttet til enkelttiltak og øvrige prosesser i IMDis integreringsarbeid.

Blant de frivillige organisasjonene er det svært lav kjennskap til ungdomspanelet. Figur 7-1 viser at 98 prosent oppgir at de ikke har kjennskap til panelet, og figur 7-2 indikerer at tiltaket har hatt moderat relevans for å oppnå hovedmålene i strategien.

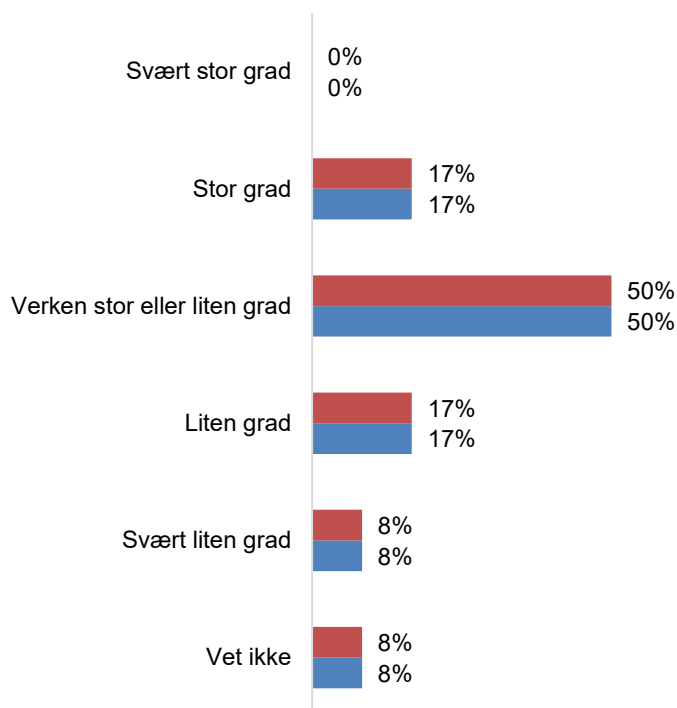
⁴¹ Deltakere fra innvandrersorganisasjoner var: Abloom, FIDA (Forum for integrering og dialog i Agder), Flerkulturelt forum Tromsø, Interkulturell Kvinne Gruppe, Internasjonal velferdsforening Trøndelag, Minotenk - Minoritetspolitisk tenketank, MiRA Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn, 'Polsk Dialog', Skeiv Verden Oslo og Viken, Telemark innvandrerråd, Ukrainsk forening Øst-Norge og Vestland innvandrerråd. I tillegg er Norges frivilligsentraler og Landsrådet for norske barne- og ungdomsforeninger deltakere i referansegruppe (referert i intervju med kontaktperson for referansegruppen i IMDi, 14.8.25)

Ungdomspanelet og referansegruppen representerer innvandrerbefolkningen og kan fungere som viktige bindeledd mellom sivilsamfunnet og IMDis integreringsarbeid. Slik sett vurderer vi at tiltakene i noen grad kan bidra til å oppnå hovedmålene i strategien.

Figur 7-1 Grad av kjennskap til og bruk av IMDis Ungdomspanel. N: 5103.

Figur 7-2. Resultater av IMDis ungdomspanel. N: 12.

■ I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktningguide)?

■ I hvilken grad har disse tiltakene bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen (som deltakere, frivillige eller medlemmer)?

7.2 Følgeevaluering av hvordan strategien og tiltakene iverksettes

Status: Gjennomført, med noen endringer.

Formål/intensjon

Gjennomføring av strategien skulle følgeevalueres og forskningsoppdraget skulle gi midtveisrapporter med innspill til nødvendige justeringer underveis i implementeringen. Følgeevalueringen skulle også gi kunnskap om iverksetting og resultater av utvalgte tiltak og bidra til et kunnskapsgrunnlag om hvilke resultater som ble oppnådd i løpet av strategiperioden.

Ansvar/aktører

Kunnskapsdepartementet/Arbeids- og inkluderingsdepartementet, IMDi

Gjennomføring og organisering

IMDi lyste ut forskningsoppdraget «Evaluering av strategien for hverdagsintegrering EVA-HVER» i mars 2025. Proba samfunnsanalyse og ideas2evidence fikk oppdraget og hadde oppstartsmøte med IMDi i juni. IMDi oppga at evalueringen ikke ble lyst ut tidligere på grunn av utsettelse og kapasitetsårsaker. Siden strategiperioden var over i 2024, ble evalueringen hovedsakelig tilbakeskuende. Evalueringen undersøker i hvilken grad tiltakene i strategien har bidratt til å oppnå strategiens hovedmål, og peker på suksesskriterier og barrierer. Videre gir evalueringen anbefalinger for videre politikktutvikling for sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet.

Resultater og erfaringer

Proba og ideas2evidence gjennomførte evalueringen høsten 2025 og leverer endelig rapport til IMDi i januar 2026. Rapporten presenterer gjennomføringen av samtlige tiltak i strategien og gir anbefalinger til videre politikktutvikling og tiltak for å styrke sivilsamfunnets rolle i integreringsarbeidet.

Suksesskriterier/barrierer

Fordi evalueringen ikke ble en følgeevaluering, var det ikke mulighet til å gi midtveisrapporter om funn og innspill til justeringer i tiltak underveis i implementering av strategien.

Vår vurdering av relevans

Sluttrapporten for evalueringen peker på tiltak som har fungert godt og mindre godt for å oppnå de tre hovedmålene i strategien og for økt hverdagsintegrering i det norske sivilsamfunnet, og er slik sett relevant for videre arbeid på feltet.

8 Resultater og måloppnåelse

Dette kapitlet oppsummerer resultat- og måloppnåelse i strategiperioden. Vi oppsummerer hvilke tiltak som er gjennomført, samt hvilke erfaringer relevante aktører (frivillige organisasjoner og kommuner) har hatt med de ulike tiltakstypene. Videre belyser vi hvilke konkrete og målbare resultater tiltakene har ført til for strategiens tre hovedmål.

Gjennomgangen i kapitlene 4, 5, 6 og 7 viser at en del av tiltakene ikke er blitt gjennomført, er gjennomført på en annen måte enn det strategien la opp til, eller i stor grad er integrert i direktoratenes ordinære arbeid. Når vi vurderer strategien og tiltakenes resultat- og måloppnåelse, er det utfordrende å isolere virkningene av tiltakene fra virkningene av to store hendelser som sammenfalt med strategiperioden, og som har hatt betydelig innvirkning på sivilsamfunnet. Både koronapandemien og Russlands fullskala invasjon av Ukraina, som blant annet førte til et stort antall flyktninger til Norge, mobiliserte sivilsamfunnet og frivilligheten. Dette bidro til at offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt, fikk økt bevissthet om frivillige organisasjoners sentrale rolle i integreringsarbeidet og deres rolle i informasjonsformidling overfor innvandrerbefolkningen.

8.1 Gjennomføring av tiltakene i strategien

8.1.1 Flere med innvandrerbakgrunn deltar i sivilsamfunnet

Tiltakene under strategiens hovedmål 1 har alle blitt gjennomført (se kapittel 4), selv om to av dem, *Støtte opp om initiativ som bidrar til styrket fellesskap i nærmiljøet* og *Bidra med kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger*, hadde blitt gjennomført uavhengig av strategien for hverdagsintegrering.

FoU-prosjektene om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet og mangfoldig rekruttering til frivilligheten har gitt ny innsikt i forskjeller i deltakelse mellom grupper, barrierer og motivasjon for deltakelse, og anbefalinger til tiltak for økt rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn til organisasjonslivet.

IMDi har formidlet kunnskapen på flere arenaer, inkludert kommuner og organisasjoner, og har brukt kunnskapen til å styrke eget arbeid. Likevel er spredningen til feltet fortsatt begrenset og det er usikkert hvor mye av den nye kunnskapen som har blitt omsatt til konkret handling i organisasjonene. Denne evalueringen viser at det generelt er utfordringer knyttet til å formidle resultater fra FoU-prosjekter på en måte som faktisk når frem til målgruppene, særlig gjennom tradisjonelle kanaler som konferanser og webinarer.

Vi vurderer forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet som relevant for målet om økt deltakelse i strategien, og spørreundersøkelsen tyder på at forskningsformidling kan bidra til at organisasjoner gjennomfører flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn. Samtidig er forskningen lite kjent blant organisasjonene. En del av organisasjonene som har brukt kunnskapen, mener selv at det har bidratt til gjennomføring av flere aktiviteter for innvandrere.

Prøveordningen for små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet har bidratt til kompetanseheving og styrket nettverk for deltakerorganisasjonene. Mentorordningen og tilskuddet har styrket organisasjonene. Prøveordningen kan ha relevans og nytte også for andre organisasjoner og kommuner som ønsker å støtte og ha kontakt med innvandrerorganisasjoner i sitt integreringsarbeid. Prøveordningen for støtte har

imidlertid vært ressurskrevende for IMDi, som hadde en tettere og mer omfattende oppfølging av tilskuddsmottakerne enn vanlig. Ikke minst ble mange etablerte organisasjoner involvert som mentorer, og fikk økonomisk kompensasjon for dette fra IMDi. Samtidig deltok et relativt lavt antall små og nystartede organisasjoner, og ordningen har derfor krevd relativt store ressurser.

Tilskuddet til initiativer for styrket fellesskap i nærmiljøet har trolig medført nye og flere initiativer, særlig innen idrett og kultur.

Tiltaket for å gi lokale klubber og foreninger økt kompetanse og verktøy har hovedsakelig bestått i å videreutvikle og formidle Bufdirs eksisterende veileder for arbeid med barn i fattige familier. Selv om dette tiltaket er forholdsvis kjent blant organisasjonene sammenlignet med andre tiltak, viser surveyen at de fleste organisasjoner ikke kjenner til eller bruker veilederen, og det er vanskelig å dokumentere konkrete resultater for økt inkludering.

Samlet sett har tiltakene *bidratt* til målet å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn. Dette har skjedd gjennom økt kunnskap og kompetanse, og ved styrking av organisasjoner og aktiviteter på integreringsområdet. Evalueringen gir likevel ikke grunnlag for å konkludere med at tiltakene direkte har ført til økt deltakelse, og det er fortsatt utfordringer knyttet til spredning og overføring av kunnskap og informasjon til praksisfeltet.

8.1.2 Løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering

Vår gjennomgang av arbeidet med dette målområdet (se kapittel 5) viser at kun **ett av de syv tiltakene er gjennomført, tre er delvis gjennomført, og tre er ikke gjennomført.**

Tiltaket vi har vurdert som gjennomført, er å *legge til rette for at flere kan bidra som norsktrenere*. IMDi oppgir gjennom tildelingsbrev og årsrapporter at det er jobbet med tiltaket, og ifølge IMDis årsrapport fra 2022 har 11 organisasjoner fått støtte til å gi opplæring til frivillige norsktrenere. IMDi har også jobbet med å gjøre HK-dirs nettside om norsktrening kjent. Behovet for norsktrenere har økt kraftig de siste årene, og tilbudet ser i stor grad ut til å ha økt i takt med etterspørselen. Det er utfordrende å gi et presist estimat på hvor mange personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt på norsktreningsarrangementer i frivillig regi de siste årene, og hvor mye bedre de har blitt i språket (Proba, 2023). Men i rapporten fra Proba om norsktrening oppgir de fleste deltakerne at de i stor grad er fornøyde med tilbudet om norsktrening i frivillig regi, og at de opplever at denne norsktreningen har vært viktig for deres språklige progresjon. Norsktrening er i rapporten dessuten fremhevet som å ha viktige bieffekter, som at deltakere og frivillige får utvidet sine sosiale nettverk, og at de gjennom norsktreningen lærer om det norske samfunnet.

Oversikten som IMDi har laget over *frivillige organisasjoner som har tilbud knyttet til livsmestring*, er et eksempel på at et tiltak er igangsatt, men ikke gjennomført. Oversikten ligger hos AID, og den legger grunnlag for at departementet og IMDi senere kan utarbeide målrettede tiltak for å styrke organisasjonenes bidrag på feltet.

Tiltaket der *frivillige organisasjoner og kommuner skal informeres om asylkjeden og bosetting* har ikke blitt identifisert i tildelingsbrev eller lignende. Det er allikevel slik at IMDi, UDI og kommunene kontinuerlig jobber med å informere frivillige organisasjoner om asylkjeden, bosetting og andre integreringsrelevante temaer. Dette tiltaket anser vi derfor som delvis gjennomført. Tiltaket der IMDi skal ta initiativ til å utarbeide oversikter over frivillige organisasjoner og tiltak i kommunene, ser ikke ut til å ha blitt fulgt opp.

8.1.3 Bedre samarbeid og rammebetingelser

Vår gjennomgang av dette målområdet (kapittel 6) viser at **av til sammen tolv tiltak, er ni gjennomført, to er delvis gjennomført og ett er ikke gjennomført.**

Det mest målbare resultatet knyttet til målet om å skape bedre samarbeid og rammebetingelser for integreringsarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner og frivillige organisasjoner, er tiltaket om å *øke tilskuddet til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*. Tilskuddet ble økt fra 106 millioner kroner i 2021 til 132,5 millioner kroner i 2024. 20 kommuner ble, i tillegg til de opprinnelige 20, gitt forvaltningsansvar for tilskuddsordningen, og fordelingen mellom IMDi og kommunene ble endret fra 40 prosent til 30 prosent til IMDi. Økningen av tilskuddet har gitt en betydelig styrking av aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner⁴² og økt samarbeid mellom lokale frivillige organisasjoner og kommuner. Antallet integreringstiltak som fikk støtte, økte fra 658 tiltak i 2021 til 949 tiltak i 2024⁴³.

Andre målbare og konkrete resultater fra disse tiltakene er en (internt tilgjengelig) *kartlegging av tilgang til lokaler* i de 40 forvalterkommunene, omstrukturering av og flere *eksempler på godt integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner på IMDis «Lær av andre»-nettsider*, tre *filmer* til bruk i påvirkningsarbeid overfor kommuner og frivillige organisasjoner, ni *regionale integreringskonferanser* og *forskningsrapportene* «Frivillige organisasjoner og integrering – utredning av kompetansesenter for frivillig innsats» (2022), «Frivilligheten som informasjonsformidler til innvandrerbefolkningen» (2024), «Informasjon til innvandrerbefolkningen i krisetid» (2023), «Informasjon til innvandrerbefolkningen i krisetid» (2023), og «Evaluering av IMDis tilskuddsordninger på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner» (2024).

8.1.4 Gjennomføring av strategien

Som følge av strategien har IMDi etablert et *ungdomspanel*. Ungdomspanelet har fire årlige samlinger, medvirker i IMDis integreringsarbeid, deltar i referansegrupper, deltar på konferanser og gir innspill på forespørsel fra andre aktører. Strategien har også ført til etablering av *referansegruppe for sivilsamfunn*, men det er uklart om denne gruppen videreføres.

Et siste tiltak i strategien var å gjennomføre en *følgeevaluering* av strategien og iverksetting av tiltakene. Resultatet av dette tiltaket er denne evalueringen, som rett nok ikke er en følgeevaluering, men en tilbakeskuende sluttevaluering.

8.2 Relevante aktørers erfaringer med ulike tiltak

Frivillige organisasjoner og kommuner som vi har intervjuet, har generelt få erfaringer med tiltakene i strategien. I det følgende oppsummerer vi deres erfaringer med ulike typer tiltak.

⁴² Oppdrag 2025-04. Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet (2021-2024). Notat fra IMDi til AID oversendt til Proba juni 2025.

⁴³ IMDis årsrapport for 2024, hentet her: https://www.imdi.no/globalassets/rapporter/2024/nynorsk_imdis-arsrapport-2024--14.03.2025_.pdf

8.2.1 Informasjons- og kompetansetiltak

Med informasjons- og kompetansetiltak mener vi tiltakene om å bidra med kompetanse og verktøy til lokale klubber og foreninger (Bufdirs veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier), informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden, bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med, idébanken på IMDis nettsider og IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet.

De frivillige organisasjonene som oppga at de hadde benyttet seg av informasjons- og kompetansetiltak, oppgir at de har brukt tiltakene som kunnskapsgrunnlag i sitt aktivitetstilbud og som bakgrunn for søknads- og rapporteringsarbeid.

Noen av de frivillige organisasjonene trekker frem at informasjonstiltakene har gjort dem mer bevisste på utfordringer knyttet til utenforskap, fattigdom og deltakelse, som økonomiske, språklige og kulturelle barrierer. Noen mener tiltakene har ført til bedre samarbeid med kommuner, Nav, skoler og andre frivillige organisasjoner.

Enkelte kommuner kjenner til IMDis «Lær av andre»-sider og har sett dit for inspirasjon. De oppgir at informasjon om asylkjeden og bosetting har vært knyttet til ordinær dialog med IMDi og UDI og i stor grad har handlet om flyktninger fra Ukraina.

8.2.2 Økonomiske tiltak

De økonomiske tiltakene i strategien er å styrke samhandlingen mellom UDI og IMDi om tilskuddsordninger for aktiviteter for beboere i asylmottak, å øke størrelsen på IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, å mobilisere sivilsamfunnet til deltakelse i Erasmus+ og å oppfordre til bedre tilgang på offentlige lokaler.

Flere frivillige organisasjoner beskriver at økonomiske tilskudd gjør det mulig å inkludere flere barn og unge med innvandrerbakgrunn i idrett og kultur, og flere voksne innvandrere i aktiviteter og møteplasser.

En del frivillige organisasjoner gir uttrykk for at kommunale og statlige tilskudd er avgjørende for å drifte aktiviteter, men at nivået på støtten ofte er for lavt til å gi varig effekt. Driftsstøtte nevnes som essensielt for å opprettholde aktivitet. Av negative erfaringer nevnes at prosjektstøtte gir lite kontinuitet og at søknadsprosessene oppleves som tidkrevende for små organisasjoner. Enkelte lar være å søke fordi de ikke har kapasitet til å følge opp søknad og rapportering. Noen peker på at ordningene er for lite kjent og ikke når frem til alle som kunne hatt nytte av dem.

Kommunene mener at tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner er viktig for kontakt og samarbeid med sivilsamfunnet. Gjennom ordningene får kommuner og organisasjoner kjennskap til hverandre, skaper nye prosjekter og initiativer og inviterer hverandre med på aktiviteter, prosjekter og markering av merkedager.

8.2.3 Øvrige tiltak

De regionale integreringskonferansene og etableringen av IMDis ungdomspanel og referansegruppen for sivilsamfunn er samarbeidstiltakene i strategien.

Flere av de frivillige organisasjonene som har besvart spørreundersøkelsen, sier at nettverksbygging og erfaringsutveksling har vært verdifullt. De sier at de har fått nye kontakter, inspirasjon, tips og ideer på konferansene. Innblikk i andres arbeid med inkludering og integrering gir både ny kunnskap og bekreftelse på viktigheten av eget arbeid. Enkelte forteller at de har etablert nye samarbeid og laget felles arrangementer med andre aktører.

Noen utfordringer og begrensninger nevnes også. Flere mener at det ofte 'blir med' inspirasjon og nettverksbygging og at det er vanskelig å overføre dette til det daglige arbeidet. Noen peker på at selv om de får gode ideer, mangler de kapasitet og økonomi til å realisere dem. Noen peker på at målgruppen selv – innvandrere - er lite til stede på arrangementene, og at arenaene samler de som allerede er engasjerte i tematikken. De påpeker at det kan være vanskelig å nå ut til nye miljøer og aktører som kan bidra til å gjøre en forskjell.

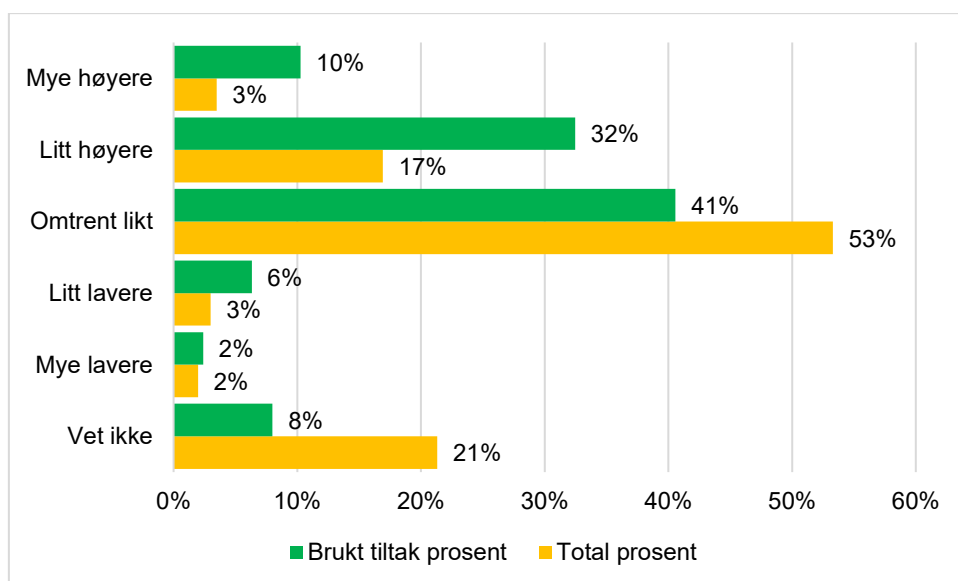
Få fra kommunene oppgir at de har deltatt på IMDi's regionale integreringskonferanser eller har konkrete erfaringer fra dem. Enkelte har imidlertid deltatt på konferanser i regi av IMDi om bosetting eller om tilskuddsforvaltningen.

8.3 Tiltakenes bidrag til å nå hovedmålene i strategien

8.3.1 Innvandreres deltakelse i frivillige organisasjoner

I spørreundersøkelsen blant frivillige organisasjoner har vi undersøkt organisasjonenes egne opplevelser av hvorvidt deltakelsen fra personer i innvandrerbefolkningen har endret seg fra 2021, da strategien ble lansert, og frem til i dag. I figur 8-1 viser vi organisasjonenes samlede vurderinger av spørsmålet, og vurderinger blant organisasjoner som har brukt noen av tiltakene i rapporten.

Figur 8-1 Sammenlignet med 2021, hvordan er deltakelse fra barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn i organisasjonen i dag? (n=4502, totalt; n=838, brukt tiltak)

Samlet ser vi at **de aller fleste, henholdsvis 53 prosent totalt og 41 prosent av de som har brukt tiltak, vurderer at situasjonen i dag er omtrent lik når det gjelder deltakelse fra personer i innvandrerbefolkningen.**

Blant de som har brukt ett eller flere tiltak ser vi en betydelig forskjell i andelen som mener deltakelsen er litt eller mye høyere (43 prosent), sammenlignet med utvalget som helhet (20 prosent). Dette kan tyde på at noen av tiltakene har bidratt til å øke deltakelsen, men også at organisasjonene som har brukt tiltak mer generelt, er i målgruppen for slike tiltak og driver med det som kan omtales som 'integreringsaktiviteter.'

Det er også interessant å merke seg at flere av organisasjonene som oppgir å ha brukt ett eller flere av tiltakene, også oppgir at deltakelsen blant personer i innvandrerbefolkningen er litt eller mye lavere (9 prosent), sammenlignet med utvalget for øvrig (5 prosent). Det er vanskelig å si hva dette kan tilskrives, men det kan tenkes at organisasjoner i utvalget for øvrig ikke har hatt et integreringsfokus, og dermed heller ikke oppfatter at de har «mistet» deltakere i målgruppen.

Blant gruppen som har brukt tiltak, har vi sett nærmere på hvilke tiltak de som oppgir å ha litt eller mye høyere deltakelse har benyttet seg av, jmfør tabell 8-1. Her tar vi høyde for at en organisasjon kan ha brukt flere tiltak, og at det dermed er synergier som ikke fanges opp mellom disse.

Tabell 8-1 Tiltak brukt av organisasjoner som har litt eller mye høyere deltakelse

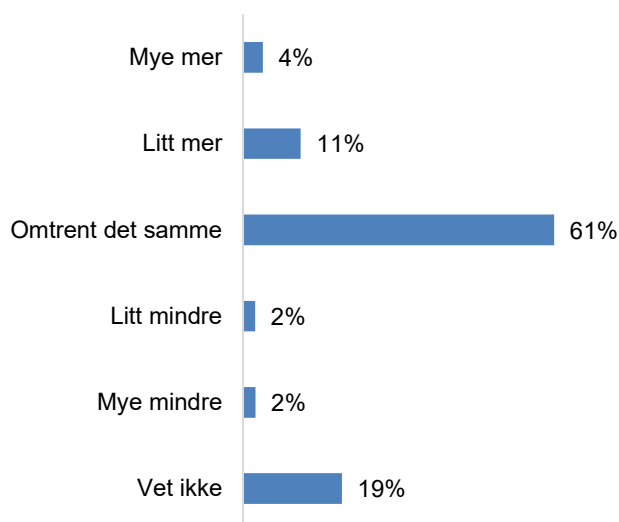
Tiltak	Antall organisasjoner som har brukt tiltaket
Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	209
IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	111
Bufdirs veileder «Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier»	81
Regionale konferanser der stat, fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner møtes	75
Informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden, bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med	63
Tilskudd fra UDI eller IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak	51
Øke tilgang på offentlige lokaler	51
IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet	33
IMDis nettside "Lær fra andre" på www.imdi.no med ulike eksempler på tiltak for integrering	32
Driftsstøtte til regionale eller lokale innvandrersorganisasjoner	28
Erasmus+-prosjekt med inkluderingsfokus	15
IMDis ungdomspanel	4

Tabell 8-1 viser at klart flest, 209 organisasjoner, oppgir å ha brukt kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid, etterfulgt av IMDIs tilskuddsordning til integreringsarbeid (111 organisasjoner). Bufdirs veileder er benyttet av 81 organisasjoner som rapporterer en økning av deltakelse fra personer i innvandrerbefolkningen, mens 75 oppgir at de har brukt – forstått som deltatt på – regionale konferanser.

8.3.2 Frivillige organisasjoners integreringsinnsats

I spørreundersøkelsen til frivillige organisasjoner fikk respondentene spørsmål om hvor mye de jobber med aktiviteter for å fremme integrering, sammenliknet med situasjonen i 2021, jamfør figur 8-2.

Figur 8-2 Sammenlignet med 2021, hvor mye arbeider organisasjonen i dag med integreringsaktiviteter? N: 4446

Figur 8-2 viser at et flertall oppgir at de arbeider med slike aktiviteter på omtrent samme måte, altså at det ikke har vært noen vesentlige endringer i perioden. 11 prosent oppgir at de jobber litt mer med dette, og en ikke ubetydelig andel – 19 prosent – oppgir at de ikke vet.

Organisasjoner som oppgir at de har *bedre muligheter* i dag enn i 2021, oppgir at de opplever en styrking av kapasitet, kompetanse og nettverk. Flere opplever at de har bedre samarbeid med kommunen, andre organisasjoner og næringsliv, og sier at de blir mer hørt og verdsatt i dialogen med offentlige aktører. Noen forteller om nye og mer profesjonelle tiltak, egne ansatte, dedikerte ressurspersoner, strategiske planer for mangfold og inkludering og utvikling av nye møteplasser og aktiviteter. Noen opplever at integrering og inkludering får mer oppmerksomhet enn tidligere, for eksempel ved at mangfold og inkludering er løftet inn i styrende dokumenter og handlingsplaner. Noen peker på at offentlige signaler og prioriteringer gir legitimitet til innsatsen, og at frivilligheten i større grad ses på som en viktig samarbeidspartner for det offentlige.

Enkelte organisasjoner forteller om motstand eller lav interesse for integreringsinitiativer og tiltak for inkludering av innvandrere i organisasjonen, fra deler av medlemsmassen eller fra lokalsamfunnet. Noen opplever at økt deltakelse blant personer med innvandrerbakgrunn lar vente på seg.

Organisasjonene som opplever at de har bedre muligheter til å arbeide med integrering i dag enn i 2021, viser til egne strategier for mangfold, inkludering og rekruttering, lokale handlingsplaner, intern gjennomgang av rutiner, at de har satt inkludering høyere på agendaen internt og nye samarbeid med skoler og andre offentlige instanser. Noen peker på at økte midler er årsaken til økt kapasitet i organisasjonen, for eksempel gjennom ansettelser, utvidede lokaler og flere aktivitetstilbud.

Ingen nevner strategien eller tiltak i strategien som årsak til positive endringer i strategiperioden.

Organisasjoner som opplever å ha *dårligere mulighet* til å gjøre en innsats for integrering nå enn i 2021, knytter dette til kutt i offentlige tilskudd, kutt i driftsmidler, at det er blitt vanskeligere å få støtte fra flere ordninger og at noen støtteordninger er blitt mer uforutsigbare. Organisasjonene nevner videre at det er vanskelig å rekruttere «ildsjeler» og frivillige som vil påta seg ansvar over tid. Enkelte organisasjoner mener at behovene 'der ute' har blitt mer komplekse, og at det offentlige ikke arbeider på frivillighetens premisser.

8.4 Perspektiver fra kommunene

Fra intervjuene med kommuner er vårt inntrykk at samarbeid med frivillige organisasjoner har fått høyere status og høyere prioritering i strategiperioden. Intervjupersonene fra kommuner knytter dette til erfaringer fra koronapandemien, krigen i Ukraina, dyrtid, og tidligere flyktningeankomster, for eksempel fra Syria. I tillegg forteller flere at når kommunen har begrenset kapasitet og økonomi, er samarbeid med frivilligheten en måte å 'få til mer' på. Flere viser til at samarbeid med frivillig sektor er en forutsetning for å lykkes med å nå ut til ulike målgrupper og å drive meningsfulle aktiviteter.

Flere kommuner er opptatt av at tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner er ett av de viktigste virkemidlene for å stimulere til integreringsinitiativer. Midlene brukes for å støtte og initiere samarbeid med frivillige organisasjoner. Flere nevner at tilskuddene gir rom for å støtte både etablerte og nye tiltak, og at det har vært et økt fokus på å inkludere innvandrersorganisasjoner på lik linje med andre frivillige aktører. I noen kommuner er det opprettet egne stillinger som «frivillighetskoordinator», «spesialkonsulent for integrering» eller «migrasjonsrådgiver» for å koordinere og styrke samarbeidet mellom kommunen og frivillig sektor. Dette har ført til økt bevissthet og mer målrettet innsats både blant ansatte og politikere i kommunen og i frivillige organisasjoner.

Gjennom intervjuene ser vi at samhandling mellom kommuner og frivillig sektor kjennetegnes av betydelig vilje til samarbeid, men også av fragmentert organisering, personavhengighet og varierende grad av struktur. I flere kommuner er samarbeidet uformelt og preget av enkeltpersoners engasjement, både på kommunal og frivillig side. Andre kommuner har tydeligere strukturer for samhandling, dedikerte stillinger og tverrfaglige grupper, nettverk og samarbeidsarenaer mellom kommunale tjenester og frivillige organisasjoner. Det gir tydeligere kontaktpunkter, bedre oversikt over det lokale tilbudet og mer systematisk bruk av frivilligheten i integreringsarbeidet.

Integreringstjenesten har sine lovpålagte oppgaver, og frivilligheten utvikler aktiviteter og møteplasser, men det mangler ofte en tydelig aktør med ansvaret for å binde disse sammen over tid. Der slike bindeledd finnes, ser de ut til å være avgjørende for at frivillighet blir en integrert del av kommunens helhetlige integreringsarbeid og ikke et parallelt spor.

Strategien er ikke kjent, og de øvrige tiltakene nevnes ikke som årsak til at frivillige organisasjoners rolle er blitt større. Likevel peker mange kommuner på at praksisen og samarbeidsformene som strategien beskriver, i stor grad er gjennomført i det faktiske arbeidet.

8.5 I hvilken grad og hvordan har tiltakene bidratt til økt samarbeid eller nye samarbeidsformer mellom aktørene på feltet?

Frivillige organisasjoner fremhever tilskudd og økonomisk støtte fra det offentlige som det viktigste tiltaket, og noe som blant annet har medført økt samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommunene.

Organisasjonene har blitt mer bevisste på betydningen av samarbeid, og flere har styrket egen kompetanse på inkludering og nettverksbygging. Erfaring fra tidligere prosjekter, pandemien og deltakelse i forskjellige nettverk har ellers gjort organisasjonene mer åpne for samarbeid.

I kommuneintervjuene forteller de fleste at de enten ikke har kjent til strategien i det hele tatt, eller at de kun har hatt overfladisk kjennskap til den. Mange sier at de først leste strategien i forbindelse med at de skulle intervjues, og at det derfor er vanskelig å peke på konkrete endringer som følger direkte av den.

Mange peker på at det har skjedd en profesjonalisering, bevisstgjøring og systematisering av samarbeidet med frivillig sektor de siste årene, men at dette er drevet av kommunens behov og styringssignaler generelt, ikke av strategien spesielt. Flere nevner at tilskuddsordningene har vært viktige for å stimulere samarbeid og få med flere aktører, men tilskuddsordningene kobles ikke direkte til strategien for hverdagsintegrering eller bestemte tiltak i den.

Kommunene beskriver økning i samarbeidet med frivillige organisasjoner, både når det gjelder antall aktører og at samarbeidet er mer planlagt og koordinert nå, sammenlignet med tidligere år. De forteller om mer samarbeid med aktører som idrettsråd, kulturforeninger, trossamfunn, private stiftelser, næringsliv og frivilligsentralene.

Enkelte kommuner forteller om formelle samarbeidsavtaler mellom kommune og frivillige organisasjoner i forbindelse med introduksjonsprogrammet, der frivillige organisasjoner bidrar med aktiviteter, kurs, leksehjelp, språktrening og sosial støtte. Noen kommuner har etablert nye møteplasser og arenaer for dialog med frivilligheten, som informasjonsmøter før tildeling av tilskudd, temabaserte samlinger og «frivilligbørs» hvor aktører kan knytte kontakter og utvikle samarbeid seg imellom.

Flere peker på at regionale og nasjonale konferanser har styrket nettverksbyggingen. De regionale integreringskonferansene nevnes ikke spesifikt, men fylkeskommunens regionale konferanse, IMDis årskonferanse og andre IMDi-konferanser om bosetting og kvalifisering, samt samling om forvaltning av IMDis tilskuddsordning.

I flere kommuner er det etablert samarbeid om integrering og frivillighet på tvers av kommunale avdelinger. For eksempel involveres kultur, idrett, opplæring og flyktningetjeneste i felles tildelingsprosesser og i oppfølging av frivillige prosjekter.

Samlet sett har tiltakene i strategien hatt begrenset betydning for økt samarbeid og nye samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommuner. Tiltaket om økt tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner peker seg imidlertid ut som svært viktig for økt samarbeid mellom aktørene på feltet.

8.6 Behov fremover

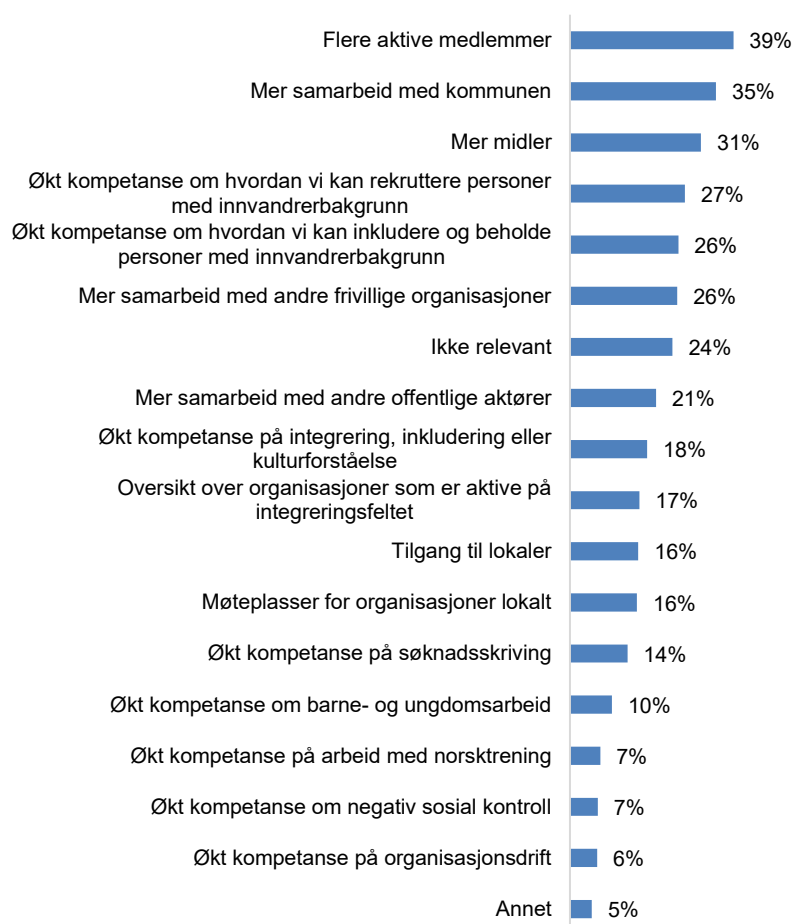
I intervjuer og spørreundersøkelse undersøkte vi hva aktørene – frivillighet og kommuner - mener at de trenger for å kunne styrke sin innsats for integrering og inkludering.

De frivillige organisasjonene oppgir at de trenger flere frivillige, trenere og ledere med tid og arbeidskraft til å drive integreringsarbeid. Flere peker på behov for driftsmidler og støtteordninger som er forutsigbare og tilpasset organisasjonenes virkelighet, ikke bare prosjektmidler som er kortsiktige. Dette gjelder både små og store organisasjoner.

Det er også et ønske om mer informasjon, både om hvordan organisasjonene kan jobbe med inkludering, og om målgrupper og rekruttering. Flere ønsker også kompetanseheving, spesielt på kulturforståelse og rekruttering av innvandrere. Det er behov for bedre samarbeid med offentlige aktører og at kommunen bidrar til å legge til rette for aktiviteter, lokaler og kontakt med målgruppen.

Figur 8-3 viser frivillige organisasjoners tilbakemeldinger på spørsmålet «Hva trenger din organisasjon for å styrke innsatsen for integrering og inkludering?». De frivillige organisasjonene kunne oppgi flere svaralternativer. Høyest på ønskelisten kommer «flere aktive medlemmer» (39 prosent) og dernest «mer samarbeid med kommunene» (35 prosent).

Figur 8-3 Hva trenger din organisasjon for å styrke innsatsen for integrering og inkludering? Flere valg mulig. N: 4650

I kommuneintervjuene pekes det på at frivilligheten er en helt sentral aktør i integreringsarbeidet, men flere etterlyser bedre struktur, systematikk og rolleavklaring.

Det handler både om å etablere faste møteplasser, tydelig informasjonsflyt og styrket anerkjennelse av frivillighetens bidrag. Det handler om økonomisk anerkjennelse i form av stabil finansiering, inkludering av frivillighet i strategier og planverk, mer og bedre samhandling og rolleavklaring og synliggjøring av frivillighetens arbeid og resultater.

Flere ønsker mer tverrfaglig samarbeid internt i kommunen og mellom kommune og frivillige organisasjoner for å nå ut til innvandrerbefolkningen og inkludere dem i organisasjonslivet. Kommunene ønsker bedre forutsigbarhet, tydelig forankring og mer ressurser for å sikre kontinuitet i arbeidet. Flere peker på at mye av integreringsarbeidet er for personavhengig og skjer fordi enkeltpersoner brenner for det.

Enkelte kommuner uttrykker ønske om lokale samlinger snarere enn store regionale konferanser, slik at samarbeid og nettverksbygging blir mer relevant for den enkelte kommune og de lokale frivillige organisasjonene.

Noen kommuner løfter viktigheten av at flere personer med innvandrerbakgrunn deltar aktivt også i styrende roller i frivillige organisasjoner, og ikke bare er deltagere eller mottakere av tjenester.

8.7 Samlet vurdering av måloppnåelse

Vi har vurdert måloppnåelse av gjennomføring og resultater av tiltakene i strategien opp mot de tre hovedmålene om 1) øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn 2) løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering og 3) utvikle bedre samarbeid og rammebetingelser. Vår vurdering er at tiltakene sett under ett i begrenset grad har bidratt til å oppnå målene i strategien.

Tiltakene var ment å mobilisere frivillige organisasjoner og kommuner, departementer og direktorater og bidra til å øke deltakelsen i sivilsamfunnet blant barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn.

Noen av tiltakene har hatt de samarbeidende departementene og direktoratene som primær målgruppe. Det gjelder tiltakene om forskningsoppdrag, evalueringer, etablering av ungdomspanel og referansegruppe for sivilsamfunn og å styrke samhandling mellom UDI og IMDi. I intervjuene med representanter ved IMDi går det frem at disse tiltakene, samt organisering og gjennomføring av de regionale integreringskonferansene, først og fremst har løftet kompetansen på og bevisstheten om sivilsamfunnets rolle og betydning for integreringen *internt i IMDi*. Dette var imidlertid ikke et mål for strategien.

Det mest betydningsfulle tiltaket i strategien sett under ett, er økningen av tilskudd for integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner. Dette tiltaket har løftet og støttet frivillige organisasjoners innsats på integreringsfeltet og ført til mer og bedre samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommuner.

9 Anbefalinger for videre arbeid

Hverdagsintegrering handler om positive hverdagslige møter og relasjoner mellom mennesker med ulike bakgrunn. Slike møter forutsetter egeninnsats fra dem som skal bli kjent i et nytt lokalsamfunn, og åpenhet, nysgjerrighet og vilje til tilpasning fra dem som allerede hører til. Hverdagsintegrering kan handle om å bli invitert, få relevant informasjon, bli regnet med og inkludert i vanlige aktiviteter.

Vårt inntrykk er at hverdagsintegreringen står sterkere i dag enn før strategiperioden (2021–2024). Flere steder er det en styrket bevissthet om, og forventninger til, samarbeid om integrering mellom offentlige og frivillige aktører enn tidligere. Slike samarbeid har fått høyere prioritet og status, og flere steder pågår en profesjonalisering av slike samarbeid. Strategien oppleves imidlertid ikke som sentral driver for denne utviklingen. Snarere ser den ut til å springe ut av kommunenes egne behov og engasjement og initiativ blant frivillige. Videre har koronapandemien og Russlands fullskala invasjon av Ukraina, som blant annet førte til et stort antall flyktninger til Norge, mobilisert sivilsamfunnet og frivilligheten.

Det er etter vår oppfatning bred enighet, blant fylkeskommuner, kommuner og frivillige organisasjoner, om at frivillig sektor er en viktig arena for hverdagsintegrering. På sitt beste bidrar frivillige organisasjoner, idrettslag, frivilligsentraler og ulike møteplasser til tilgang til sosiale nettverk og lokalmiljø, mulighet for å lære og praktisere norsk, kompetanseutvikling, tilhørighet og lokalt engasjement.

Lokale frivillige krefter vil søke støtte og samarbeid i lokale ressurser og nettverk. Tiltak for integrering og inkludering må derfor utformes slik at de treffer lokalt – i nærmiljøet, i de organisasjonene og nettverkene folk allerede er en del av eller kunne tenke seg å bli med i. Lokale, regionale og nasjonale myndigheter bør tydeliggjøre hvordan de kan støtte integrering og inkludering overfor frivillige organisasjoner. Organisasjonene på sin side bør vurdere hvordan de kan gjøre plass til noen flere enn dem organisasjonene i dag rommer.

Basert på det samlede datamaterialet har vi utledet anbefalinger for videre arbeid med å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Enkelte anbefalinger knytter seg til tiltak i strategien, andre er knyttet til innspill og forslag fra aktørene på feltet og våre egne vurderinger. Vi har tatt utgangspunkt i tiltakene slik vi er blitt kjent med dem gjennom evalueringen. Vi har ikke grunnlag for å anbefale videreføring av tiltak som enten har blitt gjennomført på en måte som avviker fra tiltaksbeskrivelsen i strategien, eller av tiltak som ikke er blitt realisert.

Vi gir først vår vurdering av IMDi anbefalinger for videreføring av tiltak. Deretter redegjør vi nærmere for tiltak i strategien som vi mener bør videreføres, samt anbefalinger til hvordan IMDi bør arbeide med å styrke kontakten med frivilligheten mer generelt.

9.1 Vår vurdering av IMDi anbefalinger

IMDi har i «Oppdrag 2025-04» vurdert videreføring av tiltak i strategien.⁴⁴ I notatet som ble oversendt AID våren 2025, fremgår det at IMDi foreslår videreføring av *tre tiltak med justering av ansvar og rolle*, og videreføring av *fire tiltak uten større endringer*.

⁴⁴ Se utdyping av vurderingene i «Oppdrag 2025-04 Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet (2021–2024)» Tilsendt Proba av IMDi juni 2025.

Vi har gjennomgått IMDi anbefalinger, og finner at det er sammenfall mellom IMDi vurdering og våre vurderinger av videreføring av tiltak.

Vi er enige med IMDi i at tiltaket «Øke tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner» bør videreføres. Vi mener også at ungdomspanelet bør videreføres, og at referansegruppen for sivilsamfunn kan ha en viktig funksjon. Vi mener generelt at IMDi bør sørge for å etablere flere kanaler for kommunikasjon mot en bredere del av sivilsamfunnet.

Vi mener videre at de regionale konferansene om integrering og sivilsamfunn bør videreføres, men med fylkeskommunene som ansvarlig arrangør for konferansene og IMDi som samarbeidspartner.

I notatet til AID adresserer IMDi FoU-prosjekter som en viktig kilde til kunnskap. Gjennomføring av ulike FoU-prosjekter har vært tiltak i strategien, men er også aktiviteter som inngår i IMDi ordinære virksomhet. Vi finner at FoU-prosjekter som er gjennomført i forbindelse med strategien har gitt ny og nyttig innsikt, men at det generelt er potensial for å formidle forskningen på en bedre måte. Bruk av tradisjonelle kanaler som konferanser og webinarer er ikke alltid egnet. Vi mener dette er et område IMDi bør arbeide med videre, og at det vurderes om alternative arenaer for forskningsformidling i større grad kan tas i bruk.

Vi støtter IMDi innspill i «Oppdrag 2025-04» om øremerking av tilskuddsmidler til drift av små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet over ordningen «Integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner». Vi mener det bør vurderes å legge inn unntak for krav til antall år i drift for å motta tilskudd, slik IMDi spiller inn i notatet. Våre funn viser at innvandrersorganisasjoner har en viktig rolle i hverdagsintegreringen, og bør styrkes ytterligere. Prøveordningen med å styrke små og nystartede organisasjoner har omfattet relativt få organisasjoner, sett opp mot ressursene ordningen har krevd. Det er imidlertid grunn til å tro at en øremerking i IMDi ordinære tilskuddsordning kan frembringe flere av de samme gevinstene for flere organisasjoner. Vår vurdering er at innvandrersorganisasjonene bør bli involvert og få mulighet til å gi innspill før en slik øremerking eventuelt kommer på plass, for å sikre at ordningen er nyttig for organisasjonene det gjelder.

9.2 Tilskuddsordningene rettet mot frivillige organisasjoner bør videreføres

Blant tiltakene i strategien for hverdagsintegrering mener vi at *Økt tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner* peker seg ut som særlig viktig for målet om å støtte sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet og innvandreres deltakelse i samfunnet. For kommunene er tilskuddet et av deres mest sentrale virkemidler for å stimulere til frivillig aktivitet. Av spørreundersøkelsen til organisasjonene og intervjuene i kommunene fremgår det at tilskuddet genererer nye prosjekter og flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn. I tillegg kan tilskuddet bidra til tettere samarbeid mellom kommunene og organisasjonene i integreringsarbeidet. For kommunene gir tilskuddet blant annet en inngang til innvandrersorganisasjoner som de ellers har utfordringer med å nå. Det å tildele tilskuddet kan også øke bevissthet i kommuneorganisasjonen om frivillighetens innsats. Basert på vår utredning av tiltak i strategien mener vi at tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner bør styrkes og videreføres.

Gjennom intervjuene med kommunene fremgår det at det likevel kan være utfordrende å få med innvandrersorganisasjoner i ordningen, og at det er kommuner som erfarer at

det er for lite midler avsatt til administrering av ordningen. Vi har imidlertid ikke evaluert mulig videreutvikling av tilskuddsordningene som sådan i denne evalueringen.

9.3 IMDis ungdomspanel bør videreføres

Ungdomspanelet representerer unge med innvandrerbakgrunn og er delvis rekruttert gjennom frivillige organisasjoner og barne- og ungdomsorganisasjoner. Ungdomspanelet gir viktige innspill til IMDis integreringsarbeid og fungerer på denne måten som bindeledd mellom sivilsamfunnet og IMDi.

Ungdomspanelet er i dialog med sine respektive organisasjoner, lokale ungdomsråd og egne nettverk. Medlemmene i panelet kan gi innspill og være brobyggere i kommunikasjon mellom sivilsamfunn og direktoratet, og bidra med flerkulturell kompetanse inn i ungdoms- og frivilligfeltet. Å videreføre ungdomspanelet kan bidra til å sette IMDi, regionale og lokale myndigheter, samt frivillige organisasjoner, bedre i stand til å legge til rette for og inkludere personer med innvandrerbakgrunn, særlig barn og unge. IMDis ungdomspanel bør videreføres i tråd med IMDis forslag til endringer slik de fremgår i internt notat om videreføring av tiltak i strategien.⁴⁵ I denne evalueringen har vi ikke undersøkt ungdomspanelets mandat og arbeid. Vi finner også at informantene i evalueringen har begrenset kjennskap til panelet blant informantene. Vi har derfor ikke grunnlag for å komme med særskilte anbefalinger til innholdet i panelets innretning og arbeid.

9.4 Regionale integreringskonferanser bør videreføres

De regionale integreringskonferansene kan ha et større potensial for å styrke frivillighetens innsats dersom de skjer årlig i hver region. Både IMDi og fylkeskommunene foreslår et tydeligere ansvar for fylkeskommunen som partner eller som arrangør for de regionale integreringskonferansene. I IMDis notat «Bør fylkeskommunene være partner for regionale integreringskonferanser» (IMDi 2024), pekes det på at det å la fylkeskommunene være partner eller ansvarlig arrangør av konferansene, vil styrke deres regionale ansvar og rolle på integreringsfeltet, skape tettere nettverk og samarbeid med aktørene på feltet, sikre lokal forankring og effektivisere informasjonsflyt til kommunene, samt møte et uttalt ønske fra fylkeskommunene selv og være i tråd med nasjonale føringer og IMDis anbefaling.

Fylkeskommunene har et lovpålagt ansvar som regional integreringsaktør gjennom integreringsloven, og det er dokumentert at fylkeskommunene i dag jobber svært ulikt med dette (se for eksempel Hageberg mfl. (2025)). Fylkeskommunenes forvaltningsnivå ligger nærmere kommunenes arbeid, og deres praktiske integreringsarbeid, sammenliknet med IMDi. Ved å gi fylkeskommunene en større rolle knyttet til de regionale integreringskonferansene kan de styrke sin rolle som regional integreringsaktør, samtidig som man kan styrke lokal forankring, kompetanse og sikre utviklingen av regionale nettverk av kommuner og frivillige organisasjoner. På denne måten kan konferansene i enda større grad bidra til å legge til rette for samarbeid og nettverk som holder seg utover konferansene.

For å gjøre konferansene mer relevante bør IMDi skaffe oversikt over hva som kan gjøre at flere aktører fra sivilsamfunnet vil prioritere deltakelse. Flere frivillige organisasjoner og kommuneansatte peker for eksempel på økonomi som et hinder for

⁴⁵ «Oppdrag 2025-04 Vurdering og videreføring av tiltak i Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet (2021–2024)» Tilsendt Proba av IMDi juni 2025.

deltakelse. IMDi bør også vurdere hvordan innholdet i konferansene kan tilgjengeliggjøres for frivillige organisasjoner og andre aktører som ikke er til stede på konferansene. Videre bør programmet på konferansene være relevant og kunne overføres til samarbeid mellom fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner.

9.5 Kvalitet på og informasjon om IMDis nettressurser bør styrkes

Basert på funn fra evalueringen, mener vi at forbedring, vedlikehold og formidling av IMDis nettressurser rettet mot frivillige organisasjoner bør prioriteres og løftes. Det kan innebære å legge til og kvalitetssikre flere gode eksempler på lokale prosjekter og aktiviteter. Det kan også handle om å tilgjengeliggjøre kunnskap om inkludering og mangfold for frivillige organisasjoner. Vi vil her fremheve noen funn fra evalueringen som IMDi kan vurdere å inkludere i sin formidling.

Koordinator for samarbeid mellom frivillighet og kommuner

Kommunenes integreringsarbeid er ofte fragmentert, og ansvar er delt på tvers av ulike sektorer, som Nav, helse, oppvekst, og flyktningetjenester. Ofte er arbeidet avhengig av enkeltpersoners initiativ. Dedikerte koordinatorroller som kan binde kommunale tjenester og frivilligheten sammen er sentralt for vellykket integreringssamarbeid, og er et etablert tiltak i en rekke kommuner⁴⁶. Slike roller har vært særlig viktige under kriser, som koronapandemien og Ukraina-krigen, men er også nødvendig i ordinær drift for å sikre helhet og kontinuitet.

Kompetansebygging og erfaringsutveksling

Evalueringen viser at frivillige organisasjoner etterlyser eksempler på gode prosjekter og mer kompetanse på integrering og inkludering. Fysiske og digitale arenaer for erfaringsutveksling mellom kommuner og frivillige organisasjoner trekkes frem som viktige, men det er behov for mer systematisk oppfølging og utvikling av slike arenaer. Videre peker enkelte informanter på behovet for målrettet arbeid med rekruttering og inkludering. De etterlyser måter å bryte ned kulturelle, språklige og økonomiske barrierer på, for å inkludere innvandrerbefolkningen i organisasjonslivet. IMDi bør samle lett tilgjengelige råd, gode grep og kunnskap om disse temaene på sine nettsider om integrering.

Styrke innvandrerorganisasjonene

Enkelte informanter forteller at innvandrerorganisasjoner blir møtt med skepsis, fordi de ikke inkluderer den øvrige befolkningen blant sine medlemmer. Flere peker imidlertid på at innvandrerorganisasjonene er svært viktige, av flere grunner. Medlemmene i organisasjonene deltar aktivt i frivillig arbeid, skaffer seg erfaring med organisasjonsarbeid og bidrar til å gi aktivitetstilbud til andre. Når innvandrere organiserer seg i innvandrerorganisasjoner, blir det også enklere for kommunen å få tilgang til representanter for innvandrerbefolkningen og legge til rette for dialog og samarbeid. Anerkjennelse av og prioritering av disse organisasjonene nevnes av flere som sentralt i videre arbeid for integrering i sivilsamfunnet. Enkelte mener at tro og livssyn er helt sentralt for mange personer med innvandrerbakgrunn, og peker på dette som vei inn til mer samhandling med målgruppen. IMDi bør derfor inkludere kunnskap

⁴⁶ Se <https://surveybanken.sikt.no> (Organisasjonsdatabasen 2024 (kommunal organisering)).

om samarbeid med innvandrersorganisasjoner som del av sine nettressurser om integrering.

9.6 IMDi bør sørge for flere kanaler til sivilsamfunnet

Vårt inntrykk er at IMDis kontakt med sivilsamfunnet i stor grad er knyttet til tilskuddsordningene for integreringsarbeid rettet mot frivillige organisasjoner. Men for å styrke frivilliginnsatsen på feltet, bør IMDi prioritere kanaler inn mot og kontakt med sivilsamfunnet i bredt, ikke kun organisasjoner knyttet til tilskuddordningene.

Vi mener IMDi kan gjøre sin kompetanse på integrering mer tilgjengelig og relevant for en bredere del av organisasjonslivet. Mye oppmerksomhet rettes mot humanitære organisasjoner og frivillige organisasjoner som allerede viser interesse for integrering og mangfold. Et mulig potensial ligger imidlertid i å rette kunnskap og kommunikasjon mot flere og mer varierte organisasjoner, som ikke nødvendigvis oppfatter integrering som del av sin virksomhet. Dette er for eksempel lokale kunst- og kulturforeninger, friluftforeninger, miljø- og naturvernorganisasjoner, politiske partier og trossamfunn, så vel som velforeninger, grendelag, foreldreforeninger, lokalhistorielag, og senior- og pensjonistforeninger.

Referansegruppen for sivilsamfunn fungerte som representanter for sivilsamfunnet i IMDis integreringsarbeid. Vi mener referansegruppen, med et utvidet og tydeligere mandat og med noe økte ressurser, kunne hatt en videre viktig funksjon i IMDis integreringsarbeid. Dersom IMDis referansegruppe for sivilsamfunn ikke videreføres, bør IMDi likevel sikre andre kanaler eller måter å komme i kontakt med sivilsamfunnet på, utover kontakten knyttet til tilskuddsordningene.

Referanser

- Arbeids- og inkluderingsdepartementet (2022). Tildelingsbrev for IMDi 2022. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://arkiv.imdi.no/contentassets/7c6809d1c1e142f08c75b892b543ef75/tildelingsbrev-til-imdi-for-2022.pdf
- Arbeids- og inkluderingsdepartementet (2023). Tildelingsbrev for IMDi 2023. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://arkiv.imdi.no/globalassets/dokumenter/andre-filer/tildelingsbrev/tildelingsbrev-til-integrerings--og-mangfoldsdirektoratet-for-2023.pdf
- Arbeids- og inkluderingsdepartementet (2024). Tildelingsbrev for IMDi 2024. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/aid/dokumenter/2024/combinepdf.pdf
- Barstad, A. & Molstad, C. S. (2020). *Integrering av innvandrere i Norge. Begreper, indikatorer og variasjoner mellom grupper. Rapport 2020/44*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/438053?ts=175daec55f8>
- Barstad, A. (2024). «Hverdagsintegrering blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre». Artikkel. <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/organisasjoner-og-medlemskap/artikler/sa-innvandring-hverdagsintegrering>
- Boyne, G. A. og Walker, R. M. (2010). Strategic Management and Public Service Performance: The Way Ahead. *Public Administration Review*, 70: s1, 185-192. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2010.02271>.
- Bråten, B., Ezzati, R. T., Gjefsen, H. M., Gleditsch, R. N., Kjeøy, I., & Seifert, L. C. (2023). Informasjon til innvandrerbefolkningen i krisetid. Delrapport 2 (No. 2023:24). Fafo. <https://www.fafo.no/publikasjoner/fafo-rapporter/informasjon-til-innvandrerbefolkningen-i-krisetid-2>
- Bråten, B., Gleditsch, R. N., & Kjeøy, I. (2024). Frivilligheten som informasjonsformidler til innvandrerbefolkningen Erfaringer, prinsipielle diskusjoner og læringspunkter. Delrapport 3 (No. 2024:07). Fafo. <https://www.fafo.no/publikasjoner/fafo-rapporter/frivilligheten-som-informasjonsformidler-til-innvandrerbefolkningen>
- Dalen, K., Flatø, H. Friberg, J. H. og Sterri, E. B. (2024). Hverdagsliv og integrering. Deltakelse, tillit, tilhørighet og diskriminering blant personer med innvandrerbakgrunn. Fafo-rapport 2024:24.
- Departementene (2021). Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024. URL: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hverdagsintegrering/id2860925/>
- Departementene (2020). Like muligheter i oppveksten. Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020-2023). Hentet fra: [Regjeringens samarbeidsstrategi](#)
- Eimhjellen, I., Myksvoll, T., Espegren, A., Hansen, V. W., & Guribye, E. (2023). Rekruttering og inkludering i organisasjonslivet. NORCE Helse og samfunn. Rapport nr. 25-2023. <https://arkiv.imdi.no/om-imdi/rapporter/2024/rekruttering-og-inkludering-i-organisasjonslivet/>
- Espegren, A., Mjelde, H., Danielsen, Å. Ø., Staver, A. B., & Eimhjellen, I. (2022). Innvandrerperspektiv på sivilsamfunnsdeltakelse (No. 2022:7). Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

https://arkiv.imdi.no/globalassets/illustrasjoner/rapport_deltakelse-i-sivilsamfunnet.pdf

- Guribye, E. (2016). Mot 'Kommune 3.0'? Modeller for samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor: Med hjerte for Arendal (FoU-rapport nr. 3/2016).
- Hageberg, E., Høibjerg, G. R., & Misje, I. (2025). Fylkeskommunen og integreringsfeltet: Kartlegging og analyse av fylkeskommunens planer og praksis på integrerings- og inkluderingsfeltet (No. 9:2025). Ideas2evidence. <https://ideas2evidence.com/nb/publications/fylkeskommunen-og-integreringsfeltet-kartlegging-og-analyse-av-fylkeskommunens-planer>
- ideas2evidence & Agenda Kaupang (2022). Frivillige organisasjoner og integrering. Utredning av kompetansesenter for frivillig innsats (Rapport No. 16:2022). ideas2evidence og Agenda Kaupang.
- Ideas2evidence (2024) Evalueringen av IMDi tilskuddsordninger på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner. Rapport 4/2024. [evaluering-av-imdi-tilskuddsordninger-pa-integreringsfeltet-rettet-mot-frivillige-organisasjoner- - sluttrapport.pdf](#)
- IMDi (2022) IMDi Årsrapport 2022 <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcf55eaeb8e5/mdi-arsrapport-20221460139.pdf>
- IMDi (2024a) IMDi Årsrapport 2024. <https://www.imdi.no/tall-og-fakta/rapporter/arsrapport-2024/>
- IMDi. (2024). IMDi kommuneundersøkelse 2023 Et innblikk i hvordan kommuner arbeider med integreringsoppgaver og hvordan de oppfatter IMDi som samarbeidspartner. <https://www.imdi.no/globalassets/rapporter/2024/imdi-kommuneundersokelse-2023.pdf>
- Kavli, H. C., Bråten, B., Dapi, B., & Volckmar-Eeg, M. G. (2024). Var det oppskriften som manglet? Implementering av standardiserte elementer i introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger Delrapport 2 (No. 2024:09). FAFO. <https://www.faf.no/zoo-publikasjoner/faf-rapporter/var-det-oppskriften-som-manglet>
- Kjeøy, I., Bråten, B., Rojan Tordhol, E., Friberg, J. H., Gjefsen, H. M., & Seifert, L. C. (2023). Informasjon til innvandrerbefolkningen i krisetid. Delrapport 1 (No. 2023:04). Fafo. <https://www.faf.no/publikasjoner/informasjon-til-innvandrerbefolkningen-i-krisetid>
- Kunnskapsdepartementet (2021). Tildelingsbrev for IMDi for 2021. chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2c407e1c0d4d459e2dfcf55eaeb8e5/tildelingsbrev-imdi-2021.pdf
- Meld. St. 17 (2023-2024). Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-17-20232024/id3030469/>
- Meld. St. 10 (2018-2019). Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlege frivilligheitspolitikken. Kulturdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/82a9eff104b3441d92c04198370a0724/n-no/pdfs/stm201820190010000dddpdfs.pdf>
- Meld. St. 30 (2019-2020). En innovativ offentlig sektor. Kultur, ledelse og kompetanse. Kommunal- og moderniseringsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st-30-20192020/id/2715113/>

- NOU 1986: 8 (1986). Flyktningers tilpasning til det norske samfunn [Refugees' adjustments to Norwegian Society]. Universitetsforlaget.
<https://www.nb.no/statsmaktene/nb/677fcb2ba5951c509fe224e81bfa6381?lang=no#0>
- Proba (2023). Evaluering av norsktreningstilbud i regi av frivillige organisasjoner. Utarbeidet for IMDi. <https://proba.no/rapporter/evaluering-av-norsktreningstilbud-i-regi-av-frivillige-organisasjoner/>
- Schramm, W. (1971). The Nature of Communication between Humans. I W. Schramm & D. F. Roberts (Red.), The Process and Effects of Mass Communication. University of Illinois Press.
- Skutlaberg, L. S., Misje, I., Svanæs, S., Gleinsvik, A., & Kullerud, H. (2024). Sluttrapport fra evaluering av IMDis tilskuddsordninger på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner (No. 4/2024). Ideas2evidence og Proba.
<https://ideas2evidence.com/sites/default/files/Sluttrapport%20EVA%20FRIV%20V.4.0%20%281%29.pdf>
- St. Meld. nr. 39 (1973). Om Innvandringspolitikken. Kommunal- og arbeidsdepartementet.
- Sætermo, T., Øverland, M. B., & Svendsen, S. (2025). Små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet. NTNU Samfunnsforskning.
https://samforsk.no/uploads/files/NTNU_SamForsk_Nystartede_organisasjoner_UU-1.pdf
- Aastvedt, A., & Sørensen, C. (2023). 5. Er det kommunale motefenomenet samskaping et magisk konsept? I H. Haukelien & T. E. Lunder (Red.), Hvordan kommuner tenker (s. 99–121). Universitetsforlaget. <https://doi.org/10.18261/9788215054544-23-05>.

Vedlegg: Spørreskjema

EVALUERING AV STRATEGIEN FOR HVERDAGSINTEGRERING⁴⁷

samtykke_1 - samtykke_1

Velkommen til spørreundersøkelsen om frivillig sektor og integreringsfeltet!

Bruk knappene "tilbake" eller "neste" nederst på siden for å navigere. Ikke bruk tilbakeknappen til nettleseren.

Denne spørreundersøkelsen er en del av evalueringen av regjeringens strategi Hverdagsintegrering - strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Den gjennomføres av Ideas2Evidence og Proba Samfunnsanalyse på oppdrag fra IMDi. Målet med undersøkelsen er å undersøke om strategien har lyktes med å styrke frivillig sektor.

Ved å delta i undersøkelsen, godkjenner du at vi bruker dine opplysninger i tråd med informasjons- og samtykkeskjemaet. Alle svar behandles konfidensielt. Resultatene fra undersøkelsen vil oppsummeres i en rapport. Det vil ikke være mulig å identifisere deg i denne rapporten.

Du kan lese mer om personvern og dine rettigheter hvis du velger «Jeg vil lese mer om undersøkelsen og personvern».

- Jeg samtykker og vil gå videre med undersøkelsen (1)
- Jeg vil lese mer om undersøkelsen og personvern (informasjons- og samtykkeskjema) (2)
- Jeg samtykker ikke (3)

samtykke_2 - samtykke_2

Her er mer informasjon fra informasjons- og samtykkeskrivet. Nederst på siden får du et spørsmål om du samtykker.

Bakgrunn og formål

Proba samfunnsanalyse og Ideas2Evidence, fått i oppdrag av IMDi (IMDi) å evaluere strategien "Hverdagsintegrering - strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024". Strategi for hverdagsintegrering ble lansert i 2021. Formålet er å bidra til å øke personer med innvanderbakgrunn sin deltakelse i sivilsamfunnet, løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering, og tilrettelegge for utvikling av bedre samarbeid og rammebetingelser for involverte aktører.

Evalueringen skal vurdere i hvilken grad tiltakene i strategien har bidratt til å nå hovedmålene for den, samt identifisere suksesskriterier og utfordringer i arbeidet. Videre skal evalueringen gi anbefalinger for politikktutvikling som kan styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet. Evalueringen baserer seg på dokumentanalyse, intervjuer og spørreundersøkelse blant frivillige organisasjoner. Rapport fra evalueringen skal være ferdig vinteren 2026.

⁴⁷ Vi gjør oppmerksom på at spørreskjemaet ble tilpasset den enkelte organisasjons svargivning. Organisasjonen fikk kun spørsmål om de tiltak de oppga kjennskap til.

I denne spørreundersøkelsen vil vi spørre om din kjennskap til strategien og til ulike tiltak for å fremme integrering via frivilligheten.

Hvem er ansvarlig?

Proba Samfunnsanalyse og ideas2evidence har ansvar for dataene som samles inn gjennom spørreundersøkelsen, samt lagring av data, gjennomføring av analyser og utarbeidelse av rapport.

Hva skal informasjonen du avgir brukes til?

Informasjonen du gir ved å besvare undersøkelsen vil inngå som datagrunnlag i analyser som skal brukes i en rapport til IMDi, som leveres vinteren 2026.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i spørreundersøkelsen. Du kan når som helst, og uten å oppgi noen grunn, avslutte din besvarelse. Du kan også trekke din besvarelse etter at den er innsendt. Ta i så fall kontakt med prosjektleder Ida Gram på e-post ig@proba.no.

Hvis du trekker din besvarelse, vil vi slette den. Det vil ikke ha negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Behandling av personopplysninger

ideas2evidence og Proba behandler personopplysninger konfidensielt og i samsvar med personvernforordningen (GDPR). Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om over.

Data på personnivå vil kun gjøres tilgjengelig for prosjektets arbeidsgruppe i ideas2evidence. Alle våre medarbeidere har signert taushetserklæring. Besvarelser vil lagres kryptert på egen server med tilgangskontroll. Navnet ditt eller andre kontaktopplysninger vil etter avslutta datainnsamling ikke lagres sammen med besvarelsen. Hvis vi siterer deg direkte i rapporten vil du få mulighet til å godkjenne sitatet. Besvarelsen vil bli slettet eller anonymisert etter at utredningen avsluttes, og senest i februar 2026. Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til: innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, å få rettet personopplysninger om deg, å få slettet personopplysninger om deg, og å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke som behandlingsgrunnlag. Dette er hjemlet i personopplysningsloven (GDPR artikkel 6).

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til prosjektet, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med Proba ved prosjektleder Ida Gram (ig@proba.no).

Samtykker du til å delta?

- Ja, jeg samtykker (1)
- Nei, jeg samtykker ikke (2)

q4 - q4

Bakgrunnsspørsmål

Vi stiller først noen bakgrunnsspørsmål om deg og organisasjonen du representerer.

Hvor mange års erfaring fra [din 'organisasjon] har du?

Hvis du er usikker, gi ditt beste anslag. Bruk hele tall uten desimaler.

--

q5 - q5

Hva beskriver [din organisasjon] best?

- Lokal organisasjon (1)
- Lokal organisasjon som er en del av en regional og/eller nasjonal organisasjon (2)
- Regional organisasjon (3)
- Nasjonal organisasjon (4)
- Annet (5) _____

q6_alt - a6_alt

Omtrent hvor mange av de frivillige og medlemmene i din organisasjon har selv innvandret til Norge, eller har foreldre som har innvandret?

Med innvandrere mener vi alle personer som er født utenfor Norge og har innvandret, uavhengig av om innvandringsgrunnen er flukt, arbeid eller noe annet. Hvis organisasjonen din ikke har medlemmer eller frivillige, velger du "ikke relevant".

	All e (1)	Nest en alle (2)	Mer enn halvpart en (3)	Halvpart en (4)	Færre enn halvpart en (5)	Nest en ingen (6)	Inge n (7)	Ve t ikk e (8)	Ikke releva nt (9)
Frivillige (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Medlem mer (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q8 - q8

Hvor godt passer følgende påstander for din organisasjon?

	Passer svært dårlig (1)	Passer dårlig (2)	Verken godt eller dårlig (3)	Passer godt (4)	Passer svært godt (5)	Vet ikke (6)
Integrering og inkludering av innvandrere og barn av innvandrere er en sentral del av organisasjonens mål og aktiviteter (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Å øke deltakelsen i organisasjonen fra innvandrere og barn av	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Passer svært dårlig (1)	Passer dårlig (2)	Verken godt eller dårlig (3)	Passer godt (4)	Passer svært godt (5)	Vet ikke (6)
innvandrere er et viktig mål for oss (2)						
Vi har ikke et spesielt fokus på rekruttering av innvandrere eller barn av innvandrere (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q10 - q10

Kjennskap til strategien og ulike tiltak

Vi vil nå stille noen spørsmål om strategien «Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024». Strategien ble vedtatt av regjeringen i 2021 og har som mål å styrke sivilsamfunnets rolle i integrering av innvandrere i Norge.

Har du hørt om strategien «Hverdagsintegrering – strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet 2021-2024»?

- Ja (1)
- Nei (2)

q15 - q15

Hvilket eller hvilke av følgende tiltak fra strategien er du eller din organisasjon kjent med?

Flere svar mulig.

- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdirs) veileder «Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier» (1)
- Informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden, bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med (2)
- IMDis nettside "Lær fra andre" på www.imdi.no med ulike eksempler på tiltak for integrering (3)
- IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet (4)
- Tilskudd fra UDI eller IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak (5)
- IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (6)
- Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (7)
- Driftsstøtte til regionale eller lokale innvandrersorganisasjoner (8)
- Erasmus+-prosjekt med inkluderingsfokus (9)
- Øke tilgang på offentlige lokaler (10)
- Regionale konferanser der stat, fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner møtes (11)
- IMDis ungdomspanel (12)
- Kjenner ikke noen av tiltakene (13)

q16 - q16

Har du eller din organisasjon brukt noe av det følgende i praksis?

Flere svar mulig.

- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdirs) veileder «Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier» (1)
- Informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden, bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med (2)
- IMDis nettside "Lær fra andre" på www.imdi.no med ulike eksempler på tiltak for integrering (3)
- IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet (4)
- Tilskudd fra UDI eller IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak (5)
- IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (6)
- Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (7)
- Driftsstøtte til regionale eller lokale innvandrersorganisasjoner (8)
- Erasmus+-prosjekt med inkluderingsfokus (9)
- Øke tilgang på offentlige lokaler (10)
- Regionale konferanser der stat, fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner møtes (11)
- IMDis ungdomspanel (12)

q17 - q17

Informasjons- og kompetansetiltak

Du har oppgitt at din organisasjon har brukt ett eller flere av tiltakene fra strategien som handler om informasjon og kompetanse.

I hvilken grad har disse tiltakene bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen (som deltakere, frivillige eller medlemmer)?

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdirs) veileder «Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier» (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden, bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis nettside "Lær fra andre" på www.imdi.no med ulike	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
eksempler på tiltak for integrering (3)						
IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q18 - q18

I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktningguide)?

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdirs) veileder «Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier» (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjon fra UDI, IMDi eller kommunen om asylkjeden, bosetting og hva frivillige organisasjoner kan bidra med (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis nettside "Lær fra andre" på www.imdi.no med ulike eksempler på tiltak for integrering (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis formidling av forskning om innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q19 - q19

Vi ønsker gjerne å høre mer om dine erfaringer med bruk av følgende tiltak:

[fletter inn tiltak]

Beskriv gjerne hva dere har fått ut av dem, og eventuelle utfordringer dere har hatt. Skriv inn i boksen under.

q21 - q21

Du oppga over at du eller din organisasjon hadde kjennskap til, men ikke hadde benyttet følgende tiltak:

[fletter inn tiltak]

Vi ønsker å høre mer om hvorfor dere ikke har benyttet disse. Her kan du fortelle om dette.

q22 - q22

Økonomiske tiltak

Du har oppgitt at din organisasjon har brukt ett eller flere av de økonomiske tiltakene fra strategien.

I hvilken grad har disse tiltakene bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen (som deltakere, frivillige eller medlemmer)?

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Tilskudd fra UDI eller IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (6)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Driftsstøtte til regionale eller lokale innvandrersorganisasjoner (8)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erasmus+-prosjekt med inkluderingsfokus (9)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øke tilgang på offentlige lokaler (10)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q23 - q23

I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktningsguide)?

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Tilskudd fra UDI eller IMDi til aktiviteter i asylmottak og integreringsmottak (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (6)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Driftsstøtte til regionale eller lokale innvandrersorganisasjoner (8)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erasmus+-prosjekt med inkluderingsfokus (9)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Øke tilgang på offentlige lokaler (10)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q24 - q24

Vi ønsker gjerne å høre mer om dine erfaringer med bruk av av følgende tiltak:

[fletter inn tiltak]

Beskriv gjerne hva dere har fått ut av dem, og eventuelle utfordringer dere har hatt. Skriv inn i boksen under.

q25 - q25

Du oppga over at du eller din organisasjon hadde kjennskap til, men ikke hadde benyttet følgende tiltak:

[fletter inn tiltak]

Vi ønsker å høre mer om hvorfor dere ikke har benyttet disse. Her kan du fortelle om dette.

q27 - q27

Samarbeidstiltak

Du har oppgitt at din organisasjon har brukt ett eller flere av tiltakene som handler om samarbeid.

I hvilken grad har disse tiltakene bidratt til at flere med innvandrerbakgrunn er blitt med i organisasjonen (som deltakere, frivillige eller medlemmer)?

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Regionale konferanser der stat, fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner møtes (11)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis ungdomspanel (12)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q28 - q28

I hvilken grad har tiltakene bidratt til at dere har gjennomført flere aktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn (for eksempel språkkafé, møteplasser eller flyktningguide)?

	Svært liten grad (1)	Liten grad (2)	Verken stor eller liten grad (3)	Stor grad (4)	Svært stor grad (5)	Vet ikke (6)
Regionale konferanser der stat, fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner møtes (11)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IMDis ungdomspanel (12)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q29 - q29

Vi ønsker gjerne å høre mer om dine erfaringer med bruk av følgende tiltak:

[fletter inn tiltak]

Beskriv gjerne hva dere har fått ut av dem, og eventuelle utfordringer dere har hatt. Skriv inn i boksen under.

q30 - q30

Du oppga over at du eller din organisasjon hadde kjennskap til, men ikke hadde benyttet følgende tiltak:

[fletter inn tiltak]

Vi ønsker å høre mer om hvorfor dere ikke har benyttet disse. Her kan du fortelle om dette.

q34 - q34

Rammer og resultater

Vi vil nå stille deg noen spørsmål om rammebetingelser for organisasjonen din.

Har følgende rammebetingelser for organisasjonens innsats for integrering av innvandrere og barn av innvandrere blitt styrket eller svekket siden 2021?

Med innsats for integrering tenker vi både på organisasjonens arbeid med få med innvandrere og barn av innvandrere i organisasjonen, og integrerings- og inkluderingsaktiviteter som organisasjonen gjennomfører.

	Stor grad svekket (1)	Svekket (2)	Verken styrket eller svekket (3)	Styrket (4)	Stor grad styrket (5)	Vet ikke (6)	Ikke relevant (7)
Tilgang på finansiering fra tilskuddsordninger (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilgang på kompetanse (internt og eksternt) (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilgang på relevante veiledere, verktøykasser o.l. (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rammer for å rekruttere og beholde frivillige og medlemmer (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samarbeidsmuligheter med kommunen (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samarbeidsmuligheter med andre offentlige myndigheter (6)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samarbeidsmuligheter med andre frivillige organisasjoner (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

q35 - q35

Hva trenger din organisasjon for å styrke innsatsen for integrering og inkludering?

- Mer midler (1)
- Flere aktive medlemmer (2)
- Økt kompetanse om hvordan vi kan rekruttere personer med innvandrerbakgrunn (3)
- Økt kompetanse om hvordan vi kan inkludere og beholde personer med innvandrerbakgrunn (4)
- Økt kompetanse på integrering, inkludering eller kulturforståelse (5)
- Økt kompetanse på organisasjonsdrift (6)
- Økt kompetanse på søknadsskriving (7)
- Økt kompetanse om negativ sosial kontroll (8)
- Økt kompetanse på arbeid med norsktrening (9)
- Økt kompetanse om barne- og ungdomsarbeid (10)

- Mer samarbeid med andre frivillige organisasjoner (11)
- Mer samarbeid med kommunen (12)
- Mer samarbeid med andre offentlige aktører (13)
- Tilgang til lokaler (14)
- Oversikt over organisasjoner som er aktive på integreringsfeltet (15)
- Møteplasser for organisasjoner lokalt (16)
- Annet (17) _____
- Ikke relevant (18)

q59

Du krysset av for at dere trenger mer midler. Hva ville dere benyttet disse midlene til?

q36 - q36

Alt i alt, hvordan vurderer du din organisasjons muligheter til å gjøre en innsats for integrering og inkludering av innvandrere i dag, sammenlignet med situasjonen i 2021?

- Mye bedre (1)
- Bedre (2)
- Verken bedre eller dårligere/situasjonen er uendret (3)
- Dårligere (4)
- Mye dårligere (5)
- Vet ikke (6)
- Ikke relevant (7)

q37 - q37

Du oppga at du vurderer at din organisasjon har bedre muligheter i dag enn i 2021. Hva er den viktigste årsaken til dette?

q38 - q38

Du oppga at du vurderer at din organisasjon har dårligere muligheter i dag enn i 2021. Hva er den viktigste årsaken til dette?

q72

Sammenlignet med 2021, hvordan er deltakelsen fra barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn i organisasjonen i dag?

- Mye lavere (1)
- Litt lavere (2)
- Omtrent likt (3)
- Litt høyere (4)
- Mye høyere (5)
- Vet ikke (6)

q73

Sammenlignet med 2021, hvor mye arbeider organisasjonen i dag med integreringsaktiviteter?

- Mye mindre (1)
- Litt mindre (2)
- Omtrent det samme (3)
- Litt mer (4)
- Mye mer (5)
- Vet ikke (6)

q41 - q41

Dersom du har andre kommentarer eller innspill til sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet og hva din organisasjon trenger fra offentlige myndigheter for å arbeide bedre med integrering og inkludering, kan du fortelle om det her.

q74

Som en del av datainnsamlingen skal vi gjennomføre gruppeintervjuer med en rekke frivillige organisasjoner i starten av oktober. Ønsker du å delta på dette?

- Ja (1)
- Nei (2)

q75

Takk for at du ønsker å delta! Du kan skrive inn navn, epostadresse og evt. telefonnummer under, så kontakter vi deg.

Navn:

q76

Epost:

q77

Mobil: